Nr. 12. **Warszawa, dnia 15 sierpnia 1930 r.** **Rok XIII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 434-18.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 16 lipca Nr. 50 Rok 1930

Poz. 417. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych.

Poz. 418. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. w sprawie nowego podziału obszaru celnego Rzeczypospolitej Polski.

Poz. 419. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o zmianie granic miasta Warki w powiecie grójeckim, województwie warszawskiem.

Poz. 420. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o zmianie granic miasta Hrubieszowa w powiecie hrubieszowskim, województwie lubelskiem.

Poz. 421. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1930 r. o zmianie granic miasta Pruszkowa w powiecie i województwie warszawskiem.

Poz. 422. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 maja 1930 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kapitalizacji rent inwalidów wojennych.

Na podstawie art. 29 i 58 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) zmienionej ustawami — z dnia 4 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 608), z dnia 12 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 223), z dnia 3 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 209), rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 475) i z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 798) oraz ustawą z dnia 7 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 229) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 13 lipca 1927 r. w sprawie kapitalizacji rent inwalidów wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 596) w brzmieniu nadanem rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lipca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 429) wprowadza się następujące zmiany:

1. W § 6 skreśla się wyrazy: „a w Warszawie do Komisarza Rządu".

2. W § 7 p. e) skreśla się wyrazy: „względnie w Warszawie Komisarza Rządu".

3. § 8 otrzymuje następujące brzmienie: „Powiatowa władza administracji ogólnej:

a) stwierdza, czy petent jest pełnoletni lub czy nie przekroczył 55 lat życia, czy daje gwarancję celowego użycia skapitalizowanej renty, oraz czy nie zachodzą warunki wpływające na zmniejszenie renty w myśl art. 33, 47 i 48 ustawy z dnia 18 marca 1921 r.,

b) powoduje zbadanie długowieczności i stanu zdrowia petenta przez komisję lekarską dla spraw kapitalizacji rent inwalidów wojennych i stwierdza, czy posiada on prawo do renty czasowej lub na stałe, poczem

c) przesyła wojewódzkiej władzy administracji ogólnej (Komisarjatowi Rządu m. st. Warszawy) podanie wraz z orzeczeniem komisji lekarskiej dla spraw kapitalizacji rent, opinją i wnioskiem.

O ile powiatowa władza administracji ogólnej nie posiada referatu spraw inwalidów wojennych — kieruje petenta do właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania powiatowej władzy administracji ogólnej, posiadającej taki referat, w celu stwierdzenia okoliczności wymienionych w niniejszym paragrafie pod b)".

4. § 9 otrzymuje brzmienie. „Komisje lekarskie dla spraw kapitalizacji rent inwalidów wojennych urzędują przy referatach spraw inwalidów wojennych powiatowej władzy administracji ogólnej, powołanych do życia zarządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 lipca 1929 r. (Monitor Polski Nr. 174, poz. 435). W skład komisji lekarskiej dla spraw kapitalizacji rent wchodzi: a) lekarz — referent referatu spraw inwalidów wojennych, b) lekarz wyznaczony przez powiatową władzę administracji ogólnej, posiadającą referat spraw inwalidów wojennych, c) delegat urzędu skarbowego.

Komisja ta określa przypuszczalną długowieczność inwalidy wojennego i stwierdza, czy skapitalizowaniu renty nie stoi na przeszkodzie stan zdrowia inwalidy".

5. W § 12 skreśla się: „a w Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę", nadto dodaje się drugi ustęp w brzmieniu:

„Skapitalizowanie renty należy zaznaczyć w ewidencji inwalidów, prowadzonej przez referat spraw inwalidów wojennych właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 423. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1930 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgach administracyjnych izby skarbowej grodzkiej oraz izby skarbowej okręgowej w Warszawie.

Poz. 424. Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 1930 r. o lichwie pieniężnej.

Poz. 425. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 czerwca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa w sprawie regulaminu przewozowego dla bezpośredniej niemiecko-polsko-sowieckiej komunikacji towarowej.

Poz. 426. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 lipca 1930 r. o przekazaniu starostom powiatowym województw nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego, wołyńskiego oraz białostockiego w odniesieniu do powiatów grodzieńskiego, wołkowyskiego i bielskiego prawa zarządzania wyborów do zebrań i rad gminnych.

Uwaga. Patrz przedruki z Monitora Polskiego w Dz. Urz. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 11.

Poz. 427. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki społecznej wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Robót Publicznych z dnia 11 lipca 1930 r.

z 23 lipca Nr. 51 Rok 1930

Poz. 428. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów pocztowo-telegraficznych.

Poz. 429. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o zmianie granic powiatów makowskiego i nowotarskiego w województwie krakowskiem.

Poz. 430. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 7 czerwca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych w sprawie przeznaczenia i parcelacji gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych.

Na podstawie art. 7 i cz. 3 art. 49 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z r. 1926 Nr. 1, poz. 1), zarządza się co następuje:

I. Określenie sfery interesów mieszkaniowych.

§ 1: 1) Ustalenie sfery interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych, w myśl cz. 1 art. 7 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), dokonywane będzie na wniosek właściwych władz samorządowych (magistraty względnie wydziały powiatowe).

2) Postanowienie cz. 1 nie dotyczy miast: Warszawy, Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Lublina, Bydgoszczy, Sosnowca i Wilna, których sfera interesów mieszkaniowych określona została w cz. 1 art. 7 ustawy o wykonaniu reformy rolnej i będzie bliżej oznaczona w stosunku do każdego z wymienionych miast w drodze ustalenia granic przez Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 2. Przez sferę interesów mieszkaniowych rozumieć należy nieobjęte granicami administracyjnemi miasta lub ośrodka przemysłowo-fabrycznego tereny, które — ze względu na racjonalną rozbudowę miast i ośrodków przemysłowych lub ze względu na potrzeby ich mieszkańców — niezbędne są bądź na cele użyteczności publicznej bądź też na tworzenie gospodarstw lub letnisk podmiejskich, osiedli dla robotników, rzemieślników, urzędników i t. p.

§ 3. 1) Określenia sfery interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych dokona na podstawie wniosku właściwej władzy samorządowej Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

2) Do wniosku przewidzianego w cz. 1 winny być dołączone:

A. uwierzytelniony odpis uchwały właściwej władzy samorządowej w sprawie określenia sfery interesów mieszkaniowych;

B. szkic projektu rozbudowy miasta;

C. odrys planu sytuacyjnego w odpowiedniej podziałce z oznaczeniem na nim:

a) granic administracyjnych miasta (ośrodka przemysłowo-fabrycznego),

b) granic projektowanej sfery interesów mieszkaniowych;

D. wykaz szczegółowy nieruchomości przekraczających 60 ha lub ich części, objętych projektowaną sferą, z podaniem ich powierzchni w hektarach i wymienieniem właścicieli;

E. uzasadnienie wniosku.

§ 4. 1) W przeciągu 18 miesięcy od dnia ustalenia sfery interesów mieszkaniowych winny być przedstawione przez władze samorządowe okręgowemu urzędowi ziemskiemu dowody pomiarowe ustalonej sfery, sporządzone zgodnie z wymaganiami przepisów Ministerstwa Robót Publicznych z oznaczeniem:

a) poszczególnych nieruchomości ziemskich w granicach projektowanej sfery interesów mieszkaniowych (barwami), należących do osób posiadających na terenie Państwa Polskiego ogółem obszar przekraczający 60 ha;

b) kratkami z kolejną numeracją liczbową poszczególnych nieruchomości ziemskich, należących do jednego właściciela w granicach projektowanej sfery.

2) Jeżeli w terminie oznaczonym w cz. 1 dowody pomiarowe nie zostaną złożone, może Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych zarządzić ich sporządzenie na koszt odnośnej władzy samorządowej.

§ 5. 1) Wniosek przewidziany w § 3 właściwa władza samorządowa przedstawi wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która wraz ze swoją opinją złoży go okręgowemu urzędowi ziemskiemu.

2) Okręgowy urząd ziemski, po stwierdzeniu, że wniosek odpowiada warunkom wyszczególnionym w § 3, przesyła wniosek wraz ze swoją opinją do decyzji Ministra Reform Rolnych.

3) Decyzja Ministra Reform Rolnych ogłoszona będzie w formie obwieszczenia w „Monitorze Polskim" i we właściwym dzienniku wojewódzkim.

II. Parcelacja gruntów państwowych.

§ 6. Grunty państwowe, leżące w sferze interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowych, przeznaczone na cele wskazane w cz. 2 art. 7 i cz. 1 art. 49, z wyłączeniem obszaru, niezbędnego dla zaspokojenia uprawnień służby folwarcznej, określonych w art. 45 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, i uprawnień dzierżawców, wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 roku o likwidacji umów dzierżawnych, dotyczących gruntów parcelowanych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 909), oraz obszaru, który ma być użyty na tworzenie gospodarstw i kolonij podmiejskich przez urzędy ziemskie — o ile nie mogą być odrazu przekazane odpowiednim władzom względnie instytucjom w myśl postanowień ustawy o rozbudowie miast — będą do czasu ostatecznego przekazania na cele wskazane w cz. 2 art. 7 i cz. 1 art. 49 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej przekazywane przez Ministra Reform Rolnych Ministrowi Rolnictwa w zarząd po uprzedniem oszacowaniu przez okręgowy urząd ziemski, w myśl przepisów cz. 2 art. 68 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej. Za szacunek przekazanych gruntów zostanie obciążony w funduszu obrotowym reformy rolnej (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 21, poz. 175) rachunek Skarbu Państwa z tytułu przejętych nieruchomości państwowych. Ustalenie, które

grunty w poszczególnych nieruchomościach ziemskich mają być przekazane odpowiednim władzom względnie instytucjom w myśl postanowień ustawy o rozbudowie miast, a które mają być parcelowane w trybie ustawy o wykonaniu reformy rolnej, dokonywane będzie przez Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Parcelacja gruntów przeznaczonych dla służby folwarcznej i dzierżawców oraz na tworzenie gospodarstw i kolonij podmiejskich przez urzędy ziemskie przeprowadzana będzie przez te urzędy na ogólnych zasadach z uwzględnieniem programu rozbudowy miasta (ust. końcowy art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.IV 1927 roku o rozbudowie miast, Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372).

§ 8. O przeznaczeniu gruntów, położonych poza sferą interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowych (cz. 2 art. 49 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej) na cele wskazane w cz. 1 art. 49 tejże ustawy, a w szczególności na cele letniskowe, decyduje okręgowy urząd ziemski w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej.

III. Parcelacja gruntów prywatnych i Państwowego Banku Rolnego.

§ 9. 1) Do podania o udzielenie w myśl cz. 1 art. 65 i art. 62 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej zezwolenia na parcelację gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych miast lub ośrodków przemysłowo fabrycznych, osoba parcelująca dołączy opinję właściwej władzy samorządowej (magistratu względnie wydziału powiatowego) co do sposobu i zasad przeprowadzenia parcelacji oraz co do przeznaczenia tych gruntów na cele określone w cz. 2 art. 7 i cz. 1 art. 49 powołanej ustawy. Opinję obowiązana jest władza samorządowa wydać stronie zainteresowanej w przeciągu czterech tygodni; w razie niewydania opinji w tym terminie (co winno być stwierdzone przez władzę samorządową), uważa się, że władza samorządowa żadnych zastrzeżeń ani życzeń nie zgłasza.

2) Okręgowy urząd ziemski w zezwoleniu na parcelację poczyni między innemi zastrzeżenia co do uwzględnienia w projekcie parcelacyjnym uzasadnionych postulatów władzy samorządowej, zawartych w jej opinji; w szczególności okręgowy urząd ziemski udzieli zezwolenia na parcelację z zastrzeżeniem w odniesieniu do gruntów niezbędnych na cele miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych i nieobjętych zapotrzebowaniami służby folwarcznej lub dzierżawców, obowiązku parcelującego zaproponowania nabycia odpowiedniej ilości gruntu władzom samorządowym, w odniesieniu zaś do pozostałej części parcelowanych gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych, obowiązku przeznaczenia ich na gospodarstwa podmiejskie oraz parcele robotnicze, rzemieślnicze, urzędnicze i t. p. przy zachowaniu postanowień art. 45 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej.

3) Jeżeli właściwa władza samorządowa w opinji swej (cz. 1) nie poczyni żadnych zastrzeżeń co do sposobu parcelacji i nie zgłosi zamiaru nabycia części gruntów (cz. 2), okręgowy urząd ziemski udzieli zezwolenia na parcelację, zastrzegając przeznaczenie tych gruntów na kolonje robotnicze, rzemieślnicze, urzędnicze lub też na gospodarstwa podmiejskie przy zachowaniu postanowień art. 45 ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

4) Szczegółowe zastrzeżenia okręgowego urzędu ziemskiego mogą między innemi dotyczyć: a) konieczności przestrzegania postanowień art 50 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej, b) minimalnego obszaru parcel, c) szerokości ulic, d) ilości i wielkości placów publicznych, e) uwzględnienia potrzeb użyteczności publicznej (park, skwery, targowiska, place pod szkołę, kościół, dom ludowy i t. p.), f) zaopatrzenia w wodę.

5) W zezwoleniu na parcelację okręgowy urząd ziemski zobowiąże ponadto osobę parcelującą do opracowania projektu parcelacyjnego w porozumieniu z właściwą władzą samorządową (magistratem lub wydziałem powiatowym) i przedstawienia opinji tej władzy o projekcie; opinję obowiązana jest władza samorządowa wydać stronie zainteresowanej lub przesłać do okręgowego urzędu ziemskiego w przeciągu 4 tygodni od dnia przedstawienia jej projektu parcelacyjnego wraz z zezwoleniem okręgowego urzędu ziemskiego na jego sporządzenie. W razie niewydania opinji w tym kierunku ma zastosowanie przepis cz. 1 niniejszego paragrafu.

6) Przy parcelacji prowadzonej przez Państwowy Bank Rolny, Bank zasięgnie przed opracowaniem projektu parcelacyjnego gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych — opinji właściwej władzy samorządowej i projekt parcelacyjny uzgodni z zatwierdzonym programem rozbudowy miasta.

§ 10. O ile okręgowy urząd ziemski uzna w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej, której przysługuje prawo wypowiedzenia się w ciągu 14 dni od zwrócenia się do niej okręgowego urzędu ziemskiego, że grunty zgłoszone do parcelacji, a położone poza sferą interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowych (cz. 2 art. 49 ustawy o wykonaniu reformy rolnej); nadają się w całości lub w części na cele wskazane w cz. 1 art. 49 tejże ustawy, a w szczególności na utworzenie osiedli letniskowych, to winien zastrzec to w zezwoleniu na parcelację, określając zasady i sposób przeprowadzenia parcelacji i umieszczając zastrzeżenia przewidziane w części 2, 3, 4 i 5 § 9.

IV. **Przepisy przejściowe i końcowe.**

§ 11. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosowane będą przy parcelacji gruntów państwowych, rozpoczętej przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile projekt parcelacji nie został przed tymże dniem zatwierdzony przez prezesa okręgowego urzędu ziemskiego, przy parcelacji zaś tych gruntów powierzonej Państwowemu Bankowi Rolnemu, o ile projekt parcelacji nie został przed tym dniem przedłożony Komisarzowi Ministra Reform Rolnych w myśl cz. 2 art. 59 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej.

§ 12. 1) Przepisy niniejszego rozporządzenia nie będą stosowane przy parcelacji prowadzonej przez osoby prywatne lub instytucje upoważnione, o ile zezwolenie na parcelację wydane zostało przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2) Przy parcelacji gruntów Państwowego Banku Rolnego i powierzonych Państwowemu Bankowi Rolnemu do parcelacji przez osoby prywatne, przepisy niniejszego rozporządzenia nie będą stosowane, o ile parcelacja została rozpoczęta przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 13. 1) Jeżeli sfera nie została określona na zasadzie dotychczas obowiązujących przepisów, to do czasu określenia sfery interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych w myśl niniejszego rozporządzenia (cz. 1 § 3) należy w razie parcelacji gruntów traktować, jako grunty położone w sferze interesów mieszkaniowych, grunty położone w okręgach podmiejskich, przemysłowych oraz w pasie nadmorskim, ustalonych na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 1927 r. o oznaczeniu okręgów przemysłowych i podmiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 628), w wypadkach zaś, gdy dla danego miasta nie został przewidziany okrąg podmiejski w myśl powołanego rozporządzenia, — grunty położone w odległości do $^1/_2$ klm. od granic administracyjnych dla miast o ludności do 10.000 mieszkańców, do 1 klm. dla miast o ludności od 10.000 — 30.000 mieszkańców, do $1^1/_2$ klm. dla miast o ludności od 30.000 — 40.000 mieszkańców i do 2 klm. dla miast o ludności od 40.000 — 50.000 mieszkańców.

§ 14. Oznaczenie sfery interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych, dokonane na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, pozostaje w mocy, jednakowoż Ministrowi Reform Rolnych po uprzedniem porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i Ministrem Spraw Wewnętrznych służy prawo zażądania od właściwych władz samorządowych złożenia wniosku o ustalenie sfery interesów mieszkaniowych w trybie przewidzianym w niniejszem rozporządzeniu; o ile władza samorządowa wniosku takiego nie złoży, Minister Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i Ministrem Spraw Wewnętrznych przeprowadzi postępowanie na podstawie posiadanych materjałów.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 29 lipca Nr. 52 Rok 1930

Poz. 431. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 2 kwietnia 1930 r. o telegramach na rachunek odbiorcy w obrocie ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki.

Poz. 432. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 czerwca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa w sprawie regulaminu przewozowego dla bezpośredniej komunikacji towarowej pomiędzy Polską a Z. S. R. R.

Poz. 433. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 3 lipca 1930 r. rozciągające przepisy policyjno-budowlane dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa poleskiego.

Poz. 434. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 1930 r. o utworzeniu w Lidzie wydziału zamiejscowego sądu okręgowego w Wilnie.

Poz. 435. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 1930 r. o zmianie okręgów sądów powiatowych w Łasku i Widawie w okręgu sądu okręgowego w Łodzi.

Poz. 436. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 1930 r. w sprawie ustalenia liczby i siedzib sędziów śledczych w okręgach sądów okręgowych: w Łomży, Łucku i Sosnowcu.

Poz. 437. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 1930 r. o przeniesieniu siedziby sędziego śledczego ze Starogardu do Gdyni.

Poz. 438. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lipca 1930 r. w sprawie wypuszczenia serji III premjowej pożyczki dolarowej.

Poz. 439. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 lipca 1930 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma).

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402) i § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencyj Ministerstwa Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1. Przewidziany art. 2 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w sprawie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402), obowiązek zgłaszania rozciąga się na wszystkie przypadki twardzieli (Rhinoscleroma).

§ 2. Zgłoszenia, przewidziene w § 1 niniejszego rozporządzenia, uskutecznia się zapomocą karty rejestracyjnej, której wzór ustalony zostanie przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje w ciągu 6 miesięcy.

Poz. 440. Oświadczenie rządowe z dnia 14 kwietnia 1930 r. w sprawie ratyfikacji przez Rząd Niemiecki Konwencji, dotyczącej odszkodowania na wypadek bezrobocia z powodu rozbicia się statku przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy w Genui w roku 1920.

Poz. 441. Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 lipca 1930 r. o sprostowaniu błędów w załączniku do ustawy skarbowej z dnia 29 marca 1930 r.

Poz. 442. Obwieszczenie Ministrów, Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 czerwca 1930 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 19 maja 1930 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

z 31 lipca Nr. 53 Rok 1930

Poz. 443. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1930 r. w sprawie specjalnych odznaczeń państwowych, nadawanych na Międzynarodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w 1930 r. w Poznaniu.

Poz. 444. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 2 lipca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Pracy i Opieki Społecznej, Sprawiedliwości, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

Na podstawie art. 10, 12, 13 i 21 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 401) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 456), której jednolity tekst zawiera obwieszczenie z dnia 9 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 138) zarządza się co następuje:

Do art. 3.

§ 1. Powiatowa władza administracji ogólnej podaje do publicznej wiadomości:

a) powstanie obowiązku osobistych świadczeń wojennych z mocy samego prawa (art. 3 ust. pierwszy) lub też z mocy rozporządzenia Rady Ministrów (art 3 ust. drugi) przy wskazaniu dnia, od którego ten obowiązek wchodzi w życie;

b) ustanie obowiązku osobistych świadczeń wojennych (art. 3 ust. trzeci) przy wskazaniu dnia, od którego obowiązek ten gaśnie.

Podanie do publicznej wiadomości następuje w drodze obwieszczeń, które należy rozplakatować w siedzibie powiatowych władz administracji ogólnej, oraz o ile możności również w siedzibie urzędów gminnych, względnie magistratów. Pozatem podanie do publicznej wiadomości powstania obowiązku osobistych świadczeń wojennych może nastąpić przez ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

W obwieszczeniu oraz ogłoszeniu, wymienionem w ustępie poprzednim, należy wskazać na rygory karne z powodu niedopełnienia obowiązku osobistych świadczeń wojennych, jak również na przepis art. 17 o poddaniu osób powołanych do osobistych świadczeń wojennych wojskowej władzy dyscyplinarnej w czasie trwania świadczenia.

§ 2. W wypadku wprowadzenia obowiązku osobistych świadczeń wojennych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów (art. 3 ustęp drugi) podanie do wiadomości obowiązku tych świadczeń może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych nastąpić w inny sposób niż określony w § 1.

§ 3. Rozporządzenia Naczelnego Wodza, dotyczące ustania i w razie potrzeby przywrócenia obowiązku osobistych świadczeń wojennych, na obszarze objętym stanem wojennym, będą ogłaszane w Dzienniku Rozporządzeń Naczelnego Wodza, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8 poz. 54).

Rozporządzenia te będą ponadto obwieszczane w sposób przewidziany dla rozporządzeń Naczelnego Wodza.

Do art. 4.

§ 4. Za powołanych do składu siły zbrojnej Państwa uważa się osoby:

a) powołane do czynnej służby wojskowej;

b) powołane do służby pomocniczej (art. 46 — 48 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym)

a to od dnia, na który zostały powołane.

Do art. 5

§ 5. Osoby, wymienione w art. 5, są wolne od obowiązku osobistych świadczeń wojennych z mocy samego prawa.

Wykazanie tego zwolnienia następuje:

a) co do kobiet ciężarnych i karmiących, oraz co do osób chorych i fizycznie ułomnych (art 5 lit. a) na podstawie świadectwa lekarza urzędowego (cywilnego lub wojskowego), a w braku takiego lekarza w miejscu pobytu tych osób, innego świadectwa lekarskiego;

b) co do posłów sejmowych i senatorów (art. 5 lit. d)—na podstawie legitymacji poselskiej, wystawionej przez biuro Sejmu, lub legitymacji senatorskiej, wystawionej przez biuro Senatu;

c) co do osób wymienionych w art. 5 lit. b, c, e, f, na podstawie zaświadczenia ich władz przełożonych lub właściwej instytucji, że co do nich zachodzą warunki z art. 5. Zaświadczenia o zwolnieniu z powodów przewidzianych w art. 5 lit. e) mogą być uwzględnione jako wystarczający dowód zwolnienia od obowiązku osobistych świadczeń wojennych tylko wówczas, jeżeli dotyczą tych kategoryj osób wymienionych w art. 5 lit. e), co do których zwolnienia nastąpiło porozumienie właściwych ministrów z Ministrem Spraw Wojskowych, albo gdy chodzi o obszar wojenny — z Naczelnym Wodzem.

Minister Spraw Wewnętrznych poda do wiadomości powiatowych władz administracji ogólnej, którzy cudzoziemcy w myśl art. 5 lit. g) są zwolnieni od obowiązku osobistych świadczeń wojennych. Wydane na tej podstawie przez powiatowe władze administracji ogólnej zaświadczenia są dowodem zwolnienia cudzoziemców w myśl art. 5 lit g) od obowiązku osobistych świadczeń wojennych

Do art. 7.

§ 6. Obowiązek stawienia się do świadczeń z inwentarzem pociągowym nie obejmuje następującego inwentarza:

a) koni, stanowiących własność prywatną, a przeznaczonych do przewożenia poczty, na podstawie umowy zawartej z zarządem pocztowym, jeżeli istnienie takiej umowy stwierdzono dokumentem pisemnym, potwierdzonym przez właściwą dyrekcję poczt i telegrafów;

b) koni, stanowiących własność prywatną, przeznaczonych do budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów, jeżeli okoliczność powyższa stwierdzoną zostanie przez powiatową władzę administracji ogólnej wydaniem odpowiedniego poświadczenia, poświadczenie to zastąpione być może przez nakaz wydany na podstawie art. 6 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 października 1927 r. o dostarczaniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 846);

c) ogierów i klaczy krwi angielskiej, oraz ogierów i klaczy innych ras fizjologicznie czystego pochodzenia, o ile okoliczności te zostaną stwierdzone zaświadczeniem wystawionym przez Ministerstwo Rolnictwa o wpisaniu konia do polskiej księgi stadnej koni pełnej krwi angielskiej, polskiej księgi stadnej koni wysokiej pół-krwi angielskiej, lub polskiej księgi stadnej koni arabskich;

d) klaczy zarodowych, o ile okoliczność ta zostanie stwierdzona świadectwem zarejestrowania, wystawionem przez organizacje społeczno-rolnicze lub izby rolnicze, wymienione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 9 października 1926 r. w sprawie rejestracji klaczy zarodowych (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 608);

e) ogierów licencjonowanych, o ile okoliczność ta zostanie stwierdzoną świadectwem uznania, wystawionem stosownie do rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 10 lipca 1925 r. o wykonywaniu nadzoru państwowego nad ogierami (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 511);

f) klaczy wysokoźrebnych i klaczy ze źrebiętami w wieku do 3 miesięcy, o ile okoliczności te zostaną stwierdzone zaświadczeniem właściwego urzędu gminnego względnie magistratu;

g) zwierząt pracujących w kopalniach stale pod ziemią, o ile okoliczność ta zostanie stwierdzoną zaświadczeniem właściwego okręgowego urzędu górniczego.

Do art. 8.

§ 7. Decyzja do jakich robót należy użyć powołanego do osobistych świadczeń wojennych należy do władzy wojskowej, która przy wyznaczaniu robót powołanym do osobistych świadczeń wojennych będzie miała na względzie wiek i płeć powołanych, ich uzdolnienia fizyczne i umysłowe, tudzież zatrudnienia wykonywane zwyczajnie w czasie przed powołaniem.

Do art. 9.

§ 8. Władze wojskowe (§ 9) zgłaszają zapotrzebowania osobistych świadczeń wojennych do powiatowej władzy administracji ogólnej, — na obszarze zaś objętym stanem wojennym do tych władz administracji cywilnej, lub władz wojskowych, które wskaże Naczelny Wódz w rozporządzeniu, wydanem w myśl art. 11 ustęp trzeci rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54).

§ 9. Zapotrzebowanie osobistych świadczeń wojennych zgłaszają:

a) na obszarze nieobjętym stanem wojennym — komendanci garnizonów, a poza obszarem garnizonów — dowódcy (kierownicy) przejściowo w danej miejscowości przebywających oddziałów i zakładów wojennych;

b) na obszarze objętym stanem wojennym — ci dowódcy (komendanci, kierownicy), których wskaże Naczelny Wódz w rozporządzeniu, wydanem na podstawie art. 11 ustęp trzeci rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16-go stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54).

§ 10. Powołanie do osobistych świadczeń wojennych uskuteczniają:

a) powiatowe władze administracji ogólnej — w miejscowościach będących siedzibą tych władz;

b) urzędy gminne, względnie magistraty — w innych miejscowościach.

Na obszarze objętym stanem wojennym powołanie do osobistych świadczeń wojennych uskutecznia Naczelny Wódz, który to uprawnienie może przekazać władzom administracji cywilnej lub wojskowej.

W miejscowościach położonych na obszarze operacyjnym, w których nie urzędują ani władze administracji cywilnej, względnie samorządowej, ani też władze administracji wojskowej, powołanie do osobistych świadczeń wojennych uskuteczniają bezpośrednio dowódcy (kierownicy) poszczególnych oddziałów i zakładów wojskowych.

§ 11. Powołanie do osobistych świadczeń wojennych powinno z reguły być indywidualnem i pisemnem.

W wypadkach niecierpiących zwłoki może być ono ogólnem (pisemnem lub ustnem), uskutecznionem w sposób odpowiadający okolicznościom.

§ 12. Przy zgłaszaniu zapotrzebowań i powoływaniu do osobistych świadczeń wojennych należy, o ile możności, kierować się zasadą równomiernego obciążenia ludności świadczeniami.

§ 13. Oddziały i zakłady wojskowe nie znajdujące się pod bezpośredniem dowództwem oficera, nie mogą ani zgłaszać zapotrzebowań, ani powoływać do osobistych świadczeń wojennych osób płci żeńskiej.

Do art. 10.

§ 14. W wypadkach, w których powołanie do osobistych świadczeń wojennych może spowodować zagrożenie bytu rodziny, gospodarstwa, rękodzieła, przemysłu lub handlu(art. 10) jak również w wypadkach przewidzianych w art. 5 i 6, władzami właściwemi dla udzielenia zwolnień od obowiązku osobistych świadczeń wojennych, są powiatowe władze administracji ogólnej, które decyzje swe w tym względzie wydają w porozumieniu z władzą wojskową, zgłaszającą zapotrzebowanie osobistych świadczeń wojennych.

Na obszarze objętym stanem wojennym, jeżeli powołanie do osobistych świadczeń wojennych nastąpiło przez władzę wojskową — jest ta władza zarazem uprawnioną do udzielenia zwolnienia.

§ 15. Od decyzji powiatowej władzy administracji ogólnej odmawiającej zwolnienia od obowiązku osobistych świadczeń wojennych, służy odwołanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która załatwia to odwołanie w porozumieniu z terytorjalnie właściwym dowódcą okręgu korpusu.

Tok instancyj władz wojskowych na obszarze objętym stanem wojennym, o ile władze wojskowe są uprawnione do powoływania do osobistych świadczeń wojennych (§ 10 ust. 2 i 3) oraz do udzielania zwolnień (§ 14 ust. 2) określi Naczelny Wódz w rozporządzeniu wydanem na podstawie art. 10 i ustępu trzeciego art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54).

Do art. 11.

§ 16. Władza powołująca do osobistych świadczeń wojennych (§ 10), wyznaczając powołanemu termin do stawienia się, powinna oznaczyć go tak, by powołanemu pozostawić odpowiedni termin dla załatwienia spraw osobistych.

Przy określeniu tego terminu należy mieć na względzie stosunki rodzinne i majątkowe powołanego, przypuszczalny przeciąg czasu świadczenia, rodzaj czynności, miejsce wykonania świadczenia, jak również, czy zapotrzebowanie osobistych świadczeń wojennych dotyczy nagłego wykonania świadczenia, czy też nie.

Do art. 12 i 13.

§ 17. Każdy rodzaj pracy, wykonywanej na podstawie powołania do osobistych świadczeń wojennych ma mieć ustaloną odrębną normę wynagrodzenia.

Normę wynagrodzenia ustala się za jeden dzień świadczenia.

Celem określenia normy wynagrodzenia za osobiste świadczenia robotników niewykwalifikowanych, będą brane za podstawę przeciętne zarobki tego rodzaju robotników, wypłacane przy robotach państwowych lub samorządowych w tej miejscowości lub powiecie, w którym świadczenia są uskuteczniane.

Wysokość normy wynagrodzenia innych pracowników ustala się na podstawie przeciętnych zarobków, osiąganych w ich gałęzi pracy, w danej miejscowości, powiecie lub wogóle w kraju.

§ 18. Norma wynagrodzenia za osobiste świadczenie wojenne obejmuje dla osób użytych do osobistych świadczeń wojennych poza miejscem ich utrzymania, również koszt zakwaterowania.

§ 19. Stawki wynagrodzenia dla poszczególnych gałęzi pracy, ustalane w myśl zasad wyrażonych w §§ 17 i 18, określi osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej (art. 12 ust. 1).

Rozporządzenie to niezależnie od ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, będzie również podane do publicznej wiadomości w drodze obwieszczeń rozplakatowanych w miejscu ich zastosowania, oraz w inny sposób w miejscu zastosowania zwyczajowo przyjęty.

§ 20. Powołani do osobistych świadczeń wojennych otrzymują na własne żądanie w warunkach przewidzianych w ust. 2 art. 12 całodzienne utrzymanie dla siebie w naturze w wymiarze przewidzianym dla szeregowych oraz, o ile posługują się własnym inwentarzem pociągowym przy wykonaniu świadczenia także paszę dla tego inwentarza w wymiarze przewidzianym normami żywnościowemi dla zwierząt wojskowych tego samego typu.

O istnieniu warunków przewidzianych w ustępie drugim art. 12 decyduje dowódca (kierownik) tego oddziału (zakładu), na rzecz którego następuje świadczenie.

§ 21. Inwentarz pociągowy powołanych do osobistych świadczeń wojennych korzysta bezpłatnie z tej samej opieki sanitarno-weterynaryjnej i podkownictwa, co wojskowy inwentarz pociągowy.

§ 22. Powołany do osobistych świadczeń wojennych ma prawo do zwrotu rzeczywistych kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca świadczenia i zpowrotem, środkiem masowego przewozu (koleje, statki, tramwaje, omnibusy i t. p.), przyczem w razie użycia kolei należą się koszty przejazdu pociągiem osobowym klasą III, w razie użycia zaś innego środka masowego przejazdu -- klasą najniższą.

§ 23. Jeżeli w danej miejscowości brak środka masowego przewozu, powołany do świadczeń ma prawo do zwrotu kosztów przejazdu pojazdem konnym lub mechanicznym, licząc co najwyżej po 30 gr. za 1 klm., o ile odległość od miejsca zamieszkania do miejsca świadczenia lub też odwrotnie wynosi więcej niż 2 klm. Wedle tej zasady należy się powołanemu do świadczeń zwrot kosztów przejazdu pojazdem konnym lub mechanicznym również wówczas, gdy władza wojskowa w powołaniu wyraźnie wskazała użycie takiego środka przewozowego.

Jeżeli kilku powołanych do świadczeń korzystało lub mogło korzystać z jednego pojazdu konnego lub mechanicznego, należy przyznać każdemu z powołanych część kosztów na niego przypadających.

§ 24. Powołanym do osobistych świadczeń wojennych należy się również dodatkowe wynagrodzenie za używanie przy wykonywaniu świadczeń własnych narzędzi, własnych środków przewozowych, lub własnego inwentarza pociągowego.

Wysokość tego dodatkowego wynagrodzenia określą osobne stawki, ustalone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej, dotyczącem określenia stawek wynagrodzenia za osobiste świadczenia wojenne, wedle ustępu pierwszego art. 12.

Ustęp drugi § 19 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 25. Ustalenie wysokości i wypłatę wynagrodzenia za osobiste świadczenia wojenne wedle norm wynagrodzenia (§§ 17 i 18), wypłatę kosztów przejazdu (§§ 22 i 23), oraz wypłatę dodatkowego wynagrodzenia (§ 24) uskutecznia ta formacja wojskowa, na rzecz której świadczenia dokonano.

Wypłatę wynagrodzenia za osobiste świadczenie, oraz wypłatę dodatkowego wynagrodzenia uskutecznia się w gotówce zdołu, z reguły w miejscu wykonania świadczenia—w okresach tygodniowych, a przy świadczeniach, krócej niż tydzień trwających, nie później jak w dniu ukończenia świadczenia.

Zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca świadczenia następuje w dniu pierwszej wypłaty wynagrodzenia za osobiste świadczenie — wypłata kosztów przejazdu zpowrotem (z miejsca świadczenia do miejsca zamieszkania) w dniu ukończenia świadczenia.

§ 26. Jeżeli powołany w czasie wykonywania świadczenia otrzymuje w myśl ustępu drugiego art. 12 utrzymanie w naturze, albo paszę dla własnego inwentarza pociągowego, to w tym wypadku potrąca się powołanemu z wynagrodzenia za osobiste świadczenia wojenne (z normy wynagrodzenia) równowartość dostarczonego mu wyżywienia w naturze względnie dostarczonej w naturze paszy dla inwentarza pociągowego.

Wysokość potrącenia stanowiącego powyższą równowartość, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej, dotyczące określenia stawek wynagrodzenia wedle ustępu pierwszego art. 12.

§ 27. Jeżeli formacja wojskowa, mająca uskutecznić wypłatę, nie rozporządza w miejscu wykonania świadczenia potrzebną gotowką, należy powołanemu do świadczeń wydać potwierdzenie uskutecznionego świadczenia.

Potwierdzenie to napisane wyraźnie i bez poprawek ma zawierać:

a) stopień wojskowy, imię i nazwisko dowódcy (kierownika) wystawiającego potwierdzenie;

b) nazwę formacji, na rzecz której uskuteczniono świadczenie;

c) imię, nazwisko i adres powołanego do świadczenia;

d) rodzaj, czas trwania i miejsce świadczenia wykonanego przez powołanego;

e) ogólną kwotę należącego się powołanemu wynagrodzenia;

f) miejsce oraz oddział (zakład) względnie urząd, w którem wynagrodzenie to ma być wypłacone.

Potwierdzenie ma być podpisane przez dowódcę (kierownika) formacji, oraz opatrzone pieczęcią urzędową formacji.

§ 28. Potwierdzenie uskutecznionego świadczenia może obejmować większą ilość powołanych do świadczań, o ile powołani do świadczeń zamieszkują w tej samej miejscowości (potwierdzenie zbiorowe).

W potwierdzeniu zbiorowem należy podać imię i nazwisko każdego z powołanych do świadczeń, oraz wysokość kwoty pieniężnej, należnej każdemu z powołanych, a to niezależnie od danych, przewidzianych dla potwierdzenia w § 27 lit. a), b), d), f).

Potwierdzenie zbiorowe przesyła się do urzędu gminnego, względnie magistratu, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania, względnie pobytu powołanych, który zajmie się podjęciem kwoty, na którą potwierdzenie zbiorowe opiewa i wypłatą należytości poszczególnym powołanym.

§ 29. W razie uszkodzenia, zużycia, zniszczenia, lub utraty dostarczonego przez powołanego do osobistych świadczeń wojennych własnego narzędzia, własnego środka przewozowego, lub własnego inwentarza pociągowego, należy zgłosić natychmiast roszczenie o odszkodowanie u dowódcy (kierownika) tego oddziału (zakładu) wojskowego, na którego rzecz świadczenie zostało dokonane.

Dowódca (kierownik) ten w obecności powołanego do świadczeń, spisuje w protokóle stopień zużycia, zniszczenia lub uszkodzenia przedmiotu świadczenia, względnie stwierdza w protokóle jego utratę, oraz wymienia okoliczności, wśród których one nastąpiły, przy przytoczeniu zarazem tych środków dowodowych, które je stwierdzają.

Protokół ten, którego odpis zaświadczony przez dowódcę (kierownika) należy wydać poszkodowanemu, jest podstawą dla ustalenia wysokości odszkodowania.

§ 30. Odszkodowanie, należące się za uszkodzenie, zużycie, zniszczenie, lub utratę przedmiotu świadczenia, ustala się na podstawie przeciętnych cen szacunkowych przedmiotów świadczeń wedle miejsca zamieszkania powołanego do świadczeń—oraz stopnia ich uszkodzenia, zużycia, zniszczenia, lub utraty, stwierdzonych protokółem dowódcy oddziału wojskowego.

§ 31. Wysokość odszkodowania ustalają powiatowe władze administracji ogólnej, właściwe ze względu na miejsce zamieszkania poszkodowanego. Wypłatę odszkodowania uskuteczniają właściwe kasy skarbowe.

Na obszarze objętym stanem wojennym, wysokość odszkodowania ustalają, oraz wypłatę tegoż uskuteczniają te władze administracji cywilnej lub wojskowej, które wskaże Naczelny Wódz w rozporządzeniu wydanem w myśl ustępu c) art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym.

Do art. 14 i 15.

§ 32. Powołany do osobistych świadczeń wojennych w wypadku zachorowania w związku z pełnieniem obowiązku osobistych świadczeń wojennych korzysta na koszt Państwa z pomocy lekarskiej, środków leczniczych i zakładów leczniczych wojskowych, a w razie braku tychże, znacznej odległości ich od miejsca świadczenia, lub niemożności transportu ze względu na ciężki stan chorego, — ze szpitali cywilnych.

§ 33. Po ukończeniu leczenia, jeżeli cierpienie, lub też następstwa tegoż nadal istnieją, należy wszcząć postępowanie rewizyjno lekarskie na tych samych zasadach, jak dla osób wojskowych, w celu ustalenia związku przyczynowego pomiędzy istniejącem cierpieniem a świadczeniem wojennem, oraz celem określenia procentu utraty zdolności zarobkowania.

Po ukończeniu postępowania rewizyjno-lekarskiego co do osób, u których stwierdzono związek przyczynowy cierpienia z ich świadczeniem wojennem, ma zastosowanie ustawa z 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć względnie zaginięcie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195).

§ 34. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 445. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej i Ministra Skarbu z dnia 5 lipca 1930 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzeń wykonawczych do ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć względnie zaginięcie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

Na podstawie art. 58 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojen-

nych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), zmienionej ustawami: z dnia 4 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 608), z dnia 12 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 223), z dnia 3 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 209), rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 475) i z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 798) oraz ustawą z dnia 7 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 229) zarządza się co następuje:

§ 1. Paragraf 145 rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych, Ministra Skarbu i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 stycznia 1923 r. do ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 132) otrzymuje brzmienie następujące:

„Okoliczność z art. 5 ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 r. lit. f) stwierdza odnośna władza skarbowa z urzędu. O zawieszeniu lub obniżeniu zaopatrzenia z powodu tej okoliczności zawiadamia władza skarbowa osobę zainteresowaną.

Zawieszenie lub obniżenie zaopatrzenia pieniężnego rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po doręczeniu osobie zainteresowanej odnośnego zawiadomienia, wznowienie wypłaty zaopatrzenia lub podwyższenie obniżonego zaopatrzenia rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po zmianie warunków uzasadniającej wznowienie wypłat lub podwyższenie obniżonego zaopatrzenia".

§ 2. Uchyla się punkt 5 § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 4 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 10, poz. 69).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem pierwszym trzeciego miesiąca następującego po ogłoszeniu.

Poz. 446. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 lipca 1930 r. o ustaleniu cen sprzedażnych czystej wódki monopolowej.

Poz. 447. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1930 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r.

Poz. 448. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1930 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Poz. 449. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1930 r. o uldze celnej na szmalec surowy, nierafinowany.

Poz. 450. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1930 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Poz. 451 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1930 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bekonów i szynek.

Poz. 452. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 17 lipca 1930 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 22 marca 1929 r. o egzaminach, wymaganych do uzyskania prawa kierowania robotami budowlanemi i wykonywania projektów (planów) tych robót.

Na podstawie artykułów 368 ustępy 2 i 4 i 364 p. 2 lit. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), zarządzam co następuje:

§ 1. Ustęp 1 § 1 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 22 marca 1929 r. o egzaminach, wymaganych do uzyskania prawa kierowania robotami budowlanemi i wykonywania projektów (planów) tych robót (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 182) otrzymuje brzmienie następujące:

„Dla przeprowadzania egzaminów, przewidzianych w artykułach 361, 362, 363 i 364 p. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowania osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) ustanawia się komisje egzaminacyjne:

a) przy Ministerstwie Robót Publicznych i

b) przy urzędzie wojewódzkim lwowskim, tę ostatnią dla osób zamieszkałych na obszarze województw: lwowskiego stanisławowskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego, a w odniesieniu do egzaminów przewidzianych w artykułach 361, 362 i 363 cytowanego rozporządzenia, także dla osób zamieszkałych na obszarze województwa krakowskiego".

Po tym ustępie dodaje się dwa ustępy o następującem brzmieniu:

„Ponadto dla przeprowadzenia egzaminów przewidzianych w art. 364 p. 1 i 2 cytowanego rozporządzenia ustanawia się komisje egzaminacyjne:

c) przy urzędzie wojewódzkim krakowskim, dla osób zamieszkałych na obszarze województwa krakowskiego, oraz

d) przy urzędzie wojewódzkim wileńskim, dla osób zamieszkałych na obszarze województw nowogródzkiego i wileńskiego.

Przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i potrzebną ilość członków komisji przy

Ministerstwie Robót Publicznych mianuje Minister Robót Publicznych z grona urzędników Ministerstwa Robót Publicznych lub też z poza grona tych urzędników na okres trzyletni, przewodniczącego zaś, zastępcę przewodniczącego i potrzebną ilość członków komisji przy urzędzie wojewódzkim mianuje wojewoda właściwy według siedziby danej komisji z grona urzędników urzędu wojewódzkiego, lub też z poza grona tych urzędników również na okres trzyletni".

§ 2. Ustęp 1 § 13 cytowanego w § 1 rozporządzenia otrzymuje nestępujące brzmienie:

„Po ustaleniu, że nie zachodzą przeszkody wymienione w art. 366 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli do udzielenia uprawnienia, oraz, że ubiegający się o uprawnienie czyni zadość wymaganym warunkom co do wykształcenia i co do praktyki, Ministerstwo Robót Publicznych orzeka o dopuszczeniu kandydata do egzaminu i zawiadamia o tem kandydata, tudzież właściwą komisję egzaminacyjną, przez którą egzamin ma być przeprowadzony. O niedopuszczeniu do egzaminu Ministerstwo Robót Publicznych zawiadamia kandydata z podaniem motywów".

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 453. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Skarbu i Spraw Zagranicznych o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów jadalnych.

Na podstawie art. 8 pkt. a, b, c, d, e i g oraz art. 24 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) postanawia się co następuje:

Rozdział I. Postanowienia ogólne.

§ 1. (1) Przez nazwę „tłuszcze jadalne" rozumie się produkty, przeznaczone do spożycia, składające się z substancji tłuszczowej, otrzymane drogą przeróbki z tkanek zwierzęcych lub roślinnych, mające w ciepłocie pokojowej konsystencję mazistą lub stałą.

(2) Przez nazwę „oleje jadalne" rozumie się takie same produkty, mające w ciepłocie pokojowej konsystencję płynną.

§ 2. (1) Tłuszczami jadalnemi, dopuszczonemi do obiegu dla spożycia, są:

1) Tłuszcze zwierzęce:

a) smalec wieprzowy i z drobiu,

b) łój,

c) oleomargaryna.

2) Tłuszcze roślinne:

naturalne tłuszcze jadalne (kokosowy, palmowy i t. p.).

3) Tłuszcze zestalone (hydrogenizowane) pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego.

4) Tłuszcze mieszane (mieszaniny tłuszczów 1), 2) i 3):

a) tłuszcze, upodobnione do masła (margaryna, smalec margarynowy).

b) tłuszcze, upodobnione do smalcu.

(2) Masło, jako tłuszcz jadalny, nie podlega przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Olejami jadalnemi, dopuszczonemi do obiegu dla spożycia, są: oliwa, olej sezamowy, soja, rzepakowy, lniany, słonecznikowy, arachidowy, makowy, kukurydzowy, konopny oraz inne oleje, które w drodze osobnego rozporządzenia będą uznane za jadalne.

§ 4. Wszelkie produkty, podpadające pod przepisy niniejszego rozporządzenie, przeznaczone do obiegu dla celów spożycia, powinny być sporządzone z surowców, uzyskanych ze zwierząt, które przed ubojem i po uboju zostały urzędowo zbadane i uznane za zdatne do spożycia bez ograniczeń, względnie z materjałów nienagannych co do jakości, świeżości, czystości i niezawierających jakichkolwiek składników, mogących działać szkodliwie na zdrowie ludzkie. Produkty powinny mieć na opakowaniu napis „jadalne".

§ 5. (1) Lokale, w których wytwarza się, przerabia, pakuje, przechowuje oraz sprzedaje produkty, objęte niniejszem rozporządzeniem, powinny odpowiadać wszelkim wymaganiom sanitarnym i higjenicznym. W szczególności lokale te powinny być stale czysto utrzymywane; miejsca, przeznaczone na przechowywanie zapasów, powinny być chłodne i przewiewne; podłogi w wytwórniach i składach nieprzepuszczalne, ściany malowane na kolor jasny, z lamperją dwumetrową olejną lub z materjału nieprzepuszczalnego. Lokale te należy chronić od dostępu promieni słonecznych. W razie pojawienia się robactwa, owadów, myszy i szczurów należy je radykalnie tępić.

(2) W sklepach spożywczych, w których handel tłuszczami i olejami stanowi dodatkową część przedsiębiorstwa, powinno być przeznaczone dla tych produktów oddzielne miejsce, zdala od innych produktów, których zapach może się udzielić tłuszczom.

§ 6. Handel okrężny tłuszczami i olejami jadalnemi jest wzbroniony.

§ 7. (1) Do czynności, związanych z wyrobem, pakowaniem, sprzedażą produktów, objętych niniejszem rozporządzeniem, mogą być dopuszczone jedynie osoby zdrowe, w szczególności niedotknięte ostrą chorobą zakaźną, lub gruźlicą w postaci, niebezpiecznej dla otoczenia, chorobą skórną zaraźliwą lub wzbudzającą wstręt, oraz niestykające się z zakaźnie chorymi.

(2) W razie wystąpienia choroby zakaźnej lub uzasadnionego podejrzenia o nosicielstwo zarazków u osób, zatrudnionych przy tłuszczach i olejach jadalnych, właściciel przedsiębiorstwa jest obowiązany usunąć te osoby od pełnienia powierzonych im czynności.

(3) Osoby, zatrudnione przy wyrobie i obiegu tych produktów, powinny mieć czystą odzież, białe czyste fartuchy, mieć czyste ręce i przestrzegać wzorowej czystości.

Rozdział 2. Tłuszcze jadalne.

§ 8. (1) Tłuszcze zwierzęce są to:

a) smalec — produkt przy ciepłocie pokojowej mazisty, otrzymany przez wytopienie lub wytłoczenie z tkanki tłuszczowej świń lub drobiu,

b) łój — produkt przy ciepłocie pokojowej stały, otrzymany w postaci nieprzerobionej lub przez wytopienie względnie wytłoczenie z tkanki tłuszczowej innych zwierząt rzeźnych, niewymienionych w pkt. a,

c) oleomargaryna — łój, z którego zostały wydzielone trudniej topliwe składniki.

(2) Tłuszcze roślinne są to tłuszcze, otrzymane z części roślin (kokos, palma i t. p.) z pomocą procesu rafinerji.

(3) Tłuszcze zestalone (hydrogenizowane)— są to oleje zwierzęce (tran) lub roślinne, poddane procesowi zestalenia przez uwodornienie.

(4) Tłuszcze mieszane są to:

a) margaryna (smalec margarynowy) — mieszanina tłuszczów, upodobniona do masła (masła przetopionego), w której zawarty tłuszcz nie pochodzi wyłącznie lub wcale z mleka krowiego,

b) tłuszcze, upodobnione do smalcu—mieszaniny tłuszczów, w których zawarty tłuszcz nie pochodzi wyłącznie lub wcale z tkanki tłuszczowej świń,

Ser margarynowany jest to ser, w którym tłuszcz mleczny zastąpiono margaryną.

§ 9. Tłuszcze, wyszczególnione w § 8 ust. 1 pkt. a i b, przeznaczone do obiegu dla spożycia, nie mogą zawierać części tkanek zwierzęcych, wody ponad 0, 5% oraz domieszek obcych i powinny mieć smak i zapach prawidłowy.

§ 10. Tłuszcze, wyszczególnione w § ust. 2 o ile są barwione, powinny mieć na opakowaniu napis „barwione".

§ 11. (1) Tłuszcze zestalone, wymienione w § 8 ust. 3, mogą wykazywać najwyżej 2° kwasoty oraz najwyżej ślady substancji katalitycznej, użytej do fabrykacji.

(2) Tłuszcze te powinny posiadać zapach, wygląd i konsystencję, właściwe tłuszczom jadalnym.

§ 12. (1) Tłuszcze, wymienione w § 8 ust. 4 pkt. a, pochodzące z mieszaniny tłuszczów zwierzęcych i roślinnych, upodobnione do masła, powinny zawierać co najmniej 80% tłuszczu oraz najwyżej 5° kwasoty.

(2) Do wyrobu tych tłuszczów dopuszcza się używanie mleka (śmietany, śmietanki) w granicach do 4% tłuszczu, pochodzącego z mleka (śmietany, śmietanki), na 100 części wagi tłuszczów jadalnych.

§ 13. (1) Do tłuszczów i olejów, używanych przy wyrobie produktów, wyszczególnionych w § 8 ust. 4 pkt. a, b, oraz do sera margarynowego, przeznaczonych do obiegu w celach spożycia, należy dodawać oleju sezamowego (łogowego), jako środka, ułatwiającego rozpoznawanie produktów.

(2) Dopuszczalne jest użycie w tym celu jedynie takiego oleju sezamowego (łogowego), który daje odczyn furfurolowy; olej ten powinien być dodawany w takiej ilości, by odczyn furfurolowy dawał zabarwienie wyraźnie czerwone.

(3) Olej sezamowy (łogowy) należy dodawać podczas mieszania, względnie przetapiania tłuszczów, t. j. przed dalszem ich przerobieniem.

§ 14. Zabrania się:

1) wprowadzania w obieg mieszanin masła (masła topionego) z jakimkolwiek produktem, wyszczególnionym w § 8 niniejszego rozporządzenia;

b) wprowadzania w obieg tłuszczów jadalnych z oznakami zepsucia, w szczególności tłuszczów zjełczałych, spleśniałych, o nadmiernej kwasocie (powyżej 5°);

c) dodawania do produktów, wyszczególnionych w § 8, związków chemicznych, jak sody saletry, środków zapachowych i środków konserwujacych, z wyjątkiem soli kuchennej najwyżej do 2%; dopuszczalne jest również dodawanie do margaryny soli sodowej kwasu benzoesowego w ilości najwyżej do 0,2%;

d) barwienia tłuszczów barwnikami, nieodpowiadającemi obowiązującym w tym względzie przepisom.

§ 15. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8, wolno wprowadzać w obieg jedynie pod nazwą, odpowiadającą ich istocie.

(2) Produkty, oznaczone nazwą, określającą pochodzenie tłuszczu, powinny składać się w całości z tego jedynie tłuszczu, np. tłuszcz kokosowy.

(3) Nazwa „margaryna" jest obowiązująca dla wszystkich mieszanin tłuszczów, upodobnionych do masła, nazwa „smalec margarynowy" — dla mieszanin, upodobnionych do masła topionego; nazwa „tłuszcz jadalny mieszany"—dla wszystkich mieszanin tłuszczów, upodobnionych do smalcu wieprzowego i z drobiu.

(4) Tłuszczom zestalonym jednolitego pochodzenia należy nadawać nazwę, odpowiada-

jącą nazwie produktu, z którego zostały wytworzone, np. olej sezamowy zestalony.

§ 16. (1) Tłuszcze jadalne nie mogą być wytwarzane, przechowywane, pakowane w lokalach, w których wyrabia się, przechowuje lub pakuje masło i przetwory mleczne.

(2) Postanowienie to nie dotyczy miejsca przechowywania i sprzedawania zapasów, przeznaczonych do handlu detalicznego, pod warunkiem jednak, by te produkty były przechowywane w odrębnych naczyniach oraz w osobnych miejscach, oddzielnie od miejsc przeznaczonych do przechowywania masła i przetworów mlecznych.

(3) Miejsca sprzedaży produktów, wymienionych w § 8 ust. 4 pkt. a, b, powinny mieć przy wejściu rzucający się w oczy i niedający się zetrzeć napis: „margaryna", „tłuszcze jadalne mieszane".

§ 17. Zabrania się:

a) nadawania produktom, wymienionym w § 8 niniejszego rozporządzenia, nazwy „masło" lub śmietana", „śmietanka" z przymiotnikami (np. masło roślinne) lub bez, zarówno jak nazwy fantazyjnej, o brzmieniu, podobnem do nazwy „masło", „śmietana", „śmietanka", dla oznaczenia jakiegokolwiek produktu, objętego przepisami niniejszego rozporządzenia;

b) nadawania wytwórniom ty h produktów nazwy „wytwórni masła (śmietany, śmietanki)" nawet z przymiotnikiem, określającym dany wyrób (np. „fabryka masła roślinnego", „fabryka masła sztucznego" i t. p.).

§ 18. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8 ust. 4 pkt. a, b, przeznaczone do obiegu dla celów spożycia powinny mieć na opakowaniu zewnętrznem (paki, skrzynie, beczki, puszki) czerwoną wstęgę niedającą się zetrzeć, na której wyraźnemi czarnemi głoskami, zetrzeć się niedającemi, umieszczony ma być napis: „margaryna" (smalec margarynowy, ser, margarynowy), względnie „tłuszcz jadalny mieszany" oraz firma wytwórcy lub uprawnionego zastępcy i ich siedziba.

(2) Wstęga czerwona, opasująca całkowicie naczynie na jego linji środkowej, powinna mieć szerokość co najmniej:

a) 10 cm., na naczyniach wyższych nad 50 cm.,

b) 5 cm. na naczyniach, mających wysokość 50 cm. lub mniej;
nazwa produktu na naczyniach. wymienionych w pkt. a), powinna mieć litery co najmniej 5 cm. wysokości, na naczyniach zaś, wymienionych w pkt. b), co najmniej 1,5 cm.

(3) Nazwy produktu oraz firmy i jej siedziby powinny być umieszczone na dwóch przeciwległych stronach opakowania (paczki, skrzynie, beczki, puszki) oraz o ile naczynie ma pokrywę, również na pokrywie, a przy beczkach na obydwóch dnach.

(4) W handlu detalicznym produkty te powinny być wprowadzane w obieg wyłącznie w bryłach regularnych (blokach, kostkach) wagi $^1/_4$, $^1/_2$, 1 i 5 kilogramów w opakowaniu z papieru pergaminowego lub woskowanego, opatrzonem przepisaną wstęgą czerwoną co najmniej 2 cm. szeroką, całkowicie okalającą paczkę na jej linji środkowej oraz nazwami produktu, firmy i siedziby wytwórcy, lub uprawnionego zastępcy z uwzględnieniem postanowień ust. 7 niniejszego paragrafu.

(5) Obok obowiązkowej dla wymienionych produktów (§ 15 ust. 3) nazwy „margaryna", „smalec margarynowy", „tłuszcz jadalny mieszany", zezwala się umieszczać na opakowaniach nazwę znaku handlowego i ochronnego poszczególnego produktu. Znak ochronny nie może zawierać rysunków, wprowadzających spożywców w błąd co do istoty produktu.

(6) Napis, określający nazwę znaku handlowego i ochronnego, nie może być wypisany literami, większemi od obowiązkowej nazwy produktu.

(7) Przy sprzedaży detalicznej produktów, wymienionych w § 8 ust. 4 pkt. a, b, z kostek wagi od 1 kg. wzwyż, z których usunięto opakowanie wierzchnie (skrzynie, paki), nie wolno usuwać opakowania papierowego z umieszczonym na niem paskiem czerwonym i obowiązkową nazwą produktu.

(8) Przepakowywanie tłuszczów, wymienionych w § 8 ust. 2, 3 i 4 niniejszego rozporządzenia, do detalicznej odprzedaży powinno być dokonywane jedynie w wytwórniach, produkujących te tłuszcze.

§ 19. (1) Produkty, wyszczególnione w § 8 ust. 1 pkt. a, b oraz ust. 2 i 3, powinny mieć w obiegu handlowym na zewnętrznem opakowaniu (naczynia, skrzynie, beczki, paczki, puszki i t. p.) w miejscu widocznem wyraźny napis z ciemnych. niedających się zetrzeć, liter. wskazujący nazwy towaru (smalec wieprzowy, gęsi, tłuszcz kokosowy, palmowy i t. p.) oraz firmy i siedziby wytwórcy, względnie uprawnionego zastępcy.

(2) W sprzedaży detalicznej produkty te powinny być pakowane w papier pergaminowy lub woskowany.

Rozdział 3. Oleje jadalne

§ 20. (1) Nazwa oleju, przeznaczonego do spożycia, powinna odpowiadać jego istocie.

(2) W szczególności nazwę „oliwa" zastrzega się do produktu, otrzymanego z owoców drzewa oliwnego i puszczonego do obiegu bez jakichkolwiek domieszek.

(3) Mieszaniny różnych rodzajów olejów jadalnych (oliwa, olej sezamowy, soja, rzepakowy i t. p.) powinny być znakowane jako „olej jadalny".

(4) Mieszaniny te oraz wszelkie oleje do spożycia, poza oliwą, nie mogą w obiegu handlowym nosić oznaczeń, właściwych tylko dla oliwy, jak np. „oliwa nicejska“, „oliwa prowancka“, „oliwa francuska“, „huile extra vierge“ i t. p.

§ 21. Zabrania się:

a) wprowadzania do obiegu dla spożycia olejów rafinowanych, zawierających więcej, niż 0,5% wolnych kwasów tłuszczowych, olejów, nienależycie oczyszczonych (zawierających zawiesiny), olejów zjełczałych, zbutwiałych, wadliwie rafinowanych, zawierających kwasy lub oleje mineralne, alkalja, metale szkodliwe dla zdrowia (ołów, cynk, miedź);

b) barwienia olejów jadalnych oraz dodawania do nich sztucznych środków zapachowych.

§ 22. (1) Oleje jadalne można wprowadzać do obiegu w naczyniach: szklanych (butelki), kamiennych, glinianych, emaljowanych, metalowych (blaszanki), drewnianych (beczki i t. p.).

(2) Naczynia metalowe, z wyjątkiem aluminjowych, powinny być dokładnie ocynowane (pobielane).

(3) Pobiała wewnętrzna tych naczyń nie może zawierać zanieczyszczeń powyżej 1%.

(4) Używanie do olejów jadalnych naczyń metalowych cynkowanych jest wzbronione.

§ 23. (1) Naczynia o pojemności powyżej 2 ltr., zawierające oleje jadalne, przeznaczone do obiegu dla spożycia, powinny być opatrzone, w miejscu widocznem, napisem, stwierdzającym gatunek zawartego produktu, odpowiednio do postanowień § 20. Napis ten powinien składać się z liter wysokości co najmniej 2 cm., wyraźnych, niedających się zetrzeć.

(2) W handlu detalicznym naczynia o pojemności 2 litrów lub mniej powinny być opatrzone etykietą z wyraźnie wypisaną nazwą produktu, odpowiadającą jego istocie.

Rozdział 4. Tłuszcze i oleje jadalne pochodzenia zagranicznego.

§ 24. (1) Wszelkie tłuszcze i oleje jadalne, sprowadzane z zagranicy i z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje, a przeznaczone do spożycia, powinny co do jakości, formy opakowania i oznaczenia odpowiadać przepisom niniejszego rozporządzenia. Nazwa tłuszczu lub oleju może być podana obok nazwy polskiej, również w języku kraju pochodzenia.

(2) Na opakowaniu powinien być uwidoczniony kraj pochodzenia oraz adres uprawnionego przedstawiciela wytwórcy zagranicznego na terenie Polski.

§ 25. Niedozwolony jest przywóz dla celów spożycia tłuszczów, wyprodukowanych ze zwierząt padłych, chociażby było zastosowane rafinowanie.

§ 26. (1) Tłuszcze jadalne pochodzenia zwierzęcego (smalec, łój) oraz mieszaniny ich z tłuszczami roślinnemi lub zestalonemi, wwożone z zagranicy i z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje, powinny być zaopatrzone, niezależnie od wymaganych dokumentów, przewidzianych innemi przepisami przy przywozie towaru do Polski, w świadectwo zdrowotności.

Świadectwo zdrowotności powinno:

a) stwierdzać, że tłuszcz zwierzęcy pochodzi ze zwierząt, poddanych ubojowi w rzeźniach, pozostających pod stałym nadzorem lekarza weterynaryjnego, i że zwierzęta, z których tłuszcz pochodzi, zostały przed ubojem i po uboju urzędowo zbadane przez lekarza weterynaryjnego i uznane za zdatne do spożycia bez ograniczeń,

b) stwierdzać, że miejsce pochodzenia zwierząt jest wolne od zaraźliwych chorób zwierzęcych, przenoszących się na gatunek zwierząt, z których tłuszcz pochodzi, i że choroby te nie panowały w okresie czasu i na obszarze, wskazanym w każdorazowem zezwoleniu na przywóz, wydawanem przez Ministra Rolnictwa,

c) zawierać dane co do pochodzenia, gatunku i składu tłuszczu (czysto zwierzęcy, mieszanina roślinnego i zwierzęcego i t. p.).

(2) Świadectwo zdrowotności powinno być wystawione przez państwowe władze weterynaryjne kraju pochodzenia i zawizowane przez polskie placówki konsularne.

(3) Świadectwa zdrowotności mogą być wystawiane w języku kraju pochodzenia tłuszczów; w tych przypadkach wymagane jest jednak dołączenie tłumaczenia na język polski.

(4) Treść wizy konsularnej powinna być następująca:

„Stwierdzam, że wyżej podpisana instytucja (urząd) . . . . . . upoważniona jest do wystawiania urzędowych świadectw zdrowotności zgodnie z obowiązującemi krajowemi przepisami oraz autentyczność podpisów i osób, upoważnionych do podpisywania powołanej instytucji.

Wiza ważna do dnia . . . .

Pobrano opłaty . . . .

Miejscowość . . . . . Data . . . .

Podpis i okrągła pieczęć“.

§ 27. (1) Tłuszcze i oleje jadalne, wymienione w § 24, należy przed wpuszczeniem w granice Państwa poddać badaniu w jednym z Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku. Próby do badania pobierają na koszt strony urzędy celne i przesyłają do właściwego terytorjalnie zakładu.

(2) Do czasu stwierdzenia badaniem nienaganności produktu towar powinien pozostawać pod nadzorem celnym.

(3) Opłata za badanie powinna być uiszczona przez importera zgóry.

§ 28. (1) Tłuszcze i oleje jadalne pochodzenia zagranicznego i z obszarów, na których niniejsze rozporządzenie nie obowiązuje, nieodpowiadające przepisom niniejszego rozporządzenia, w szczególności §§ 24 i 26 powinny być przez importera cofnięte (zwrócone nadawcy).

(2) O ile importer nie spowoduje cofnięcia tych produktów w terminie, wyznaczonym przez władze celne, produkty te ulegają zniszczeniu przez te władze, względnie na życzenie importera mogą być dopuszczone do celów technicznych w kraju po skażeniu ich pod nadzorem urzędu celnego w sposób, uniemożliwiający spożycie i po pokryciu przez importera wszelkich z tem związanych kosztów. O dopuszczeniu tych produktów do celów technicznych władze celne zawiadamiają właściwą władzę administracji ogólnej.

(3) Do skażenia olejów jadalnych należy użyć środków, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 5 grudnia 1927 r. w sprawie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o uzupełnieniu punktu 7 poz. 117 taryfy celnej (Monitor Polski Nr. 286 z dnia 15 grudnia 1927 r.) w sposób, ustalony w §§ 4, 5, 6 tego rozporządzenia; do skażenia tłuszczów jadalnych, oprócz wyszczególnionych środków, może być użyta nafta przy zastosowaniu analogicznego trybu postępowania.

(4) Należność za skażenie powinna być uiszczana przez importera zgóry.

Rozdział 5. Tłuszcze i oleje jadalne przeznaczone do wywozu zagranicę.

§ 29. O ile ze względu na zapotrzebowanie rynku zagranicznego wyrób tłuszczów i olejów jadalnych odbywać się będzie odmiennie od postanowień niniejszego rozporządzenia, wytwórca obowiązany jest donieść o tem bezzwłocznie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Rozdział 6. Przepisy końcowe.

§ 30. Winni naruszenia właściwych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III tego rozporządzenia.

§ 31. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 6 miesięcy po ogłoszeniu.

(2) Z tą chwilą w myśl przepisu art. 50 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) przestają obowiązywać:

a) ustawa pruska z dn. 15 czerwca 1897 r. (Dz. U. Rz. str. 475) o obiegu masła, sera, smalcu i ich surogatów;
b) obwieszczenie Kanclerza Rzeszy z dn. 4 lipca 1897 r. (Dz. U. Rz. str. 591), dotyczące wykonania ustawy o obiegu masła, sera, smalcu i ich surogatów;
c) ustawa austrjacka z dn. 25 października 1901 r. (Dz. p. p. Nr. 26 z 1902 r.) o obrocie masłem, serem, masłem topionem, smalcem wieprzowym i ich surogatami;
d) rozporządzenie ministerstw: spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i rolnictwa z dn. 1 lutego 1902 r. (Dz. p. p. Nr. 27), dotyczące wykonania ustawy z dn. 25 października 1901 r. (Dz. p. p. austr. Nr. 26 z 1902) o obrocie masłem, serem, masłem topionem, smalcem wieprzowym i ich surogatami;
e) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 lutego 1928 r. o obowiązku dodawania oleju sezamowego do margaryny i do innych sztucznych tłuszczów jadalnych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 217 z dn. 7 marca 1928);
f) art. 660 ros. ustawy lekarskiej, uwaga (według kontynuacji 1913 r.), uzup. II art. 1 — 8.

Poz. 454. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 1 lipca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Komunikacji w sprawie wprowadzania (przywozu) z zagranicy koni do uczestniczenia w wyścigach.

Na podstawie art. art. 11 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77. poz. 673) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwala się na wprowadzenie z zagranicy na terytorjum polskie koni do uczestniczenia w wyścigach na tem terytorjum, pod warunkami określonemi w rozporządzeniu niniejszem.

§ 2. Każdy koń wprowadzany z zagranicy winien być zaopatrzony w jednostkowe świadectwo zdrowia i świadectwo o wpisaniu do księgi stadnej koni pełnej krwi angielskiej.

Świadectwo zdrowia winno być wystawione przez państwowego lub przez państwo upoważnionego lekarza weterynaryjnego państwa, w którem koń przebywał w ciągu ostatnich 10 dni i winno stwierdzać, że koń został przy załadowaniu zbadany i uznany za wolnego od objawów zaraźliwych chorób oraz że pochodzi z zagrody, w której co najmniej od 40 dni nie panowała żadna zaraźliwa choroba, przenosząca

się na zwierzęta jednokopytowe. W świadectwie tem winien być podany dokładnie opis konia, jego wiek i nazwa, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela oraz miejscowość, w której koń przebywał w ciągu ostatnich 10 dni.

Świadectwo o wpisaniu do księgi stadnej winno być wystawiane przez jedną z wymienionych w załączniku do rozporządzenia niniejszego instytucyj.

Do świadectw zdrowia i świadectw o wpisaniu do księgi stadnej, wystawionych w innym języku niż polski lub francuski, winno być dołączone uwierzytelnione tłumaczenie tych dowodów na język polski lub francuski.

§ 3. Przywóz koni może odbywać się przez graniczne stacje wejściowe, przy których znajdują się urzędy celne I klasy.

§ 4. O mającem nastąpić wprowadzeniu konia posiadacz jego obowiązany jest zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej, właściwą dla obszaru na którym znajduje się stacja wejściowa, co najmniej na 12 godzin przed sprowadzeniem konia na stację wejściową.

§ 5. Każdy wprowadzany koń podlega badaniu na granicznej stacji wejściowej przez państwowego lekarza weterynaryjnego, który ma również obowiązek sprawdzić, czy zachodzą warunki przewidziane w § 2 rozporządzenia niniejszego.

W razie stwierdzenia u konia zaraźliwej choroby zwierzęcej lub jej podejrzenia koń zostanie cofnięty zagranicę lub zatrzymany na stacji wejściowej, celem poddania dalszemu postępowaniu, stosownie do obowiązujących przepisów.

Państwowy lekarz weterynaryjny winien o dokonanem badaniu konia zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej właściwą dla miejsca przeznaczenia konia. Ponadto o wyniku badania konia, tudzież o tem, czy koń odpowiada warunkom określonym w § 2 rozporządzenia niniejszego, państwowy lekarz weterynaryjny winien wydać zaświadczenie urzędowi celnemu, dokonywającemu odprawy celnej lub też okoliczności te stwierdzić na dokumencie odprawy celnej.

§ 6. W ciągu 14 dni, licząc od dnia przeprowadzenia konia przez granicę polską, koń winien być trzymany w odosobnieniu od koni krajowych, z wyjątkiem styczności na torze wyścigowym lub treningowym.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Załącznik do § 2 rozp. Min. Roln. z dn. 1 lipca 1930 r. (poz. 454).

WYKAZ

instytucyj, upoważnionych do wydawania świadectw o wpisaniu konia do księgi stadnej koni pełnej krwi angielskiej.

1. Austrja
   Jockey-Club (Wien)
2. Belgja
   Jockey-Club (Bruxelles)
3. Czechosłowacja
   Ceskoslowensky Jockey-Club (Praha)
4. Francja
   Ministère de l'Agriculture — Direction des Haras (Paris)
5. Niemcy
   Oberste Behörde für Vollblutzucht und Rennen (General-Sekretariat des Union-Klubs-Berlin)
6. Rumunja
   Jockey-Club (Bucuresti)
7. Węgry
   Magyar Loveregylet (Budapest)
8. Wielka Brytanja
   Weatherby & Sons (London)
9. Włochy
   Ministero dell'Agricoltura, Direzione della Zootecnia (Roma).

Poz. 455 Obwieszczenie Ministrów: Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 17 lipca 1930 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministrów: Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1929 r, w sprawie przechowywania taśmy celuloidowej (filmu).

Na podstawie art. 6 punktu b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r., w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu art. 4 ustawy z dnia 12 lutego 1930 r. w sprawie zmiany powyższego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) podaje się do wiadomości, że w § 10 ustępie 4) rozporządzenia Ministrów: Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1929 r. w sprawie przechowywania taśmy celuloidowej (filmu) (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 327) przed wyrazami „klatek schodowych" powinien znajdować się wyraz „od".

---

z 1 sierpnia Nr. 54 Rok 1930

Poz. 456. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lipca 1930 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 13 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 604) o przywróceniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 246) o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe, oraz o niektórych zmianach w ustawie skarbowej z dnia 22 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 254) oraz § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 694) w sprawie określenia norm zasiłków dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe, zarządza się co następuje.

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie zasiłków dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 926) dodaje się po § 36 nowe postanowienie, jako § 36-a o następującem brzmieniu:

„§ 36-a. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają również zastosowanie do zamieszkałych na terenie W. M. Gdańska rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe, z tą różnicą, iż kompetencje zastrzeżone w tym rozporządzeniu dla urzędów gminnych (magistratów) przekazuje się Komisarzowi Generalnemu Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, zaś kompetencje powiatowej władzy administracji ogólnej— wojewodzie pomorskiemu".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 457. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 19 lipca 1930 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o obowiązkach organów wojskowych, asystujących w postępowaniu przymusowem w administracji przy czynnościach egzekucyjnych w budynkach wojskowych lub na okrętach wojennych.

Na podstawie art. 21 ustęp ostatni rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342), budynkiem wojskowym jest każda budowa lub pomieszczenie pozostające pod zarządem władzy wojskowej— okrętem wojennym zaś każdy objekt pływający żeglugi śródlądowej lub morskiej, pozostający pod zarządem władzy wojskowej.

§ 2. Obowiązek asystowania organów wojskowych przy czynnościach egzekucyjnych w budynkach wojskowych lub na okrętach wojennych dotyczy czynności egzekucyjnych, przedsiębranych zarówno przeciw osobom wojskowym, jak i przeciw innym osobom, zamieszkałym lub przebywającym w budynkach wojskowych lub na okrętach wojennych.

§ 3. Organ egzekucyjny (art. 7 pkt. 2 i art. 8 pkt. 2) przed przystąpieniem do czynności egzekucyjnej w budynku wojskowym lub na okręcie wojennym, powinien zawiadomić o tem komendanta budynku wojskowego lub okrętu wojennego okazując temuż upoważnienie do przeprowadzenia czynności egzekucyjnej.

§ 4. Władzy wojskowej nie przysługuje prawo badania legalności upoważnienia wymienionego w § 3, — ani też zakresy uprawnień organu egzekucyjnego.

§ 5. Komendant budynku wojskowego lub okrętu wojennego nie może zabronić organowi egzekucyjnemu legitymującemu się w myśl § 3, wykonania czynności egzekucyjnej.

§ 6. Celem asystowania przy czynności egzekucyjnej wyznacza komendant budynku wojskowego lub okrętu wojennego w pierwszym rzędzie organ inspekcyjny lub dyżurny, w razie zaś braku takiego organu lub zachodzących przeszkód — inną osobą wojskową.

Do asystowania przy czynnościach egzekucyjnych przeciw szeregowym należy wyznaczać podoficerów—przeciw oficerom, oficera, w równym lub wyższym stopniu służbowym.

§ 7. Obowiązkiem organu asystencyjnego jest być obecnym przez cały czas przy czynności egzekucyjnej, oraz czuwać by przy tej czynności nie zostały naruszone interesy lub powaga wojska. W szczególności organ asystencyjny powinien zarządzić wydalenie z miejsca czynności egzekucyjnej tych osób, które według przepisów dla danej czynności, nie biorą w niej udziału.

Organ asystencyjny jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty, które doszły do jego wiadomości przy sposobności asystowania przy czynności egzekucyjnej.

§ 8. Organowi asystencyjnemu nie wolno wkraczać w zakres służbowych czynności organu egzekucyjnego, ani też utrudniać mu wykonania jego obowiązków.

W celu niedopuszczenia do omyłkowego zajęcia przedmiotów stanowiących własność Skarbu Państwa, organ asystencyjny powinien udzielić stosownych wyjaśnień organowi egzekucyjnemu, a jeżeli mimo to zajęcie takich przed-

miotów zostanie uskutecznione (protokólarne opisanie i oszacowanie) jest obowiązkiem organu asystencyjnego zgłosić sprzeciw i zażądać uwidocznienia tego sprzeciwu w protokóle.

§ 9. Jeżeli czynność egzekucyjna skierowana przeciw dłużnikowi, którym jest osoba wojskowa, pełniąca czynną służbę wojskową, zdaniem organu egzekucyjnego wymaga przeprowadzenia u dłużnika rewizji osobistej — rewizję tę przeprowadza organ asystencyjny w obecności organu egzekucyjnego (art. 30 ust. 3).

Znalezione przy rewizji osobistej przedmioty mające ulec zajęciu, organ asystencyjny doręcza organowi egzekucyjnemu.

§ 10. Organ asystencyjny po skończeniu czynności egzekucyjnej podpisuje protokół tej czynności.

§ 11. Organ asystencyjny składa pisemny meldunek z przebiegu czynności asystencyjnej przełożonemu, który go do tej czynności wyznaczył. W meldunku należy przedstawić czas trwania czynności egzekucyjnej, jej przebieg, oraz ewentualny zgłoszony sprzeciw (§ 8).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 458. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lipca 1930 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty skarbowej od soli jadalnej.

Poz. 459. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1930 r. o rejestracji, kontroli i udzielaniu świadczeń z powodu braku pracy pozostającym bez pracy pracownikom umysłowym.

Na podstawie art. 123 ust. 2 i 3 oraz art. 168 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) oraz na podstawie dekretu z dnia 27 stycznia 1919 r. o organizacji państwowych urzędów pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 127), dekretu Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dnia 6 lipca 1919 r. o organizacji biur pośrednictwa pracy (Tyg. Urz. Nr. 29, poz. 93) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 1923 r. w przedmiocie przekazania Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej kompetencji b. ministrów pruskich w zakresie pośrednictwa pracy na terenie górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 255) zarządzam co następuje:

I. Objaśnienia wstępne.

§ 1. Rozporządzenie niniejsze normuje rejestrację i kontrolę pozostających bez pracy oraz zgłaszanie roszczeń o świadczenia z powodu braku pracy i udzielanie tych świadczeń w odniesieniu do pracowników umysłowych, zgłaszających roszczenia lub otrzymujących świadczenia z powodu braku pracy na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

§ 2. Artykuły, powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911).

Paragrafy, powołane w niniejszem rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

II. Postanowienia ogólne:

§ 3. W celu uzyskania odpowiedniego zajęcia, a w razie niemożności jego znalezienia w celu uzyskania świadczeń na wypadek braku pracy pozostający bez pracy pracownik umysłowy winien zarejestrować się we właściwej instytucji rejestrującej (§§ 4—9).

Dla uzyskania świadczeń na wypadek braku pracy winien pozostający bez pracy ponadto;

a) zgłosić w sposób przepisany roszczenia o świadczenia na wypadek braku pracy za pośrednictwem właściwej kasy chorych (§§ 10—17),

b) przez cały czas pozostawania bez pracy wykazywać, że pozostaje bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia (§§ 28—31),

c) poddawać się wszelkim zarządzeniom kontrolnym, wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia (§ 32) i zawiadamiać właściwe instytucje w wypadkach, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, o zmianach swoich warunków osobistych i rodzinnych (§ 36) i zmianach miejsca zamieszkania (§§ 37—38).

III. Instytucje rejestrujące.

§ 4. Instytucjami właściwemi dla rejestracji pozostających bez pracy (instytucjami rejestrującemi) są:

1) państwowe urzędy pośrednictwa pracy lub ich ekspozytury — na obszarze powiatów, w których znajdują się siedziby tych urzędów,

2) powiatowe kasy chorych—na obszarze wszystkich innych powiatów.

Na obszarze powiatów, na które rozciąga się działalność kasy chorych, znajdującej się w miejscu siedziby państwowego urzędu pośrednictwa pracy lub jego ekspozytury, właściwą instytucją rejestrującą jest urząd pośrednictwa pracy lub jego ekspozytura.

Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego właściwemi instytucjami rejestrującemi są komunalne urzędy pośrednictwa pracy.

Dla miejscowości, odległych od siedziby urzędu pośrednictwa pracy lub jego ekspozytury albo też siedziby powiatowej kasy chorych mogą Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych powierzać urzędom gminnym czynności instytucyj rejestrujących na obszarze gminy.

§ 5. Zawiadomienie o powierzeniu urzędom gminnym czynności instytucji rejestrującej winno być podane do publicznej wiadomości we właściwym państwowym urzędzie pośrednictwa pracy, w powiatowej kasie chorych i jej oddziałach, oraz we właściwych urzędach gminnych. Zawiadomienie to winno być ogłoszone w Monitorze Polskim oraz w poczytnych dziennikach miejscowych i w organach związków zawodowych pracowników umysłowych.

§ 6. Kasy chorych i urzędy pośrednictwa pracy winny wskazywać pozostającym bez pracy właściwą instytucję rejestrującą.

IV. Rejestracja pozostających bez pracy.

§ 7. Pracownik, rejestrujący się jako pozostający bez pracy, winien wypełnić i podpisać przedstawioną mu kartę rejestracyjną, zawierającą następujące rubryki:

1) imię, nazwisko, wiek i adres,

2) numer karty ubezpieczeniowej lub powody nieposiadania tej karty,

3) zawód poszukującego pracy i specjalność zawodowa,

4) wykształcenie,

5) praktyka i poprzednia praca zawodowa.

Równocześnie winien pracownik przedstawić:

1) posiadany dowód tożsamości,

2) kartę ubezpieczeniową, o ile ją posiada,

3) świadectwa pracy oraz zaświadczenie o ustaniu zatrudnienia, o ile je posiada,

4) świadectwo wykształcenia.

Dane rubryki 1 karty rejestracyjnej należy wpisać zgodnie z dowodem tożsamości, zaznaczając kiedy i przez jaką władzę lub instytucję dowód został wydany i ewentualny numer dowodu. Jako dowód tożsamości może służyć legitymacja, stwierdzająca identyczność osoby.

Dane rubryki 3, 4 i 5 należy wypełnić zgodnie z posiadanemi świadectwami pracy i wykształcenia, wymieniając te świadectwa. Przy świadectwach pracy należy podać zakład i czas pracy.

§ 8. Instytucja rejestrująca wręcza pracownikowi po zarejestrowaniu go legitymację poszukującego pracy, na której winno być zaznaczone, iż pozostaje on bez pracy i od jakiego czasu.

Instytucja rejestrująca winna w ciągu 7 dni od dnia zarejestrowania, dokonać kontroli, przewidzianej w § 32. W razie stwierdzenia okoliczności, któreby mogły spowodować odmowę świadczeń na wypadek braku pracy, obowiązana jest instytucja rejestrująca zawiadomić o wyniku przeprowadzonej kontroli bezzwłocznie kasę chorych, w której pracownik zgłosił roszczenie o świadczenia na wypadek braku pracy.

Jeżeli pozostający bez pracy rejestruje się w kasie chorych lub urzędzie gminnym, instytucja rejestrująca wpisuje go do prowadzonego przez siebie rejestru pozostających bez pracy, przesyłając jednocześnie kartę rejestracyjną do właściwego urzędu pośrednictwa pracy.

§ 9. Urzędy pośrednictwa pracy obowiązane są dostarczyć instytucjom rejestrującym na koszt właściwego Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych rejestrów pozostających bez pracy, formularzy kart rejestracyjnych oraz legitymacyj poszukującego pracy, przyczem instytucja rejestrująca winna na kartach rejestracyjnych i legitymacjach poszukującego pracy zamieścić swoją nazwę i siedzibę, na legitymacjach zaś oprócz tego wycisnąć swoją pieczęć, pod którą winna być podpisana osoba, wystawiająca legitymację.

V. Zgłaszanie roszczeń o świadczenia z powodu braku pracy.

§ 10. Pozostający bez pracy winien zgłosić roszczenia o świadczenia z powodu braku pracy w ciągu 6 miesięcy od chwili powstania uprawnienia do tych świadczeń, t. j. od dnia utraty zajęcia, jeżeli w tym dniu pracownik był zdolny do pracy i pozostawał bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia (art. 17 ust. 1 p. 1 i 2), lub od późniejszej chwili powstania tych warunków.

Prawo do świadczeń rozpoczyna się od dnia utraty zajęcia, o ile zgłoszenie roszczenia nastąpiło w ciągu miesiąca od dnia utraty zajęcia, w przeciwnym zaś razie od pierwszego dnia tego miesiąca kalendarzowego, w którym uskuteczniono zgłoszenie.

Roszczenie o świadczenia z powodu braku pracy winno być zgłoszone do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem kasy chorych, działającej na obszarze, na którym znajduje się miejsce zamieszkania głaszającego roszczenie.

Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego właściwa jest kasa ogólnomiejscowa miejsca zamieszkania ubezpieczonego, o ile pozostający bez pracy nie był ze względu na ostatnie zajęcie ubezpieczony na wypadek choroby w innej kasie na tym obszarze działającej. W tym ostatnim wypadku właściwa jest kasa, w której pozostający bez pracy był ostatnio ubezpieczony.

Jeżeli kasa chorych, do której należy zgłaszać roszczenia o świadczenia z powodu braku pracy, jest również właściwą dla dokonania rejestracji pozostającego bez pracy (§ 4 p. 2),

należy zgłaszać roszczenia w miarę możności równocześnie z zarejestrowaniem się jako pozostający bez pracy.

§ 11. Przy zgłaszaniu roszczenia winien pozostający bez pracy przedstawić:

1) kartę ubezpieczeniową względnie podać powody nieposiadania tej karty,

2) legitymację poszukującego pracy oraz złożyć

3) zaświadczenie pracodawcy o ustaniu ostatniego zatrudnienia (zał. Nr. 2).

§ 12. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych może dostarczyć kasom chorych formularzy dla dokonywania zgłoszeń (zał. Nr. 1).

§ 13. Kasa chorych obowiązana jest przyjąć każde sporządzone na piśmie, choćby nie na formularzu ustalonego wzoru, zgłoszenie roszczenia o świadczenia z powodu braku pracy, o ile przy tem zgłoszeniu zgłaszający roszczenie przedstawi legitymację poszukującego pracy, zaopatrzoną w adnotację instytucji rejestrującej, iż pozostaje on bez pracy, oraz zaświadczenie przewidziane w § 11 p. 3.

W razie niemożności dostarczenia przez pozostającego bez pracy zaświadczenia pracodawcy, wymienionego w § 11 p. 3 z powodu odmowy pracodawcy, lub zwlekania z wystawieniem tego zaświadczenia, kasa chorych wzywa pracodawcę do wystawienia zaświadczenia w ciągu 24 godzin. W razie niewydania zaświadczenia, występuje kasa chorych do powiatowej władzy administracji ogólnej o zastosowanie postanowień karnych art. 135, oraz przyjmuje zgłoszenie od pozostającego bez pracy, który winien w miarę możności udowodnić w inny sposób dane brakującego zaświadczenia.

Kasa chorych może stwierdzić prawdziwość dowodów przy pomocy władz państwowych lub komunalnych.

§ 14. Pracodawca w żadnym wypadku nie może uchylić się od wydania zaświadczenia, przewidzianego w § 11 p. 3, bez względu na powód zwolnienia lub okoliczności, w jakich nastąpiło opuszczenie pracy przez pracownika. Jeżeli pracownik sam opuścił pracę, należy w zaświadczeniu podać okoliczności, w których to opuszczenie pracy nastąpiło.

§ 15. Pozostający bez pracy, mający na utrzymaniu rodzinę, winien w celu otrzymania zasiłku dla utrzymujących rodzinę, dołączyć do zgłaszanego roszczenia z powodu braku pracy zaświadczenie o stanie rodzinnym, przewidziane w § 16, oraz ewentualnie dokumenty, stwierdzające odbywanie przez jego dzieci i dalszych zstępnych, pasierbów, braci i siostry, mających ukończonych 18 rok życia, studjów w zakładach naukowych publicznych lub mających prawo publiczności albo też udowadniające niezdolność wymienionych osób do zarobkowania, powstałą przed ukończeniem osiemnastu lat życia.

§ 16. Zaświadczenie o stanie rodzinnym pozostającego bez pracy, zawierające wykaz niezarobkujących i pozostających na jego utrzymaniu członków rodziny w rozumieniu art. 35, obowiązane są wydawać na żądanie pozostającego bez pracy w gminach wiejskich urzędy gminne, w gminach zaś miejskich właściciele (administratorzy, rządcy) domów względnie biura meldunkowe.

Gdy pozostający bez pracy mieszka w gminie miejskiej we własnym domu, zaświadczenie o stanie rodzinnym obowiązany jest wydać urząd gminny lub władza policyjna.

Zaświadczenie o stanie rodzinnym winno być wydane na podstawie ksiąg meldunkowych.

Podpisy właścicieli (administratorów, rządców) domów na zaświadczeniach o stanie rodzinnym winno być poświadczone przed władzę policyjną.

Poświadczenia te jak również zaświadczenia o stanie rodzinnym, wystawiane przez władzę policyjną, wolne są od opłat stemplowych na podstawie art, 160 p. 1 w związku z 142 p. 11 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570).

Zaświadczenia o stanie rodzinnym, wystawiane przez urzędy gminne, właścicieli (administratorów, rządców) domów względnie biura meldunkowe, istniejące przy władzach samorządowych, nie podlegają opłatom stemplowych.

§ 17. Jeżeli zgłaszający roszczenie o zasiłek dla utrzymujących rodzinę nie przedstawi dokumentów, wymienionych w § 15, kasa chorych przyjmując zgłoszenie daje wskazówki, dotyczące dostarczenia odpowiednich dokumentów lub ich uzupełnienia i poucza o ujemnych skutkach (§ 23) niezłożenia dokumentów.

VI. Postępowanie przy przyznawaniu świadczeń z powodu braku pracy.

§ 18. Kasa chorych porównywa dane, zawarte w zgłoszonym wniosku i jego załącznikach, z danemi, posiadanemi przez kasę dla własnych celów zarządzając potrzebne dochodzenia w razie niezgodności tych danych oraz przeprowadza inne badania według instrukcji Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Wyniki porównania danych i przeprowadzonych dochodzeń zaznacza kasa w aktach. Kasa chorych ma prawo zarządzić badanie lekarskie zgłaszającego roszczenie celem stwierdzenia zdolności do pracy (art. 17 ust. 1 p. 1). O ile zachodzą okoliczności uzasadniające przypuszczenie, że zgłaszający roszczenie nie jest zdolny do pracy, kasa chorych obowiązana jest zarządzić badanie lekarskie.

Jeśli miejsce zamieszkania zgłaszającego roszczenie znajduje się poza obszarem działania kasy chorych, w której był on ostatnio ubezpieczony na wypadek choroby, kasa chorych jego miejsca zamieszkania, po przyjęciu zgłoszenia i ewentualnem przeprowadzeniu ba-

dań, wskazanych w ustępie pierwszym, przesyła je niezwłocznie wraz z załącznikami kasie właściwej ze względu na miejsce ostatniego zatrudnienia pozostającego bez pracy celem bezpośredniego przesłania Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w ciągu najwyżej siedmiu dni.

Jeżeli kasa miejsca zamieszkania nie przeprowadziła wskazanych badań, może te badania zarządzić kasa miejsca ostatniego zatrudnienia.

§ 19. Jeżeli zaświadczenie pracodawcy o ustaniu zatrudnienia zawiera dane, któreby mogły spowodować odmowę świadczeń, albo też ich wstrzymanie z powodów wymienionych, w art. 50 p. 1, 2 i 4, winna kasa chorych poinformować zgłaszającego roszczenie o podanych w zaświadczeniu okolicznościach które mogą uzasadniać odmowę lub wstrzymanie świadczeń.

W razie oświadczenia przez zgłaszającego roszczenie, iż zaświadczenie o ustaniu zatrudnienia zawiera dane nieprawdziwe, zobowiązana jest kasa chorych do przeprowadzenia odpowiednich dochodzeń dla ustalenia istotnego stanu rzeczy, posługując się w razie potrzeby pomocą władz państwowych lub komunalnych.

§ 20. Po przeprowadzeniu badań, wskazanych w §§ 13, 18 względnie 19 kasa chorych przesyła zgłoszone rozszczenie wraz z załącznikami i sprawozdaniem w ciągu najwyżej dziesięciu dni od daty zgłoszenia właściwemu Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

O wypadkach przekroczenia powyższego terminu przez kasę Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zawiadamia okręgowy urząd ubezpieczeń.

§ 21. Zawarte w dostarczonych Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zaświadczeniach pracodawcy o ustaniu zatrudnienia dane, dotyczące zgłoszenia pozostającego bez pracy, do ubezpieczenia lub opłacenia przez pracodawcę składek w wypadkach, kiedy zgłoszenie nie zostało uskutecznione we właściwym czasie (art. 112 ust. 1) oraz dane co do wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego, stanowią dla zakładu podstawę do oceny uprawnień pozostającego bez pracy do świadczeń na wypadek braku pracy, o ile wynika z nich prawo do świadczeń.

Jeżeli z przedstawionego zaświadczenia o ustaniu ostatniego zatrudnienia nie wynikałoby prawo do świadczeń, ze względu na nieprzebycie wymaganego okresu wyczekiwania (art. 16), winien zgłaszający roszczenie dołączyć posiadane ewentualnie zaświadczenia o ustaniu zatrudnienia, przednio wykonywanego dla udowodnienia iż przebył on 6 miesięcy składkowych w ciągu ostatniego roku, licząc wstecz od dnia utraty zajęcia. Wymienione okresy 6-ciu miesięcy i roku, należy obliczać zgodnie z postanowieniami art. 16 ust. 2, 3 4.

W razie, jeśli pozostając bez pracy nie może przedstawić zaświadczeń z poprzedniej pracy, o których mowa w ustępie poprzednim, lub jeśli istnieje sprzeczność pomiędzy danemi, zawartemi w przedstawionych zaświadczeniach a danemi przedstawionemi przez zgłaszającego roszczenie lub przez kasę chorych w sprawozdaniu (§ 20), winna decyzja Zakładu zapaść na podstawie wszystkich danych, dotyczących przebiegu ubezpieczenia zgłaszającego roszczenie, posiadanych przez Zakład.

Jeśli pracodawca poda w zaświadczeniu o ustaniu zatrudnienia dane, niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, występuje Zakład do powiatowej władzy administracji ogólnej z wnioskiem o zastosowanie postanowień karnych, przewidzianych w art. 134.

§ 22. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych rozstrzyga co do zgłoszonego roszczenia i przesyła kasie chorych decyzję z ewentualnem upoważnieniem kasy do uskutecznienia należnych wypłat zasiłku za pełne miesiące pozostawania bez pracy (art. 47 ust. 2), względnie ze wskazaniem miejsca i sposobu wypłaty, o ile do wypłaty kasa chorych nie została upoważniona, zawiadamiając jednocześnie pozostającego bez pracy o przysłaniu kasie chorych decyzji.

W razie upoważnienia kasy chorych do wypłaty zasiłku Zakład obowiązany jest postawić do dyspozycji kasy odpowiednie fundusze.

Decyzję Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, która winna wskazywać początek i koniec prawa do świadczeń, wyszczególnienie i obliczenie przyznanych świadczeń względnie powody ich odmowy, wstrzymania lub utraty, oraz pouczenia o środkach prawnych, przesyła kasa chorych pozostającemu bez pracy, zawiadamiając go w razie przyznania świadczeń o terminie i miejscu wypłaty zasiłku przez kasę chorych względnie o innym sposobie wypłaty ustanowionym przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

§ 23. Jeżeli zgłaszający roszczenie o zasiłek, dla utrzymujących rodzinę nie przedłoży przy zgłoszeniu roszczeń wszystkich lub niektórych dokumentów z pośród wymienionych w § 15, Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych przyznaje świadczenia tylko do wysokości, wynikającej z danych, zawartych w zgłoszeniu rozszczenia. Uzupełnienie świadczeń następuje, o ile dokumenty, stwierdzające uprawnienia do zakwestjonowanego zasiłku zostaną złożone w kasie chorych w ciągu sześciu miesięcy od dnia doręczenia pozostającemu bez pracy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, powzięte w sprawie roszczenia o te świadczenia.

VII. Zaofiarowanie odpowiedniego zajęcia.

§ 24. Jeżeli urząd pośrednictwa pracy rozporządza zgłoszeniem wakującej odpowiedniej posady, a nie jest sam instytucją rejestrującą, przesyła pozostającemu bez pracy za pośrednictwem instytucji rejestrującej kartę polecającą, zawierającą również rubrykę, w której pracodawca obowiązany jest wpisać rezultat

pośrednictwa. Przyczyny nieprzyjęcia pracownika do pracy może pracodawca wpisać do karty polecającej lub też zawiadomić o nich bezpośrednio instytucję rejestrującą.

Jednocześnie z wysłaniem karty polecającej do instytucji rejestrującej zawiadamia urząd pośrednictwa pracy bezpośrednio poszukującego pracy o przesłaniu karty polecającej.

Jeżeli pozostający bez pracy zgłosi się osobiście o zapośredniczenie w uzyskaniu zajęcia do urzędu pośrednictwa pracy, nie będącego instytucją rejestrującą, urząd pośrednictwa pracy wydaje mu kartę polecającą i zatrzymuje legitymację poszukującego pracy aż do otrzymania wiadomości o ujemnym rezultacie pośrednictwa.

§ 25. Instytucja rejestrująca po otrzymaniu od urzędu pośrednictwa pracy karty polecającej, wzywa natychmiast pracownika, celem skierowania go do pracodawcy, przyczem wręcza mu kartę polecającą urzędu pośrednictwa pracy, a zatrzymuje legitymację poszukującego pracy.

§ 26. O rezultacie pośrednictwa obowiązany jest pracownik zawiadomić instytucję rejestrującą, przesyłając jej kartę polecającą urzędu pośrednictwa pracy, w ciągu trzech dni od chwili doręczenia mu tej karty, nie wliczając czasu podróży do miejsca zaofiarowanego zajęcia i ewentualnej podróży powrotnej. Instytucja rejestrująca obowiązana jest przesłać niezwłocznie urzędowi pośrednictwa pracy kartę polecającą wraz z odpowiedzią pracodawcy, zatrzymując w razie zawarcia umowy legitymację poszukującego pracy.

W razie niezawarcia umowy instytucja rejestrująca zwraca pracownikowi legitymację poszukującego pracy.

O zaofiarowaniu pracy i rezultacie pośrednictwa czyni instytucja rejestrująca odpowiednią adnotację w prowadzonym przez siebie rejestrze pozostających bez pracy.

§ 27. O odmowie pracownika przyjęcia odpowiedniego zajęcia zaofiarowanego przez urząd pośrednictwa pracy, zawiadamia ten urząd niezwłocznie Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem kasy chorych właściwej dla zgłaszania roszczeń o świadczenia z powodu braku pracy.

VIII. Wykazywanie pozostawania bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia i kontrola pozostających bez pracy.

§ 28. W celu stwierdzenia dalszego pozostawania bez pracy i gotowości przyjęcia zaofiarowanego odpowiedniego zajęcia a przez to w celu wykazania prawa do otrzymywania świadczeń na wypadek braku pracy winien pozostający bez pracy zgłaszać się do właściwej instytucji rejestrującej w połowie i w końcu każdego miesiąca pozostawania bez pracy, w terminach wskazanych przez instytucję rejestrującą przy dokonywaniu rejestracji. Jeżeli instytucją rejestrującą jest kasa chorych, upoważniona do wypłaty zasiłku, termin zgłaszania się pozostających bez pracy przy końcu miesiąca należy ustanawiać na dzień wypłaty zasiłku. Inne instytucje rejestrujące winny ustanawiać ten termin w porozumieniu z instytucją wypłacającą zasiłki.

§ 29. Pracownik zgłaszający się do instytucji rejestrującej w końcu miesiąca pozostawania bez pracy, winien stwierdzić własnoręcznym podpisem na przedstawionej mu deklaracji, że przez cały ubiegły miesiąc pozostawał nieprzerwanie bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia. Instytucja rejestrująca wydaje mu zaświadczenie, stwierdzające na podstawie kart polecających urzędu pośrednictwa pracy i wyjaśnień pracodawców co do wyników zapośredniczenia, że w ciągu ubiegłego miesiąca pozostający bez pracy nie otrzymał odpowiedniego zajęcia za pośrednictwem urzędu pośrednictwa pracy, jak również w razie nieobjęcia zaofiarowanego zatrudnienia wskazujące powód nieobjęcia.

Deklaracja pracownika i zaświadczenie instytucji rejestrującej winny być połączone na jednym formularzu (zał. Nr. 3).

Przy podpisywaniu deklaracji należy pracownikowi zwrócić uwagę na skutki prawne podania nieprawdziwych danych.

§ 30. Każde zgłoszenie się pracownika potwierdza instytucja rejestrująca odpowiednią adnotację na legitymacji poszukującego pracy oraz zaznacza w rejestrze poszukujących pracy.

Wykaz pracowników, którzy zgłosili się w ciągu miesiąca w celu stwierdzenia dalszego pozostawania bez pracy, przesyła instytucja rejestrująca niezwłocznie właściwemu urzędowi pośrednictwa pracy w celu dalszego prowadzenia tych pracowników w ewidencji jako poszukujących pracy.

§ 31. Każde uchybienie wyznaczonych terminów zgłaszania się winno być przez pozostającego bez pracy usprawiedliwione niezwłocznie po ustaniu przeszkody. Usprawiedliwienie pracownika przesyła instytucja rejestrująca Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem kasy chorych, właściwej dla zgłaszania roszczenia o świadczeniach z powodu braku pracy.

§ 32. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz stosownie do wydanych przez Zakład instrukcyj kasy chorych i instytucje rejestrujące, uprawnione są przeprowadzać kontrolę pozostających bez pracy w celu stwierdzenia, czy podane przez nich daty i fakty odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy i czy nie istnieją okoliczności, powodujące wstrzymanie lub utratę świadczeń.

Kontrola może być przeprowadzona w miejscu zamieszkania pozostającego bez pracy

w miejscu pracy, w związku zawodowym i t. p.; w szczególności może być nałożony na pracownika obowiązek dodatkowego zgłaszania się do kontroli w instytucji rejestrującej w terminach przez nią oznaczonych, zwłaszcza wtedy, gdy okres pozostawania bez pracy przedłuża się ponad trzy miesiące.

§ 33. Kasy chorych i instytucje rejestrujące za pośrednictwem kas chorych obowiązane są zawiadamiać Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych o znanych im okolicznościach, powodujących wstrzymanie lub utratę świadczeń, a w szczególności:

1) o opuszczeniu zajęcia z powodu zawarcia małżeństwa lub gospodarczego usamodzielnienia się (art. 17 ust. 3 punkty 1 i 2),

2) o utracie zajęcia z własnej winy lub przez dobrowolne ustąpienie bez uzasadnionego powodu lub wskutek strajku (art. 50 punkty 1 i 2).

3) o odbywaniu kary utraty wolności lub aresztu prewencyjnego (art. 50 p. 3),

4) o otrzymaniu odprawy lub odszkodowania od pracodawcy (art. 50 p. 4),

5) o nieprzyjęciu zaofiarowanego odpowiedniego zajęcia (art. 50 p. 5),

6) o przekroczeniu przepisów o kontroli (art. 50 p. 6),

7) o udzielaniu nieprawdziwych wyjaśnień lub podawaniu nieprawdziwych danych (art. 50 p. 7),

8) o uzyskaniu zatrudnienia,

9) o zmianie stosunków rodzinnych pozostającego bez pracy,

10) o niezdolności do pracy pozostającego bez pracy i o korzystaniu z jego strony ze świadczeń kasy chorych z powodu niezdolności do pracy (art. 50 p. 9).

§ 34. Dla stwierdzenia, czy przedsiębiorstwo, w którem zaofiarowano zajęcie, objęte jest zatargiem gospodarczym, właściwy jest inspektor pracy.

Jeżeli inspektor pracy stwierdzi, że zaprzestanie pracy wywołane zostało nieprawnemi działaniami lub zarządzeniami pracodawcy, utrata zajęcia spowodowana tem zaprzestaniem pracy nie jest uważana za utratę zajęcia z powodu strajku w rozumieniu art. 50 p. 2.

IX. Wypłata zasiłków z powodu braku pracy.

§ 35. Zasiłki z powodu braku pracy wypłaca w ostatnich dniach każdego miesiąca, licząc od wskazanej w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych daty powstania prawa do świadczeń, instytucja wskazana w tejże decyzji, po złożeniu lub przy przesłaniu przez pracownika deklaracji i zaświadczenia, wskazanych w § 29, oraz pokwitowania odbioru zasiłku.

Instytucja wypłacająca po dokonaniu wypłaty zasiłku przesyła Zakładowi deklarację i pokwitowanie pracownika oraz zaświadczenie instytucji rejestrującej.

X. Zawiadamianie o zmianie warunków osobistych i rodzinnych oraz o zmianie miejsca zamieszkania.

§ 36. Pozostający bez pracy winien zawiadomić Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem właściwej kasy chorych o każdej okoliczności, mającej znaczenie dla oceny praw do świadczeń (§ 33) a w szczególności:

1) o otrzymaniu pracy zarobkowej choćby krótkotrwałej przez siebie samego lub przez którąkolwiek z osób, zaliczonych w myśl art. 35 do jego rodziny.

2) o śmierci którejkolwiek z osób, zaliczonych w myśl art. 35 do jego rodziny, lub o dostarczeniu jej utrzymania przez osobę trzecią.

§ 37. W razie zmiany miejsca zamieszkania winien pozostający bez pracy zarejestrować się zgodnie z przepisami § 7 w instytucji rejestrującej, właściwej w nowem miejscu zamieszkania, składając posiadaną legitymację poszukującego pracy. Otrzymaną legitymację winien pracownik przedstawić w kasie chorych, właściwej w nowem miejscu zamieszkania, okazując jednocześnie decyzję Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych o przyznaniu świadczeń, względnie podając datę i miejsce zgłoszenia roszczenia. Kasa chorych zawiadamia o zmianie miejsca zamieszkania Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, dotychczas właściwą kasę chorych oraz poprzednio właściwy urząd pośrednictwa pracy.

§ 38. W razie wyjazdu pracownika pobierającego świadczenia poza granice Rzeczypospolitej i W. M. Gdańska, winien pracownik celem zachowania prawa do dalszego otrzymywania świadczeń w chwili wyjazdu zagranicę, przesłać Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem właściwej kasy chorych poświadczenie urzędu pośrednictwa pracy, stwierdzające, że w ciągu najbliższego miesiąca nie ma widoku na uzyskanie odpowiedniego zajęcia w kraju.

XI. Wstrzymanie i wznowienie świadczeń.

§ 39. W razie otrzymania, bądź z własnych danych lub w wyniku przeprowadzonej kontroli, bądź też z instytucji rejestrującej lub urzędu pośrednictwa pracy, wiadomości o zajściu okoliczności, powodujących wstrzymanie lub utratę świadczeń (§ 33), kasa chorych przesyła niezwłocznie wszystkie dokumenty w tej sprawie do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych celem wydania decyzji, oraz odracza na 4 tygodnie wypłatę świadczeń o ile wypłata została powierzona kasie.

§ 40. Jeżeli decyzja Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych o wstrzymaniu świadczeń nie oznacza dokładnej daty wznowienia świadczeń, winien pozostający bez pracy, po ustaniu przyczyny wstrzymania świadczeń niedalej jednak niż w ciągu sześciu miesięcy od

chwili ustania tej przyczyny, zgłosić za pośrednictwem właściwej kasy chorych roszczenie o wznowienie wypłaty świadczeń, udowadniając jednocześnie ustanie przyczyny wstrzymania świadczeń.

XII. Zgłaszanie roszczeń o zapomogę na podróż.

§ 41. Pracownik, który otrzymał zajęcie poza miejscem dotychczasowego zatrudnienia lub zamieszkania, winien zgłosić roszczenie o zapomogę na podróż pisemnie za pośrednictwem kasy chorych nowego miejsca zamieszkania, dołączając zaświadczenie pracodawcy o objęciu zatrudnienia, rachunek poniesionych kosztów przejazdu, liczonych według najniższej taryfy przejazdu najtańszemi środkami komunikacyjnemi, oraz, o ile pracownik zgłasza roszczenie o zwrot kosztów przejazdu członków swojej rodziny, dowodu zameldowania tych członków rodziny w nowem miejscu zamieszkania.

XIII. Ubezpieczenie pozostającego bez pracy na wypadek choroby.

§ 42. Właściwą dla ubezpieczenia pozostającego bez pracy na wypadek choroby jest kasa chorych, do której należy zgłaszać roszczenia o świadczenia z powodu braku pracy.

§ 43. W razie zajścia okoliczności, uprawniających pozostającego bez pracy lub członka jego rodziny do świadczeń kasy chorych po zgłoszeniu roszczenia o świadczenia na wypadek braku pracy oraz po wygaśnięciu prawa do świadczeń z tytułu poprzedniego członkowstwa w kasie, a przed otrzymaniem przez kasę chorych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych (§ 22), udziela kasa chorych uprawnionym pomocy leczniczej, wskazując zarazem na treść art. 60 ust. 2. Uzupełnienie świadczeń następuje po otrzymaniu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych o przyznaniu świadczeń. W razie nieprzyznania świadczeń z powodu braku pracy koszty nieprawnie udzielonej pomocy leczniczej obowiązany jest zwrócić kasie chorych Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych z zastrzeżeniem regresu do ubezpieczonego.

XIV. Utrzymywanie w mocy uprawnień do świadczeń emerytalnych w czasie przerw w ubezpieczeniu.

§ 44. Pracownik, pozostający bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia, po wyczerpaniu okresu świadczeń z powodu braku pracy, winien w celu zachowania praw do świadczeń emerytalnych z tytułu ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych (art. 8) zgłaszać się do właściwego urzędu pośrednictwa pracy, stosownie do ogólnie obowiązujących przepisów o rejestracji poszukujących pracy.

Urząd pośrednictwa pracy wpisuje do karty ubezpieczeniowej datę rozpoczęcia i zakończenia czasu pozostawania bez pracy.

W ciągu całego czasu pozostawania bez pracy winien pracownik przedstawiać Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych co sześć miesięcy zaświadczenie Urzędu Pośrednictwa Pracy, stwierdzające niemożność znalezienia odpowiedniego zajęcia.

Datę rozpoczęcia i zakończenia czasu pozostawania bez pracy z powodu służby wojskowej, niewoli, internowania (art. 8 p. 1), prowadzenia działań wojennych na obszarze, na którym znajduje się miejsce zamieszkania ubezpieczonego (art. 8 p. 2), lub z powodu choroby (art. 8 p. 3) wpisuje do karty ubezpieczeniowej kasa chorych na żądanie ubezpieczonogo na podstawie własnych danych lub okazanych jej dowodów.

XV. Przepisy końcowe.

§ 45. Szczegółowe przepisy, normujące wewnętrzny tok czynności urzędów pośrednictwa pracy przy rejestracji, ewidencji, kontroli i pośrednictwie pracy w odniesieniu do pracowników umysłowych (§ 1), ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze instrukcji dla urzędów pośrednictwa pracy.

§ 46. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc od dnia ogłoszenia.

§ 47. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą przepisy działu VII §§ 31—53 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1927 r. o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1016).

Poz. 460. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 lipca 1930 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom zakładów pracy: „Śląskie Kopalnie i Cynkownie Sp. Akc."— kopalnia kruszców i płócznia „Cecylja", „W. Fitzner" Sp. Akc. Fabryka Kotłów w Siemianowicach, „Giesche" Fabryka Porcelany Sp. Akc. — Katowice II i Sp. Akc. „Ferrum" — Katowice II.

Poz. 461. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 lipca 1930 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom zakładów pracy przemysłu włókienniczego na terenie województwa łódzkiego, zakładu pracy „Kamienna" — Jan Witwicki w Skarżysku — Kamiennej, zakładu pracy „Polskie Huty Szkła" w Krośnie i zakładu pracy „Samson Heller i Synowie" — Mechaniczna Tkalnia w Kołomyi.

z 6 sierpnia Nr. 55 Rok 1930

Poz. 462. Układ Polsko-Niemiecki w sprawie przejęcia rejestrów stanu cywilnego podpisany w Berlinie, dnia 27 października 1926 r.

Poz. 463. Oświadczenie rządowe z dnia 21 czerwca 1930 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Układu Polsko-Niemieckiego w sprawie przejęcia rejestrów stanu cywilnego, podpisanego w Berlinie dnia 27 października 1926 roku.

Poz. 464. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1930 r. w sprawie wewnętrznej organizacji starostw oraz trybu ich urzędowania, wydana w porozumieniu z Ministrami Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych, Rolnictwa oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Na podstawie art. 69, 70 i 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Starosta załatwia sprawy należące do jego zakresu działania bądź osobiście, bądź przy pomocy starostwa lub innych podległych mu na obszarze powiatu władz, urzędów i organów.

Stosunek starosty do podległych mu na obszarze powiatu władz administracji ogólnej oraz innych urzędów i organów regulują osobne przepisy.

§ 2. Zakres działania starosty obejmuje obszar jednego powiatu, o ile specjalne przepisy nie przewidują w tym względzie wyjątków.

Jeżeli poszczególni funkcjonarjusze przydzieleni do starostwa sprawują czynności na obszarze dwóch lub więcej powiatów, w takim razie pod względem osobowym podlegają oni temu staroście, w którego powiecie mają swoją siedzibę urzędową, pod względem służbowym zaś zarówno temu staroście, jak i starostom wszystkich innych powiatów, na których obszarze pełnią czynności urzędowe.

Starosta, któremu funkcjonarjusz podlega pod względem osobowym, ma prawo i obowiązek załatwiania spraw osobowych tego funkcjonarjusza i pośrednictwa w komunikowaniu wojewodzie wszelkich uwag, żądań i wniosków w tym względzie innych starostów, którym dany funkcjonarjusz służbowo podlega, a z którymi odnośny starosta winien się w tym względzie porozumieć.

Podległość pod względem służbowym obejmuje:

a) po stronie funkcjonarjusza: obowiązek spełniania na obszarze każdego z właściwych powiatów w imieniu właściwego starosty — tych funkcyj, które do zakresu czynności danego funkcjonarjusza należą;

b) po stronie każdego z właściwych starostów: prawo wydawania poleceń odnośnemu funkcjonarjuszowi oraz czuwania nad jego działalnością na terenie właściwego powiatu.

W razie kolizji czynności i poleceń rozstrzyga starosta, któremu dany funkcjonarjusz podlega pod względem służbowym.

Bliższe szczegóły odnośnie do spraw poruszonych w tym paragrafie określa w razie potrzeby wojewoda.

§ 3. Starostwo jest organem starosty, przy pomocy którego załatwia on sprawy związane ze stanowiskiem starosty jako przedstawiciela Rządu, jako też sprawy wynikające z funkcyj starosty, jako szefa administracji ogólnej w szczególności sprawy kierownictwa i nadzoru podległych staroście władz, urzędów i organów oraz te sprawy z zakresu administracji państwowej, które w myśl obowiązujących przepisów należą do zakresu działania starosty.

§ 4. Starostwo, jako takie, nie występuje nazewnątrz samodzielnie lecz tylko w imieniu starosty. To samo odnosi się do wchodzących w skład starostwa funkcjonarjuszów, o ile specjalne przepisy nie stanowią wyjątków.

Pisma wychodzące ze starostwa, które podpisuje osobiście starosta, względnie urzędnik pełniący funkcje starosty, mają nagłówek „starosta" z oznaczeniem powiatu w formie przymiotnikowej.

Wszystkie inne pisma mają nagłówek „starostwo" z oznaczeniem powiatu w formie przymiotnikowej.

Urzędnicy fachowi wchodzący w skład starostwa mają prawo pod nagłówkiem „starostwo" zamieścić oznaczenie swego charakteru służbowego (np. lekarz powiatowy, architekt powiatowy, powiatowy lekarz weterynarji).

Referaty spraw inwalidów wojennych (§ 8 pkt. 8) pod nagłówkiem „starostwo" umieszczają słowa „Referat spraw inwalidów wojennych".

Pisma, wychodzące ze starostwa, podpisują z reguły te osoby, które w zakresie swej kompetencji dokonały ostatecznej aprobaty danej sprawy.

Pod każdym podpisem winno być umieszczone wyraźne brzmienie nazwiska podpisującego.

Wszystkie pisma, których nie podpisuje starosta osobiście, podpisywane są z oznaczeniem „za starostę". Jedynie orzeczenia i elaboraty fachowo-lekarskie, lekarsko-weterynaryjne, jako też fachowo-techniczne są podpisywane przez odnośnego urzędnika fachowego bez dodatku „za starostę"; jednak i w tych wypadkach pisma starostwa, do których powyższe elaboraty, świadectwa i orzeczenia są załączni-

kami, podpisywane są w zwykłym trybie wskazanym w niniejszym paragrafie dla pism wychodzących ze starostwa.

Starosta może w razie potrzeby upoważnić urzędnika, ażeby w sprawie zastrzeżonej do aprobaty starosty i przez starostę zaaprobowanej podpisał czystopis, wychodzący ze starostwa z oznaczeniem „z polecenia starosty".

Urzędnik, któremu poruczono pełnienie funkcyj starosty podpisuje „p. o. starosty".

§ 5. Używanie pieczęci regulują osobne przepisy.

Urzędnicy fachowi mają prawo używania pieczęci okrągłej z herbem państwa i napisem wskazującym ich zależność służbową i charakter urzędowy („starostwo . . , ... lekarz powiatowy . . . . . . " i t. p.) w następujących wypadkach:

a) gdy przy czynnościach urzędowych przez nich spełnianych użycie pieczęci jest niezbędne (np. ekshumacje i t. p).;

b) gdy chodzi o uwiarygodnienie orzeczeń, opinij i elaboratów fachowych, które w myśl paragrafu poprzedniego urzędnicy fachowi podpisują bez dodatku „za starostę".

II. Podział czynności.

§ 6. Podstawą organizacji pracy starostwa jest szczegółowy podział czynności. Szczegółowy podział czynności obejmuje wyliczenie kategoryj spraw, załatwianych w starostwie; wyliczenie to winno stanowić równocześnie podstawę rzeczowego podziału akt dla celów kancelaryjnych.

Kategorje spraw jednorodnych pod względem prawnym względnie faktycznym należy łączyć w całość, która nazywa się referatem.

§ 7. Organizacja starostwa winna zapewnić przy załatwianiu każdej sprawy uwzględnienie w równej mierze strony prawno-administracyjnej, jak fachowej danego zagadnienia.

W podziale czynności należy zatem wyodrębnić sprawy posiadające przeważający charakter administracyjno-prawny, a w tem sprawy wymagające wykształcenia prawniczego, od spraw, posiadających przeważający charakter fachowy, t. j. oparty na wiedzy zawodowej.

§ 8. Podział na referaty ustala wojewoda biorąc pod uwagę warunki miejscowe, stan liczebny i przygotowanie personelu, zakres czynności starostwa, obowiązujące ustawodawstwo i t. p.

Przy podziale tym należy w każdym razie wyodrębnić w oddzielne referaty:

1) sprawy wynikające ze stanowiska starosty, jako reprezentanta Rządu (referat ogólny);

2) sprawy dotyczące ogólnego kierownictwa, a mianowicie: sprawy dotyczące wewnętrznej organizacji starostwa oraz innych organów i urzędów podległych staroście, czuwanie nad ogólnym biegiem urzędowania, sprawy osobowe i wyszkoleniowe oraz nadzoru ogólnego nad kancelarją starostwa (referat organizacyjny);

3) sprawy bezpieczeństwa i polityczne (referat bezpieczeństwa) — obejmujący w miarę możności również sprawy porządku publicznego;

4) sprawy ściśle administracyjne, wymagające z reguły przygotowania prawniczego, jak sprawy wodne, przemysłowe, obywatelstwa, odbudowy i t. p. Sprawy te winny być połączone w miarę potrzeby i możności w jeden lub dwa referaty administracyjno-prawne;

5) sprawy wojskowe i mobilizacyjne oraz wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego (referat wojskowy);

6) orzecznictwo i politykę karno-administracyjną (referat karno-administracyjny);

7) sprawy opieki społecznej;

8) sprawy inwalidów wojennych;

9) referaty fachowe, załatwiające sprawy oparte w przeważającej mierze na zawodowej wiedzy poszczególnych referentów fachowych przydzielonych do starostwa.

§ 9 Starosta dokonywa podziału pracy między referentów, przyczem zależnie od rodzaju poszczególnych spraw może łączyć kilka referatów w ręku jednego urzędnika, lub też jeden referat rozdzielić między kilku urzędników, przez co jednak nie powstaje w obrębie starostwa osobna jednostka organizacyjna.

§ 10. Podział pracy między referentów, z wyłączeniem referentów fachowych, winien być dokonany z uwzględnieniem ich przygotowania praktycznego i teoretycznego. O ile odnośnie do pewnych kategoryj spraw (referatów) specjalne kwalifikacje nie są lub nie będą określone przez Ministra Spraw Wewnętrznych, kwalifikacje te określa wojewoda z uwzględnieniem warunków miejscowych i personalnych.

W każdym razie winny być określone szczegółowo kwalifikacje, którym powinni odpowiadać urzędnicy załatwiający sprawy:

a) objęte punktem 5 § 8,

b) karno-administracyjne.

III. Sposób urzędowania.

§ 11. Wszyscy referenci starostwa działają w ścisłem porozumieniu, udzielając sobie do wglądu w miarę potrzeby przed lub po załatwieniu te sprawy, które pozostają w związku z ich zakresem działania. Potrzebę i zakres porozumienia określa starosta.

Referenci starostwa nie korespondują ze sobą, lecz udzielają sobie w krótkiej drodze informacyj i opinij bądź ustnie, bądź przez odręczne udzielanie aktów sprawy, bądź przez umieszczanie adnotacyj na akcie. Wyjątek od tej zasady może dopuścić starosta, o ile chodzi o sprawy fachowe.

W wewnętrznych stosunkach urzędowych dodatek przy podpisie „za starostę" odpada.

§ 12. Sprawy o przeważającym charakterze fachowym załatwiają refenci fachowi starostwa, którzy sprawy te winni załatwiać w miarę potrzeby w porozumieniu z właściwymi referentami administracyjno-prawnymi. Naodwrót sprawy o przeważającym charakterze administracyjno-prawnym załatwiają referenci administracyjni w porozumieniu w miarę potrzeby z właściwymi referentami fachowymi. Wyjątki od powyższej zasady są dopuszczalne w sprawach niecierpiących zwłoki, zwłaszcza w wypadkach gdy sprawy fachowe poruczone są do załatwiania referentowi fachowemu, którego zakres działania obejmuje dwa lub więcej powiatów (§ 2).

Zakres i sposób wzajemnego porozumiewania się ustala wojewoda. Wątpliwości w sprawach, o których mowa w niniejszym paragrafie, rozstrzyga doraźnie starosta, przedkładając sprawę następnie w razie potrzeby do rozstrzygnięcia wojewody.

§ 13. Sprawy należące do zakresu działania starosty (ekspozytury) winny być załatwiane bądź w jego siedzibie, bądź poza jego siedzibą w drodze objazdowej.

Do załatwiania w drodze objazdowej należy w szczególności przeznaczać czynności z zakresu administracyjnego postępowania wyjaśniającego, sprawy wymagające badania na miejscu, oraz sprawy, których przez załatwienie w drodze objazdowej można osiągnąć zaoszczędzenie ludności potrzeby udawania się do siedziby starostwa, jako też przyśpieszyć załatwienie.

§ 14. Wojewoda biorąc pod uwagę warunki miejscowe określa bliżej odnośnie do poszczególnych powiatów względnie całego województwa:

a) jakie kategorje spraw mogą względnie powinny być załatwiane w drodze objazdów;

b) które sprawy załatwiać może w ten sposób wyłącznie starosta, a które jego zastępca lub inni urzędnicy starostwa (ekspozytury);

c) w których z tych spraw poszczególni urzędnicy mogą wydawać zarządzenia i orzeczenia za starostę i ze skutkiem prawnym równym zarządzeniom i orzeczeniom starosty, a w których sprawach mogą jedynie przeprowadzać postępowanie wyjaśniające, zbierać materjały potrzebne starostom dla załatwiania sprawy, udzielać osobom interesowanym informacyj i wyjaśnień, przyjmować podania i t. p.

§ 15. W drodze objazdowej mogą być załatwiane czynności, o których mowa w §§ 13 i 14;

a) bądź to w pewnych miejscowościach i w pewnych odstępach czasu, przez wojewodę dla powiatów zgóry oznaczonych (roki urzędowe);

b) bądź to przy sposobności innych czynności urzędowych.

O ile rodzaj czynności urzędowej i jej nagłość nie stoją temu na przeszkodzie, urzędnicy starostwa (ekspozytury) winni w wypadkach pod b) w każdym razie przeznaczać pewien czas na przyjmowanie zgłaszających się interesantów, udzielanie wyjaśnień i przyjmowanie podań we wszelkich sprawach należących do zakresu działania starosty.

§ 16. Orzeczenia i zarządzenia, które w myśl p. c) § 14 urzędnicy objazdowi wydają ze skutkiem prawnym równym orzeczeniom i zarządzeniom starosty — wydają i podpisują oni w sposób oznaczony w § 4, o ile zaś chodzi o urzędników ekspozytury, z odpowiednim dodatkiem wskazującym na to (starostwo . . . ekspozytura).

§ 17. W organizacji starostwa będzie zabezpieczona ochrona tajności i poufności spraw.

Sprawami „poufnemi" w starostwie są takie sprawy, co do których zarówno przed ich załatwieniem jak i po załatwieniu obowiązuje wszystkich urzędników bezwzględny obowiązek tajemnicy służbowej. Akta tych spraw są w zasadzie dostępne wszystkim urzędnikom referującym w starostwie o ile są im potrzebne dla urzędowania, natomiast akta te są wykluczone od przeglądania przez strony (art. 14 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem). Załatwienia poufne nie mogą być również przedmiotem komunikatów do prasy lub innych informacyj, wychodzących poza obręb starostwa.

Sprawami tajnemi są te sprawy, które jako „tajne" zakwalifikuje starosta, względnie, które jako „tajne" zostały zakwalifikowane przez instancje wyższe, jako też sprawy mobilizacyjne.

Sprawy tajne są dostępne jedynie staroście, względnie urzędnikowi, który pełni te funkcje, urzędnikowi mającemu poruczony odnośny referat oraz urzędnikom upoważnionym imiennie przez starostę.

Sposób załatwiania spraw mobilizacyjnych regulują osobne przepisy.

Pozatem odnośnie spraw tajnych obowiązują następujące zasady:

a) przyjmowanie, załatwianie spraw tajnych i przechowywanie odnośnych akt należy do obowiązków starosty względnie jego zastępcy;

b) za zgodą wojewody część tych czynności mogą spełniać poszczególni urzędnicy.

§ 18. Szczegóły organizacji kancelarji regulują osobne przepisy (instrukcja kancelaryjna).

IV. Ekspozytury starostw.

§ 19. Ekspozytura starostwa jest organem starosty jedno lub kilku osobowym, za pośrednictwem którego starosta załatwia pewne sprawy na oznaczonym obszarze powiatu.

Przy tworzeniu ekspozytury musi być określony zarówno obszar terytorjalny jej działania jak i sprawy, do których załatwienia ekspozytura jest uprawniona. Kierownika ekspozytury wyznacza wojewoda.

§ 20. Ekspozyturze nie mogą być przekazane do ostatecznego załatwienia następujące sprawy:

a) sprawy wynikające z zakresu działania starosty jako reprezentanta Rządu, z wyjątkiem zbierania przedwstępnych informacyj;

b) sprawy wymagające kolegjalnego współdziałania wydziału powiatowego i innych kolegjów;

c) zarządzenia natury ogólnej;

d) sprawy mobilizacyjne i wojskowe.

§ 21. Ani ekspozytura jako taka, ani jej kierownik lub wchodzący w jej skład urzędnicy, nie występują nazewnątrz samodzielnie, lecz tylko w imieniu starosty. Wszystkie pisma wychodzące z ekspozytury mają nagłówek „starostwo" z oznaczeniem powiatu w formie przymiotnikowej, a pod nagłówkiem dodatek „Ekspozytura w . . . . . .".

Kierownik ekspozytury podpisuje w sposób następujący:

„Za starostę — Kierownik Ekspozytury".

§ 22. O ile przy tworzeniu ekspozytury nic innego nie postanowiono, ekspozytura ma prawo i obowiązek w zakresie spraw, które do niej należą:

a) dokonywać na swoim obszarze wszelkich czynności, do których zasadniczo uprawniony jest starosta;

b) znosić się bezpośrednio z ludnością oraz z władzami, urzędami i organami równorzędnemi starostwu lub niższemi;

c) przedkładać bezpośrednio wojewodzie te sprawy, które mają być przezeń decydowane w toku instancyj lub w których wojewoda zwrócił się bezpośrednio do ekspozytury;

d) sprawować nadzór nad działalnością podległych staroście względnie ekspozyturze organów.

Wojewoda wyda zarządzenie celem zapewnienia staroście stałego wglądu w tok czynności ekspozytury, bez opóźniania obiegu spraw przez ekspozyturę załatwianych. Z wyjątkiem wypadków koniecznych starostwo na obszarze podległym ekspozyturze nie będzie załatwiało bezpośrednio tych spraw, które należą do zakresu działania ekspozytury.

V. Zakres czynności i odpowiedzialności.

1. Starosta.

§ 23. W interesie należytego podziału pracy i odciążenia starosty (jego zastępcy, kierownika ekspozytury) zakres czynności oraz odpowiedzialności funkcjonarjuszów poszczególnych kategoryj i stanowisk, ze specjalnym uwzględnieniem urzędników fachowych, winien być przez wojewodę względnie starostę szczegółowo ustalony, w ramach postanowień niniejszego rozporządzenia.

Odpowiedzialność, która w myśl tych przepisów ciąży na urzędnikach podwładnych, nie uwalnia urzędników nad nimi przełożonych od czuwania nad należytem spełnianiem obowiązków przez podległych im urzędników, ogólnego kontrolowania sposobu załatwiania spraw, których aprobata została odnośnym urzędnikom przekazana, a w sprawach ważnych ze stanowiska interesu publicznego dokonywania szczegółowego sprawdzenia całokształtu sprawy.

§ 24. Starosta jest zwierzchnikiem personelu i sprawuje ogólne kierownictwo powierzonego mu powiatu zgodnie z przepisami prawa, interesem publicznym oraz politycznemi i rzeczowemi dyrektywami wojewody.

W szczególności starosta jest odpowiedzialny:

1) za ogólny nadzór nad należytem spełnianiem obowiązków przez podwładnych urzędników, za odpowiednie zatrudnienie urzędników i ich obeznanie się z obowiązującemi przepisami, jako też za ogólny nadzór nad funkcjonowaniem spraw kancelaryjnych;

2) za koordynowanie działalności całego starostwa oraz urzędów i organów staroście podległych — pod względem prawnym i rzeczowym;

3) za zgodność aprobowanych przez niego załatwień z przepisami ustaw i rozporządzeń oraz zarządzeniami natury ogólnej;

4) za zgodność załatwień aprobowanych przez niego z rzeczowemi i politycznemi dyrektywami wojewody oraz z ogólnym interesem publicznym i za zachowanie jednolitości w nich traktowaniu;

5) za celowość aprobownych przezeń załatwień w ramach przepisów prawa i dyrektyw wojewody;

6) za przestrzeganie zasad oszczędności;

7) za ścisłe informowanie wojewody, o stanie spraw, które winny być podawane do jego wiadomości, oraz za ściśle podawanie dyrektyw wojewody do wiadomości funkcjonarjuszów starostwa oraz urzędów i organów staroście podległych jako tako też dopilnowanie ich wykonania.

8) za podjęcie inicjatywy wobec wojewody co do wydania niezbędnych zarządzeń wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych, związanych z zakresem czynności starosty.

§ 25. W celu spełniania zadań wymienionych w § 24 starosta:

1) udziela referentom wskazówek co do kierunku załatwiania spraw pozostawionych do ich decyzji;

2) przegląda akta wpływające do starostwa i w miarę potrzeby zamieszcza na nich któtkie dyrektywy o sposobie ich załatwienia.

3) odbywa konferencje z referatami;

4) czuwa nad czynnościami referentów w starostwie, jako też nad działalnością urzędów i organów staroście podległych i dokonywa w miarę potrzeby ich kontroli osobiście lub za pośrednictwem innych urzędników, oraz komunikuje swoje spostrzeżenia i wnioski wojewodzie;

5) aprobuje ostatecznie te załatwienia które referenci obowiązani są jemu przedkładać;

6) może zastrzec, iż pewne kategorje spraw lub pewne sprawy konkretne mają mu być przedkładane do wglądu po wysyłce;

7) troszczy się o należyte szkolenie urzędników pod względem fachowym i o ich ogólne wyrobienie.

§ 26. Sprawy wynikające z uprawnień i obowiązków starosty jako reprezentanta Rządu podlegają wyłącznej decyzji i aprobacie starosty.

Starosta może pouczyć swemu zastępcy podpisywanie w tych sprawach przedwstępnych korespondencji informacyjnych, z wyłączeniem jednak korespondencyj z władzami i urzędami, które staroście nie podlegają.

§ 27. Następujące sprawy winny być z reguły aprobowane przez starostę względnie zastrzeżone do jego decyzji:

1) wewnętrzne zarządzenia jako też wnioski do wojewody, dotyczące organizacji i trybu urzędowania starostwa, oraz urzędów i organów staroście podległych; sprawy dyzlokacji policji państwowej;

2) ustalanie planów wyjazdów komisyjnych, względnie decyzje co do poszczególnych doraźnych czynności komisyjnych;

3) projekty rozporządzeń starosty;

4) opinje o nadsyłanych przez wojewodę projektach ustaw, rozporządzeń i zarządzeń o charakterze ogólnym;

5) sprawy o charakterze politycznym, za które uważa się w szczególności:

a) udzielanie wskazań ze stanowiska politycznego;

b) sprawy interpelacyj poselskich;

c) sprawy nadzoru nad prasą oraz sprawy zajęcia druków;

d) sprawy, które były poruszane w prasie w oświetleniu ujemnem dla administracji, lub w których stawiane są zarzuty funkcjonarjuszom podległym staroście;

6) sprawozdania składane wojewodzie, dotyczące spraw ogólnych lub większego znaczenia, oraz wszelkie wnioski natury zasadniczej;

7) decyzje w sprawach osobowych oraz wnioski w sprawach osobowych przedstawiane wojewodzie;

8) wnioski do preliminarzy budżetowych rocznych i kredytów dodatkowych;

9) sprawy, w których czynną jest Kontrola Państwowa lub Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;

10) sprawy szczególnie wątpliwe pod względem prawnym i rzeczowym a to:

a) sprawy kompetencyjne, jako też inne sprawy sporne z innemi władzami i urzędami;

b) sprawy, w których projekty załatwienia odstępują od stosowanej dotąd praktyki względnie interpretacji albo od poprzednich dyrektyw wojewody;

11) sprawy, co do których właściwi referenci starostwa nie osiągnęli porozumienia;

12) instrukcje i okólniki do urzędów i organów podległych staroście;

13) sprawy dotyczące organizacji wojewódzkich i powiatowych organów kolegjalnych;

14) sprawy wyborów do związków komunalnych;

15) sprawy dotyczące podziału administracyjnego;

16) sprawy mobilizacyjne i decyzje główne w sprawach wojskowych;

17) sprawy, w których wojewoda wystosował do starosty pismo ad personam;

18) w powiatach granicznych ważniejsze sprawy graniczne, w szczególności sprawy wymagające porozumienia się z odpowiedniemi władzami państwa sąsiedniego, w myśl umów specjalnych;

19) inne sprawy z zakresu poszczególnych referatów zastrzeżone do aprobaty starosty na żądanie wojewody.

§ 28. Oprócz spraw wymienionych w § 27 starosta może zastrzec do swojej aprobaty na stałe lub czasowo bądź pewne kategorje spraw, bądź poszczególne sprawy.

2. Zastępca starosty.

§ 29. Wojewoda wyznacza stałego zastępcę starosty z pośród urzędników starostwa zajmujących stanowiska I kategorji w dziale administracji spraw wewnętrznych, z wyłączeniem urzędników fachowych. Na wyjątki może zezwolić Minister Spraw Wewnętrznych.

Urzędnik wyznaczony na stałego zastępcę starosty:

1) z urzędu zastępuje starostę jako szefa administracji ogólnej;

2) jest jego pomocnikiem w zakresie referatu organizacyjnego (§ 8 pkt. 2).

Z tego tytułu:

a) jest odpowiedzialny wobec starosty za stan organizacyjny, biurowość i urzędowanie starostwa oraz władz i urzędów staroście podległych i sprawuje w tym celu kontrolę nad systemem pracy i sprawami techniczno-organizacyjnemi;

b) może z polecenia starosty aprobować w jego zastępstwie sprawy załatwiane w starostwie przez wszystkich referentów, nie wyłączając fachowych;

c) może w wypadkach niecierpiących zwłoki wydawać decyzje we wszystkich sprawach, zastrzeżonych staroście jako szefowi administracji ogólnej, donosząc o tem bezzwłocznie staroście.

Szczegółowy zakres działania zastępcy starosty określa starosta za zgodą wojewody w ramach przepisów §§ 24 — 28. W tym zakresie obciąża zastępcę starosty odpowiedzialność za bieg poruczonych mu czynności.

§ 30. Na wypadek niemożności pełnienia przez starostę obowiązków służbowych albo jego urlopu, zastępuje go zastępca starosty. Gdy i ten nie pełni obowiązków, starostę zastępuje referent administracyjno-prawny, ewentualnie inny z referentów z działu administracji spraw wewnętrznych z wyłączeniem referentów fachowych.

O pierwszeństwie urzędników starostwa do doraźnego lub czasowego zastępstwa starosty rozstrzyga zarządzenie wojewody, w braku zaś takiego zarządzenia — zarządzenie starosty względnie starszeństwo służbowe.

W każdym razie urzędnik I kategorji, z wyłączeniem praktykantów, bez względu na stopień służbowy, ma pierwszeństwo przed urzędnikami II kategorji.

Na urzędnika zastępującego starostę przechodzą wszystkie uprawnienia i obowiązki starosty. Jeżeli jednak starosta nie urzęduje z powodu przeszkody nie wykluczającej możności zajmowania się sprawami urzędowemi, może on zastrzec pewne sprawy lub kategorje spraw w dalszym ciągu do swej decyzji.

3. Referent.

§ 31. Referentem w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest każdy urzędnik referujący, t. j. przygotowujący załatwienia spraw urzędowych, bez względu na posiadany stopień służbowy i kategorję, do której w myśl obowiązujących przepisów należy.

Czynności poszczególnych referentów obejmują załatwianie pod względem merytorycznym spraw, które na podstawie obowiązujących przepisów należą do ich zakresu działania, względnie zostały im przydzielone do załatwienia.

Referenci fachowi nie powinni być używani do załatwiania spraw, które do ich referatów nie należą. Wyjątki od tej zasady są dopuszczalne:

a) na podstawie specjalnego zarządzenia wojewody;

b) na podstawie specjalnego zarządzenia starosty, gdy załatwienie sprawy niecierpiącej zwłoki wymaga użycia wszystkich rozporządzalnych sił starostwa;

c) przy objazdach (art. 71 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 stycznia 1928 r.).

§ 32. Referenci przygotowują załatwienia spraw i ponoszą odpowiedzialność:

1) za dokładną znajomość odnośnych ustaw, rozporządzeń i okólników, jako też za należyte stosowanie przepisów o postępowaniu administracyjnem;

2) za przedstawienie sprawy zgodnie z aktami;

3) za dokładne i bez błędu przytoczenie w załatwieniu wszelkich dat, nazwisk, nazw, obliczeń cyfrowych i t. p.;

4) za ścisłe stosowanie obowiązujących przepisów o biurowości;

5) za dopilnowanie terminów zarówno wynikających z ustaw i rozporządzeń, jak i zakreślonych przez władze centralne, wojewodę, starostę oraz terminów, wynikających z okoliczności sprawy;

6) za zaprojektowanie załatwienia w ten sposób, ażeby ono bądź odrazu załatwiało sprawę w sposób ostateczny, bądź też obejmowało odrazu wszystkie niezbędne szczegóły i nie wywoływało potrzeby dalszej przygotowawczej korespondencji (w wypadku zbierania materjałów, żądania wyjaśnień i t. p.);

7) za przestrzeganie zasad oszczędności;

8) za podjęcie inicjatywy wobec starosty co do wydania niezbędnych zarządzeń, wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych.

Projekt załatwienia referent winien opatrzyć swym podpisem i datą.

§ 33. Zakres samodzielnej aprobaty poszczególnych referentów oznacza wojewoda, względnie starosta, z uwzględnieniem postanowień § 27.

W interesie sprawności i szybkości urzędowania zakres samodzielnej decyzji i odpowiedzialności referentów powinien być w granicach ich osobistych kwalifikacyj możliwie najszerszy.

Zasadniczo prawo podpisu udzielane być winno urzędnikom I kategorji, starosta może jednak udzielić odpowiedniego upoważnienia poszczególnym urzędnikom II kategorji.

§ 34. Referenci, odnośnie do spraw, w których poruczono im prawo samodzielnego podpisywania załatwień, ponoszą oprócz zwykłej odpowiedzialności ponadto odpowiedzialność:

a) za stronę prawną podpisywanych przez nich załatwień t. j. ich zgodność z obowiązującemi przepisami oraz zarządzeniami natury ogólnej;

b) za zgodność tych załatwień z rzeczowemi i politycznemi dyrektywami starosty oraz ogólnym interesem publicznym i za zachowanie jednolitości w ich traktowaniu;

c) za całość tych załatwień, w ramach przepisów prawa i dyrektyw przełożonych;

d) za ścisłe informowanie starosty o stanie spraw, które winny być podane do jego wiadomości oraz za ścisłe podawanie dyrektyw starosty do wiadomości właściwych czynników (urzędów i organów staroście podległych).

§ 35. Referenci fachowi, niezależnie od odpowiedzialności ciążącej wogóle na urzędnikach referujących (§ 32 i 34), ponoszą nadto całkowitą odpowiedzialność za załatwienie sprawy zgodnie z wymaganiami danej gałęzi wiedzy fachowej.

Referentom tym będzie pozostawione z reguły prawo samodzielnej aprobaty w zakresie spraw, których załatwienie oparte jest w przeważającej mierze na ich zawodowej wiedzy fachowej.

Starosta jest w każdym razie uprawniony do wydawania tym urzędnikom wiążących dyrektyw o charakterze ogólnym, oraz zastrzegania sobie decyzji co do poszczególnych spraw fachowych większej wagi.

O ile starosta ze względów służbowych uważa za niezbędne zastrzec sobie czasowo aprobatę wszystkich spraw, załatwianych przez urzędnika fachowego, winien o tem zawiadomić wojewodę, podając uzasadnienie tego zarządzenia.

§ 36. W wypadkach niecierpiących zwłoki, gdy czy to zachowanie drogi służbowej, czy uzyskanie przepisanej aprobaty nie jest możliwe, względnie spowodowałoby zwłokę w załatwieniu sprawy, niedopuszczalną ze stanowiska interesu publicznego lub szczególnie ważnego interesu prywatnego, każdy urzędnik referujący jest obowiązany zarządzić co należy, ażeby sprawa nie ucierpiała, lub terminu nie ominięto.

§ 37. Celem skoordynowania działalności całego starostwa, zwłaszcza referentów spraw administracyjnych z referentami spraw fachowych, jako też działalności władz i urzędów staroście podległych, odbywają się najmniej raz w miesiącu konferencje referentów pod przewodnictwem starosty, względnie jego zastępcy, mające na celu omawianie spraw wspólnych. Konferencje mają charakter opinjodawczy i doradczy.

Zadaniem tych konferencyj jest między innemi również informowanie się o ważniejszych przepisach i zarządzeniach, jako też rozważanie powstałych na tym tle wątpliwości.

4. Kierownik kancelarji.

§ 38. Kierownik kancelarji, o ile stanowisko takie zależnie od organizacji spraw kancelaryjnych jest przewidziane, prowadzi kancelarję oraz odpowiada:

1) za stały nadzór nad pracą personelu kancelaryjnego;

2) za ścisłe przestrzeganie przepisów o biurowości oraz informowanie starosty o brakach dostrzeżonych w tym względzie u poszczególnych referentów;

3) za przestrzeganie zasady oszczędności oraz inicjatywę co do wprowadzenia możliwych uproszczeń biurowości;

4) za dopilnowanie zarządzeń, mających na celu ochronę tajności i poufności spraw.

Ponadto kierownik kancelarji prowadzi księgę przyjęć interesantów i spełnia inne czynności przewidziane instrukcją kancelaryjną.

§ 39. Do obowiązków kierownika kancelarji należy prowadzenie spraw budżetowo-gospodarczych, związanych z tem ksiąg rachunkowych, inwentarzowych, materjałowych, depozytowych i t. d. z wyjątkiem dotyczących robót budowlanych, prowadzonych przez organa techniczne, podległe Ministerstwu Robót Publicznych.

Do obowiązków kierownika kancelarji należy uwierzytelnianie odpisów pism i dokumentów, sporządzonych na żądanie władz i osób interesowanych jak również załączników.

VI. Przepisy końcowe.

§ 40. Wojewoda ustala organizację podległych mu starostw w ramach przepisów niniejszego rozporządzenia. Organizacja starostw na obszarze całego województwa winna być możliwie jednakowa, z uwzględnieniem specjalnych warunków miejscowych, względnie odrębności prawnych.

§ 41. Ilekroć rozporządzenie niniejsze mówi o „staroście" i „starostwie" należy rozumieć „starostę powiatowego" (morskiego) oraz „starostwo powiatowe" (morskie).

Przepisy rozporządzenia niniejszego znajdują odpowiednie zastosowanie do starostów (starostw) grodzkich.

§ 42. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 465. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 lipca 1930 r. w sprawie regulaminu Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

Na podstawie § 56 ustawy z dnia 30 lipca 1883 r. o ogólnej administracji kraju (Zb. u. pr. str. 195) w łączności z art. 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 21 lutego 1920 r., dotyczącego utworzenia wojewódzkich rad administracyjnych i wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. Urz. M. b. dz. pr. Nr. 10, poz. 81) oraz art. 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1. Tok czynności i postępowania przed Wojewódzkiemi Sądami Administracyjnemi

w Poznaniu i Toruniu oraz stosunek ich do wojewódzkich władz administracji ogólnej ustala załączony regulamin.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą regulamin toku czynności i postępowania przed wydziałami obwodowemi z 28 lutego 1884 r. (Dz. Min. str. 37).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Spraw Wawnętrznych
z dn. 17 lipca 1930 r. (poz. 465).

REGULAMIN

WOJEWÓDZKICH SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH W POZNANIU I TORUNIU.

I. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Językiem urzędowym Wojewódzkich Sądów Administracyjnych jest język polski (rozp. Min. b. dz. pr. z 10 marca 1920 r. o języku urzędowym władz administracyjnych — Dz. Urz. Nr. 18, poz. 171).

§ 2.

1. Nadzór nad tokiem urzędowania Wojewódzkich Sądów Administracyjnych — z wyłączeniem czynności orzeczniczych — sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

2. Wojewódzkie Sądy Administracyjne prowadzą korespondencje z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i z innemi władzami bezpośrednio.

§ 3.

Sprawy budżetowo - gospodarcze Wojewódzkich Sądów Administracyjnych załatwia ogólny oddział rachunkowy właściwego urzędu wojewódzkiego, który to oddział otrzymuje w tym względzie zlecenia od Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

§ 4.

1. Etat stanowisk (sędziowskich i funkcjonarjuszów państwowej służby cywilnej) w Wojewódzkich Sądach Administracyjnych ustala Minister Spraw Wewnętrznych.

2. Sprawy osobowe personelu sędziowskiego prowadzi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Sędziowie wnoszą podania, prośby, zażalenia i t. p. w sprawach osobistych w drodze służbowej przez Prezesa Sądu, który wraz ze swą opinją przedkłada je bezpośrednio Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

§ 5.

Prezesom Wojewódzkich Sądów Administracyjnych przysługują w stosunku do personelu, podlegającego ustawie o państwowej służbie cywilnej a zatrudnionego w tychże Sądach,—uprawnienia kierowników władz bezpośrednio podlegających władzy naczelnej.

§ 6.

Na podstawie porozumienia z Prezesami Wojewódzkich Sądów Administracyjnych mogą być przydzielani do tychże sądów praktykanci I kategorji, posiadający pełne wykształcenie prawnicze.

§ 7.

Właściwym wojewodom przysługują w stosunku do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych uprawnienia, zastrzeżone w art. 106 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r., jako też proceduralne uprawnienia przewidziane w §§ 74, 92 i 113 ustawy z 30 lipca 1883 r. i w art. 3 rozporządzenia Ministra b. dz. pr. z 21 lutego 1920 r.

II. Posiedzenia, powoływanie zastępców, urlopy i ferje.

§ 8.

1) Wojewódzki Sąd Administracyjny zbiera się na posiedzenia w składzie sędziów oraz w dniach, wyznaczonych przez Prezesa Sądu, który ustala porządek dzienny posiedzenia.

2) O terminie oraz porządku dziennym wszystkich posiedzeń Sądu zawiadamia Prezes Sądu w drodze pisemnej najpóźniej na trzy dni przed terminem posiedzenia wojewodę, celem umożliwienia mu wysłania na posiedzenie swego delegata.

3) Z posiedzeń spisuje się protokół, w którym należy wymienić obecnych, określić przedmiot obrad i przedstawić krótko ich przebieg. Spisywanie protokółów z rozpraw ustnych reguluje § 20 niniejszego regulaminu.

4) Obecny na posiedzeniu delegat wojewody po wypowiedzeniu swego zdania opuszcza posiedzenie przed rozpoczęciem głosowania.

§ 9.

1) Sędzia zarówno zawodowy jako też niezawodowy, który z powodu choroby lub z powodu innych przeszkód niedających się usunąć, nie może wziąć udziału w posiedzeniu albo wykonać innych ciążących na nim obowiązków, winien o tem natychmiast donieść Prezesowi Sądu. W przypadku takim Prezes powołuje innego sędziego zawodowego lub niezawodowego.

2) Wyznaczeni zastępczo sędziowie względnie ich zastępcy nie mogą uchylać się od powierzonej im funkcji zastępczej.

§ 10.

1) Do urlopów sędziów zawodowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164).

2) Prezesowi udziela urlopu Minister Spraw Wewnętrznych; Prezes może z ważnych powodów korzystać z urlopu do dni trzech jedynie za doniesieniem o tem Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Sędziom zawodowym udziela urlopu Prezes Sądu w takich rozmiarach, w jakich to przysługuje wojewodzie w stosunku do podwładnych mu urzędników tych samych stopni służbowych, — pozatem zaś Minister Spraw Wewnętrznych.

3) Urlopy wypoczynkowe sędziów zawodowych uzgadnia Prezes Sądu w ten sposób, aby tok urzędowania na tem nie cierpiał.

4) Sędziowie niezawodowi i ich zastępcy są obowiązani w razie zamierzonego dłuższego wyjazdu z miejsca stałego zamieszkania zawiadomić o tem natychmiast Prezesa Sądu celem umożliwienia mu powołania zastępcy.

§ 11.

1) Ferje Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego trwają od 21 lipca do 1 września. Ferje ogłasza Prezes Sądu na dwa tygodnie przed ich rozpoczęciem we właściwym Dzienniku Wojewódzkim.

2) W czasie feryj sądowych odbywa się ustne rozprawy tylko w sprawach pilnych.

3) Ferje nie mają wpływu na bieg ustawowych terminów.

III. Uprawnienia Prezesa Sądu.

§ 12.

Prezes Sądu kieruje tokiem czynności Sądu i wykonywa nad nim nadzór oraz czuwa nad szybkiem załatwianiem spraw. W szczególności Prezes Sądu obowiązany jest dbać, aby praca w Sądzie odbywała się sprawnie i zgodnie z ustanowionym podziałem czynności i aby nie była zaniedbywaną, aby czynności sądowe odbywały się z należytą powagą i starannością i aby zachowanie się sędziów i przydzielonych do Sądu urzędników w stosunkach służbowych i poza służbą stało na odpowiednim poziomie i nie dawało powodu do uzasadnionych zarzutów.

§ 13.

1) Prezes otwiera nadchodzącą pocztę i zaznacza na poszczególnych aktach datę ich nadejścia. Z upoważnienia Prezesa może otwierać pocztę i zaznaczać dzień nadejścia wiceprezes, jeden z sędziów lub też zaprzysiężony urzędnik Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

2) Jeżeli strona wbrew przepisom § 66 ustawy z 30 lipca 1883 r. zaniedbała dołączyć duplikatów pism, Prezes może zarządzić ich sporządzenie na koszt strony.

§ 14.

Prezes ustala podział czynności i rozdziela sprawy między członków Sądu. W sprawach podlegających kolegjalnemu rozstrzyganiu wyznacza Prezes z pośród sędziów zawodowych lub niezawodowych, referenta, a w razie potrzeby też korreferenta sprawy; referentem sprawy może być też wyznaczony urzędnik niesędziowski, przydzielony do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, jeżeli posiada pełne wykształcenie prawnicze (zakończone przepisanemi egzaminami). Prezes może też wyznaczyć siebie jako referenta sprawy.

§ 15.

Prezes aprobuje projekty wszystkich załatwień; może też zlecić aprobatę Wiceprezesowi lub jednemu z sędziów zawodowych.

§ 16.

Poza przypadkami, w których ustawa z 30 lipca 1883 r. (§§ 60, 64) w brzmieniu ustawy wojennej o uproszczeniu administracji (86, 95 i 111) upoważnia Prezesa albo zleca mu wydanie imieniem Sądu zarządzeń lub rezolucyj, jeśli Prezes Sądu uprawniony do wydawania, bez przedkładania kolegjum, wszelkich zarządzeń dotyczących przygotowania sprawy względnie prowadzenia postępowania, o ile zarządzenia te nie przesądzają merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Prezes sądu może powierzyć sędziom zawodowym wydawanie takich zarządzeń za jego uprzednią aprobatą, a w sprawach mniejszej wagi — także bez aprobaty. We wszystkich atoli przypadkach Prezes Sądu może spowodować wniesienie sprawy na kolegjum.

§ 17.

1) Prezes względnie Wiceprezes kieruje naradami na posiedzeniach Sądu; przy głosowaniu stawia pytania i zbiera głosy; o ileby powstała różnica zdań co do stawiania pytań lub wyniku głosowania, rozstrzyga kolegjum. Przy głosowaniu pierwszy oddaje głos referent sprawy, o ile posiada prawo głosu.

2) Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Sędziowie przegłosowani w pewnym punkcie obowiązani są mimo to do udziału w naradzie i głosowania nad dalszemi punktami, podporządkowując się zapadłym już uchwałom.

IV. Ustna rozprawa.

§ 18.

1) Strojem urzędowym prezesów i sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na rozprawach jest toga i biret.

2) Forma togi jest następująca: długa suknia fałdzista z lekkiej czarnej materji wełnianej zapinana z przodu na guziczki kryte, z szerokiemi rękawami fałdzistemi; na ramiona spada pelerynka aksamitna koloru wiśniowego, sięgająca do wszycia rękawów, zapięta pod szyję stojącym kołnierzykiem z tegoż materjału z małą wypustką białą.

3) Biret ma główkę w formie rogatywki z brzegiem sztywnym, szerokim na 8 cm. rozciętym na lewym boku i ściągniętym na dwie pętelki, zapięte na guziczki; wzdłuż brzegu biegnie wypustka. Pętelki, guziczki i wypustka wzdłuż brzegu winny być koloru wiśniowego.

4) Forma togi i biretu Prezesa jest ta sama co i sędziów z tą różnicą, że pelerynka dłuższa jest o 10 cm.

5) Biret nakłada się na głowę przy wejściu na salę rozpraw, przy opuszczaniu sali rozpraw oraz przy ogłaszaniu wyroków.

§ 19.

1) Rozprawy ustne odbywają się z reguły w kolejności wyznaczonej przez Prezesa, a ogłoszonej przez wywieszenie na tablicy przed salą rozpraw. W wezwaniu do ustnej rozprawy należy podać godzinę, na którą rozprawę wyznaczono. Rozprawę ustną rozpoczyna się od przedstawienia stanu sprawy przez referenta.

2) Jeżeli w rozprawie bierze udział komisarz dla obrony interesu publicznego, ustanowiony przez wojewodę po myśli § 74 ust. 2 ustawy z 30 lipca 1883 r., albo też delegat wojewody, wyznaczony na mocy art. 3 rozporządzenia Ministra b. dz. pr, z 21 lutego 1920 r., natenczas Sąd winien po przemówieniach stron a przed wydaniem orzeczenia wysłuchać wywodów i wniosków komisarza względnie delegata.

3) Przewodniczący stara się o zupełne wyświetlenie stanu sprawy i czuwa nad tem, aby uczestnicy stawiali odpowiednie i celowe wnioski.

4) Skoro sprawa jest dostatecznie wyjaśniona przewodniczący zamyka rozprawę, poczem Sąd przystępuje do narady (§ 17). Jeżeli w toku narady okaże się potrzeba ustalenia okoliczności faktycznych, nieujawnionych przy rozprawie, należy rozprawę otworzyć na nowo i ustalenia te przeprowadzić.

§ 20.

1) Przez wciągnięcie do protokółu z ustnej rozprawy należy ustalić:

a) nowe rzeczowe oświadczenia i nowe wnioski uczestników albo fakt, że wywody uczestników takich oświadczeń i wniosków nie zawierają;

b) uznania, zrzeczenia się i ugody, któremi podniesione roszczenia załatwia się w całości lub częściowo;

c) zeznania świadków i biegłych, których na ustnej rozprawie przesłuchano;

d) fakt przedłożenia aktów lub odczytania pism, dokonanego w celu wyjaśnienia stanu sprawy lub przeprowadzenia formalnego dowodu;

e) wynik przedsięwzięte w swoim czasie naoczni.

2) Protokół należy, o ile dotyczy spraw, wyliczonych pod a) do e), odczytać uczestnikom lub przedłożyć do wglądu. W protokóle należy zaznaczyć, że to uczyniono i że protokół przyjęto lub, że zarzuty podniesiono.

3) Uczestnikom należy na żądanie udzielić odpisów protokółu spisanego z ustnej rozprawy.

§ 21.

1) Przewodniczący czuwa nad porządkiem na ustnej rozprawie stosownie do przepisu § 72 ustawy z 30 lipca 1883 r. i w razie potrzeby powoduje uchwałę kolegjum o wykluczenie jawności.

2) Wszyscy obecni na sali rozpraw, nie wyłączając protokółującego, powstają z miejsc w czasie wejścia sędziego lub kolegjum sądzącego na salę, w czasie przysięgi i w czasie ogłaszania wyroku (sentencji). Sędziowie również powstają z miejsc, gdy odbywa się składanie przysięgi oraz w czasie ogłaszania wyroku (sentencji).

3) Na rozprawie wszystkie osoby powstają z miejsc, gdy sąd się do nich zwraca, lub gdy przemawiają do sądu.

§ 22.

1) Przewodniczący ogłasza zapadłe decyzje.

2) Jeżeli Sąd uzna ogłoszenie uzasadnienia za wskazane, należy je odczytać albo też istotną jego treść ogłosić ustnie.

3) Jeżeli ogłoszenie decyzji nie może nastąpić natychmiast, natenczas nie potrzeba w tym celu wyznaczać osobnego posiedzenia,— wystarcza doręczenie uczestnikom orzeczenia wraz z uzasadnieniem. O ile jednak orzeczenie ma zapaść dopiero na osobnem posiedzeniu, natenczas może się to stać tylko przy współudziale tych samych członków Sądu, którzy brali udział w rozprawie na poprzedniem posiedzeniu, — w przeciwnym razie należy przeprowadzić ponownie rozprawę ustną.

4) W tych tylko sprawach, do których ma zastosowanie § 21 ordynacji przemysłowej z 21 czerwca 1869 r., należy ogłoszenia orzeczenia dokonywać zawsze na jawnem posiedzeniu. Jeżeli w tego rodzaju sprawach okaże się konieczne odroczenie rozstrzygnięcia, ogłoszenie

jego następuje na późniejszem posiedzeniu, które należy natychmiast wyznaczyć i podać do wiadomości stron.

V. Pierwopisy i wypisy.

§ 23.

1) Wszystkie decyzje, wydawane przez kolegjum, należy zaopatrywać formułą:

„Wojewódzki Sąd Administracyjny w . . . .“
i własnoręcznym podpisem przewodniczącego.

2) W decyzjach, które wydaje Prezes lub Wiceprezes i przeciw którym ustawa wyraźnie dopuszcza wniosek o ustną rozprawę (§ 60, 64 ust. 3, i 111 ust. 3 ustawy z 30 lipca 1883 r.) używać należy formuły:

„W imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego“
„Prezes lub Wiceprezes“.

3) Pierwopisy decyzyj, wydawanych przez Prezesa (Wiceprezesa) w porozumieniu z sędziami zawodowymi, podpisuje Prezes (Wiceprezes). Pierwopisy decyzyj, wydanych przez kolegjum, podpisuje przewodniczący i co najmniej jeden sędzia zawodowy i jeden niezawodowy, którzy brali udział w rozprawie. W sprawach, w których orzekające kolegjum składa się tylko z przewodniczącego i dwóch sędziów niezawodowych, pierwopisy podpisuje całe kolegjum. Wskazane podpisy przewodniczącego i sędziów (zawodowego i niezawodowego) są bezwzględnie konieczne w przypadku, gdy wyroku nie ogłoszono ustnie, a doręcza się jego wypis. Podpis musi zawierać całe nazwisko.

4) Wypisy wyroków zaopatruje się w nagłówek:

„W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej“
oraz w pieczęć Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. umieszczaną przy podpisie.

5) W wypisach należy na wstępie podawać dzień rozprawy, na której zapadło rozstrzygnięcie i członków Sądu, którzy brali udział w głosowaniu.

§ 24.

Pouczenie o środku prawnym, udzielone w myśl §§ 64 ust. 4, 67, 86 ust. 4, 89, 95 i 111 ust. 2 i 3 ustawy z 30 lipca 1883 r., należy umieszczać stale na końcu odnośnych decyzyj, a jeżeli w nich istota decyzji jest oddzieloną od uzasadnienia, po uzasadnieniu w formie łatwo dostrzegalnej.

VI. Doręczenia

§ 25.

1) Wszystkie doręczenia w imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego uskutecznia się w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341). Pozatem do tych doręczeń odnoszą się przepisy § 39 regulaminu Najwyższego Trybunału Administracyjnego (załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 25 maja 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 537).

2) Doręczenia wyroków, zapadłych w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym jako instancji odwoławczej, dokonywa się stosownie do § 92 ust. 2 ustawy z 30 lipca 1883 r. za pośrednictwem pierwszej instancji.

VII. Zwrot aktów do pierwszej instancji.

§ 26.

1) Zwracając akta S. instancji pierwszej, należy materjał aktowy, powstały w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym jako drugiej instancji, włączać do aktów instancji pierwszej; nie dotyczy to pierwopisów decyzyj Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, z których tylko uwierzytelnione odpisy należy dołączać do akt instancji pierwszej.

2) Jeśli Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał w drugiej instancji decyzję wedle przepisów §§ 89, 111 ustawy z 30 lipca 1883 r., natenczas należy wstrzymać zwrot aktów i wpierw odczekać, czy nie zostanie postawiony wniosek o ustną rozprawę.

VIII. Przedkładanie aktów Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu.

§ 27.

Przy przedkładaniu Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu aktów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, należy baczyć by przedkładany materjał był kompletny, a pozatem przestrzegać następujących reguł:

Akta należy ułożyć kolejno, ponumerować stronice wzgl. karty zaopatrzyć w zupełny spis i przedłożyć przy sprawozdaniu, w którem należy wskazać stronice decyzyj, oświadczeń i pełnomocnictw i t. d.

2) W sprawozdaniu należy krótko wskazać:

a) oznaczenie środka prawnego (odwołanie, rewizja, zażalenie);

b) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania uczestników jako też osób, które wniosły środek prawny;

c) przedmiot postępowania;

d) wartość przedmiotu sporu.

IX. Koszty postępowania i wydatki gotówkowe.

§ 28.

1) Ściąganie kosztów i wydatków w gotówce postępowania w myśl § 108 ustawy z 30 lipca 1883 i § 25 ordynacji przemysłowej Rze-

szy odbywa się według postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

2) Ustalenie wydatków gotówkowych, podlegających zwrotowi wedle § 108 ustawy z 30 lipca 1883 r. następuje na wniosek strony po wysłuchaniu — w razie potrzeby — strony przeciwnej.

X. Diety i koszty podróży sędziów niezawodowych.

§ 29.

Sędziom niezawodowym Wojewódzkich Sądów Administracyjnych powoływanym na posiedzenia sądu, czy też do innych czynności poza ich stałem miejscem zamieszkania, należą się diety i koszty podróży wedle zasad obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych VI stopnia służbowego.

XI. Kontrola czynności i sprawozdania roczne.

§ 30.

Wprowadzanie i ustalanie ksiąg kontrolnych należy do Prezesa Sądu.

§ 31.

1) Rokiem sprawozdawczym Wojewódzkich Sądów Administracyjnych jest rok kalendarzowy.

2) W ciągu miesiąca lutego każdego roku winien prezes sądu przedłożyć Ministrowi Spraw Wewnętrznych sprawozdanie z czynności sądu za rok ubiegły.

3) W sprawozdaniu należy podać:

1. Ilość posiedzeń w ciągu roku;
2. ilość spraw załatwionych i niezałatwionych, z podziałem według materyj, rodzaju postępowania oraz ustawodawstwa (polskiego, niemieckiego);
3. ilość odbytych rozpraw ustnych;
4. ilość spraw referowanych przez każdego sędziego;
5. ilość spraw, w których przewodniczył Prezes i ilość spraw, w których przewodniczył Wiceprezes;
6. wysokość nałożonych i ściągniętych kosztów sądowych.

4) W sprawozdaniu należy podać uwagi i spostrzeżenia, poczynione przy wykonywaniu materjalnych i formalnych przepisów prawnych i niniejszego regulaminu.

5) Odpis sprawozdania rocznego przedkłada się Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu.

---

z 13 sierpnia Nr. 56 Rok 1930

Poz. 466. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o umundurowaniu państwowych urzędników służby drogowej, wykonujących kontrolę ruchu na drogach publicznych.

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Umundurowanie państwowych urzędników służby drogowej wykonujących kontrolę ruchu na drogach publicznych, winno odpowiadać niżej podanym przepisom i wzórom.

§ 2. Zasadniczy kolor munduru jest jasno bronzowy, zaś kolor dystynkcyj amarantowy. Guziki są z żółtego metalu (złote) z orłem państwowym, duże o 23 mm, małe o 17 mm. średnicy.

§ 3. Mundur składa się z kurtki, spodni, płaszcza, czapki, pasa rzemiennego, oznak i broni.

a) Kurtka jest kroju wojskowego, rozcięta z tyłu od pasa w dół, zapinana na 7 guzików z naszytemi 4 kieszeniami, zapinanemi każda na jeden guzik. Długość kurtki powinna być taka, aby jej dół z tyłu dotykał płaszczyzny siedzenia przy pozycji siedzącej; kołnierz stojąco wykładany z patkami z amarantowego aksamitu w kształcie prostokąta o podstawie 3 cm i wysokość 5 cm, zakończonego trójkątem równoramiennym o wysokości 2 cm. Na patkach poniżej trójkąta umieszcza się oznakę drogową z żółtego metalu. Rękawy są zakończone mankietem szerokości 10 cm.

b) Spodnie nosi się krótkie do butów, owijaczów lub sztylp, albo długie do trzewików, kroju cywilnego, również szerokości w dole i w kolanie (bez mankietów).

c) Płaszcz jest dwurzędowy, ma po 6 guzików z każdej strony, z kołnierzem leżąco wykładanym, wysokości 14 cm i patkami z oznaką, jak na kołnierzu kurtki, dwie kieszenie kryte po bokach, rękawy zakończone mankietem szerokości 16 cm; w tyle płaszcza, wciętego w stanie, pęto (dragonik) prostokątne o wysokości 5—6 cm, a o długości 22—22 cm, zapinane na dwa duże guziki, a u dołu z tyłu rozcięcie z czterema małemi guzikami.

Zamiast płaszcza może być przy objazdach drogowych używana skórzana kurtka bronzowego koloru z patkami i oznaką jak na płaszczu.

d) Czapka jest okrągła, kroju czapek oficerów marynarki, z sukna koloru munduru, wysokość 5 cm w otoku, z daszkiem o szerokości 5 cm i podpinką ze skóry czarnej lakierowanej o szerokości 1,5 cm, przytwierdzoną do czapki na dwóch małych guzikach, wokoło dolnej i górnej krawędzi otoku posiada czapka sukienne wypustki koloru amarantowego.

Na czapce znajduje się orzeł państwowy bez tarczy z białego metalu (srebrny) o wysokości 4 cm, zaś pod nim nad podpinką—oznaka drogowa wysokości 2 cm.

Zamiast czapki może być podczas objazdów drogowych używana czapka skórzana, bronzowego koloru z orłem państwowym i oznaką, jak na czapce sukiennej.

e) Pas rzemienny koloru ciemno-bronzowego z paskiem pomocniczym przez ramię.

§ 4. Oznaki stopni służbowych są następujące:

Urzędnik XII st. sł. — patki bez gwiazdek.

Urzędnik XI st. sł. — na patkach po jednej gwiazdce.

Urzędnik X st. sł. — na patkach po dwie gwiazdki.

Urzędnik IX st. sł. — na patkach po trzy gwiazdki.

Urzędnik VIII st. st. — na patkach wzdłuż dolnego brzegu taśma haftowana szerokość 5 mm i po jednej gwiazdce.

Urzędnik VII st. sł. — taśma jak urzędnik VIII st. st. i dwie gwiazdki.

Gwiazdki są złote haftowane.

§ 5. Urzędnicy wymienieni w § 1 noszą w czasie pełnienia służby krótką broń palną, typu ustalonego przez Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 6. Watowanie płaszczów, podszywanie ich futrem oraz nakładanie kołnierzy z dowolnego futra jest dozwolone. Zimową porą dozwolone jest noszenie kożuchów. Na kołnierzach futrzanych oznak stopni służbowych nie naszywa się.

§ 7. Noszenie munduru bez broni dozwolone jest także poza służbą.

§ 8. Urzędnikom przeniesionym w stan spoczynku nie przysługuje prawo noszenia munduru.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 467. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 16 lipca Nr. 162 Rok 1930

Poz. 246. Wykaz długów Państwa i przez Państwo przyjętych gwarancyj finansowych na dzień 1 lipca 1930 r.

z 17 lipca Nr. 163 Rok 1930

Poz. 247. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 czerwca 1930 r., Nr. 1 Prez. 4320/30 w sprawie wykazu szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w roku szkolnym 1930/31.

z 18 lipca Nr. 164 Rok 1930

Poz. 248. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamknięcia sesji nadzwyczajnej Senatu.

Poz. 249. Obwieszczenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 28 maja 1930 r. o uzupełnieniu wykazu instytucyj, upoważnionych do wystawiania zaświadczeń przy wywozie masła.

Poz. 250. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1930 r. w sprawie zmiany nazwy gminy Dąbrowa Widawska w powiecie łódzkim, województwie łódzkiem na „Widawa".

z 19 lipca Nr. 165 Rok 1930

Poz. 251. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 1930 r. o utworzeniu kancelarji notarjalnej w Nowym Siole w okręgu Sądu Okręgowego w Tarnopolu.

Poz. 252. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 10 lipca 1930 r. o ustanowieniu niezależnego administracyjnie od nadleśnictwa zarządu zakładu doświadczalnego lasów państwowych w Warszawie.

z 21 lipca Nr. 166 Rok 1930

Poz. 253. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 10 lipca 1930 r. o ustanowieniu niezależnego administracyjnie od nadleśnictwa zarządu państwowego tartaku i stolarni w Garbatce.

z 22 lipca Nr. 167 Rok 1930

Poz. 254. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1930 r. w sprawie uznawania przez polskie władze marynarki handlowej świadectw pomiarowych statków handlowych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

z 23 lipca Nr. 168 Rok 1930

z 24 lipca Nr. 169 Rok 1930

Poz. 255. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. o Państwowej Odznace Sportowej.

Na podstawie art. 18 dekretu z d. 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ustanawia się Państwową Odznakę Sportową dla osób, które wykazują dodatnie wyniki w zakresie sprawności fizycznej (§ 3).

§ 2.

Państwowa Odznaka Sportowa dzieli się na trzy klasy:

a) odznaka bronzowa,

b) odznaka srebrna,

c) odznaka złota.

Państwową odznaką sportową jest stylizowany orzeł z białej emalji o rozpiętości skrzydeł 2 cm., którego dolna część spoczywa na połówce owalnej tarczy, wykonanej—zależnie od klasy — z bronzu, srebra lub złota. Na tarczy umieszczone są litery P. O. S. z czerwonej emalji. Wysokość odznaki 3,5 cm., szerokość 2,9 cm. (wzór w załączeniu).

Osoby niepełniące czynnej służby wojskowej noszą odznakę na lewej piersi, miniaturę ($^1/_2$ naturalnej wielkości) — w lewej klapie surduta. Sposób noszenia odznaki przez osoby pełniące czynną służbę wojskową określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3.

Prawo otrzymania Państwowej Odznaki Sportowej służy każdemu nieposzlakowanemu obywatelowi polskiemu, który ukończył 14 (osoby płci żeńskiej 16) lat życia i poddał się z dodatnim wynikiem okresowej próbie sprawności fizycznej.

§ 4.

Prawo przyznawania odznaki przysługuje przewodniczącym wojewódzkich komitetów wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

§ 5.

Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi organizację okresowych prób sprawności fizycznej, zasady ustalania wyników tychże prób, tryb przyznawania odznak poszczególnych klas, czas, na jaki odznaki będą przyznawane, sposób odnawiania prawa do odznaki, utraconego wskutek upływu czasu, wypadki, w których następuje czasowe zawieszenie prawa noszenia odznaki i czasowe zawieszenie prawa ubieganie się o odznakę, tudzież wyjątkowe wypadki, w których odznaczony zachowuje prawo noszenia odznaki mimo jej nieodnowienia.

§ 6.

Osoby, którym przyznano prawo do odznaki, nabywają ją na koszt własny.

§ 7.

Prawo do odznaki traci się w wypadkach, w których wedle obowiązujących ustaw karnych wskutek karno-sądowego skazania następuje utrata orderów i odznaczeń, tudzież w wypadkach utraty obywatelstwa polskiego.

§ 8.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 9.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 25 lipca Nr. 170 Rok 1930

Poz. 256. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 lipca 1930 r. Nr. 2571/30.

Poz. 257. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 lipca 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Poz. 258. Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 16 lipca 1930 r. w sprawie zasad prowadzenia ksiąg stadnych koni pół-krwi angielskiej.

z 26 lipca Nr. 171 Rok 1930

Poz. 259. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 lipca 1930 r. o uznawaniu przez polskie władze marynarki handlowej certyfikatów, upoważniających do przewozu podróżnych przez ocean, wydanych przez władze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

z 28 lipca Nr. 172 Rok 1930

Poz. 260. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1930 r. w sprawie ustalenia stopy procentowej, pobieranej przy kredytowaniu należności celnych od towarów sprowadzanych drogą morską przez Gdynię.

Poz. 261. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu z dnia 13 czerwca 1930 r. w sprawie ulg dla firmy „Jadwigów", Fabryka Cegły Ogniotrwałej Tomasz Głowacki w Ostrowcu n/K.

z 29 lipca Nr. 173 Rok 1930

Poz. 262. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 lipca 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie zmiany w obwieszczeniu tychże Ministrów z dnia 31 maja 1930 r. o wykazie instytucyj, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na bezcłowy wywóz szczeciny, włosia i sierści oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tychże zaświadczeń.

Poz. 263. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 lipca 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa o ustanowieniu punktu kontroli transportów szczeciny, włosia i sierści, wychodzących zagranicę.

z 30 lipca Nr. 174 Rok 1930

Poz. 264. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lipca 1930 r. o wywłaszczenu przymusowem gruntów na rzecz Skarbu Państwa do budowy kolei Herby — Inowrocław i łącznie z linjami kolejowemi: Warszawa—Kalisz i Kutno — Strzałkowo.

z 31 lipca Nr. 175 Rok 1930

Poz. 265. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 26 lipca 1930 roku o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 266. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 18 lipca 1930 r. ustalające kurs, podług którego mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach, oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

z 1 sierpnia Nr. 176 Rok 1930

Poz. 267. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 22 lipca 1930 r. o umorzeniu obligacji 5% pożyczki konwersyjnej z r. 1924 na sumę 4.748.000 zł.

Poz. 268. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 22 lipca 1930 r. o umorzeniu obligacji 5% państwowej konwersyjnej pożyczki kolejowej z r. 1926.

Poz. 269. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 maja 1930 r. o częściowoj zmianie przepisów wykonawczych do rozporządzenia w sprawie zwrotu cła przy wywozie masła.

z 2 sierpnia Nr. 177 Rok 1930

Poz. 270. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 lipca 1930 r. w przedmiocie wykonania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1930 r. w sprawie nowego podziału obszaru celnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Poz. 271. Postanowienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej powołanej na zasadzie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 324) decyzją Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 czerwca 1930 r. Nr. 4806/GIP.

z 4 sierpnia Nr. 178 Rok 1930

Poz. 272. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 maja 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie rady komisyj do spraw kolonij letnich.

Na podstawie art. 10 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 63, poz. 371) w związku z § 2 punkt. 1 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9. poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. Celem skoordynowania prac Rządu, organów samorządowych i społeczeństwa w dziedzinie zapewnienia dzieciom i młodzieży możności korzystania z kolonij letnich i półkolonij tworzy się:

a) przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej — radę do spraw kolonij letnich,

b) przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej — (w m. st. Warszawie — przy Komisarjacie Rządu) komisje do spraw kolonij letnich.

§ 2. Rada do spraw kolonij letnich składa się z 8 członków, a mianowicie:

1) z przedstawiciela Ministra Pracy i Opieki Społecznej, jako przewodniczącego,

2) z przedstawiciela Ministra Spraw Wewnętrznych,

3) z przedstawiciela Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

4) z przedstawiciela Związku Miast Polskich,

5) z przedstawiciela Biura Zjazdów Samorządu Ziemskiego,

6) z przedstawiciela Ogólno-Państwowego Związku Kas Chorych,

7) z dwóch przedstawicieli związków kolonij letnich, powołanych do wysyłania swych przedstawicieli przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 3. Zadaniem rady do spraw kolonij letnich jest:

1) naczelne kierownictwo w zakresie organizacji i prowadzenie kolonij,

2) rozpatrywanie wniosków komisyj do spraw kolonji,

3) opinjowanie projektu wzorowego regulaminu i instrukcji dla kolonij letnich i ewent. zmian,

4) opinjowanie w sprawie rozdziału zasiłków rządowych dla poszczególnych komisyj.

§ 4. W skład komisyj do spraw kolonji letnich wchodzą:

1) jako przewodniczący wojewoda (Komisarz Rządu m. st. Warszawy), względnie w jego zastępstwie naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej urzędu wojewódzkiego (wydział opieki społecznej Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy),

2) naczelnik wydziału zdrowia publicznego, jako zastępca przewodniczącego,

3) delegat kuratorjum okręgu szkolnego,

4) delegat zarządu okręgowego związku kas chorych, w m. st. Warszawie delegat zarządu Kasy Chorych m. st. Warszawy,

5) delegat rady wojewódzkiej, a w m. st. Warszawie delegat Magistratu m. st. Warszawy,

6) 4 przedstawicieli tych organizacyj samorządowych i społecznych, mających za zadanie prowadzenie kolonij letnich, względnie opiekę nad dziećmi, które wyznaczy wojewoda (Komisarz Rządu m. st. Warszawy),

7) w m. st. Warszawie — delegat Rady Szkolnej m. st. Warszawy.

§ 5. Zadaniem komisyj do spraw kolonji letnich jest:

1) współdziałanie w organizowaniu na terenie swej działalności kolonij letnich, półkolonij, w szczególności otaczanie opieką kolonij leczniczych, istniejących na terenie województwa (m. st. Warszawy).

2) koordynacja działalności kolonij letnich,

3) rozciąganie dozoru nad prawidłową działalnością kolonij,

4) popieranie działalności władz komunalnych i organizacyj społecznych w przeprowadzaniu planowej akcji kolonij letnich,

5) propaganda zadań i znaczenia kolonij letnich.

6) utrzymywanie ewidencji instytucyj prowadzących kolonje, terenów kolonijnych, funduszów kolonijnych i t. p.

7) wydawanie instrukcji w sprawie praw i obowiązków pracowników kolonij letnich,

8) organizowanie kursów dla pracowników kolonij i opracowanie programu takich kursów,

9) opinjowanie w sprawie rozdziału sum dla poszczególnych kolonij.

§ 6. Członkowie rady i komisyj dla spraw kolonji letnich pełnią swe obowiązki bezpłatnie.

§ 7. Członkowie rady i komisji dla spraw kolonij letnich powoływani są na okres 3-letni, z zastrzeżeniem prawa wcześniejszego odwołania.

Jeżeli przed upływem kadencji członek rady lub komisji straci mandat wskutek odwołania lub z innego powodu, na jego miejsce wyznaczony będzie inny do końca kadencji.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dn. 22 lutego 1922 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministrem Pracy i Opieki Społecznej w przedmiocie utworzenia rady tymczasowej i komisyj dla spraw kolonij letnich („Monitor Polski“ z dnia 31 marca 1922 r. Nr. 74, poz. 37).

---

z 5 sierpnia Nr. 179 Rok 1930

Poz. 273. Okólnik L. D. IV. 1295/3/30 z dnia 22 lipca 1930 r. w sprawie wykonania polsko-rumuńskiej umowy handlowej i nawigacyjnej, podpisanej w Warszawie w dniu 23 czerwca 1930 r.

z 6 sierpnia Nr. 180 Rok 1930

Poz. 274. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1930 r. o zmianach w składzie Rady Administracyjnej oraz Dyrekcji przedsiębiorstwa państwowego „Żegluga Polska“.

Poz. 275. Postanowienie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki wynagrodzenia za prace akordowe w rolnictwie na terenie województw: poznańskiego i pomorskiego na rok służbowy 1930/31.

z 7 sierpnia	Nr. 181	Rok 1930
z 8 sierpnia	Nr. 182	Rok 1930
z 9 sierpnia	Nr. 183	Rok 1930
z 11 sierpnia	Nr. 184	Rok 1930
z 12 sierpnia	Nr. 185	Rok 1930
z 13 sierpnia	Nr. 186	Rok 1930
z 14 sierpnia	Nr. 187	Rok 1930

III.

Orzecznictwo.

Przedruk: ze „Zbioru wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego", rocznik VI rok 1928.

Nr. 1477.

1) Skarga do N. T. A. na orzeczenie, wydane w załatwieniu żądania strony, opierająca się na przesłankach prawnych, nie objętych pierwotnem żądaniem skarżącego i nie poruszonych ani w zaskarżonem orzeczeniu, ani w toku postępowania administracyjnego, jest niedopuszczalna.

2) Wydanie rozporządzenia z art. 4 ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu z 18 grudnia 1919 r. poz. 7/1920 Dz. Ust. w sprawie odstępstwa od ustalonego w art. 1, 10 i 14 czasu pracy pracowników, pod przepisy tej ustawy podpadających, należy do swobodnego uznania władzy.

(Wyrok z 9 czerwca 1928, l. rej. 3894/25).

Nr. 1483.

Uchwała Korporacyj miejskich w b. zaborze pruskim w sprawie przyznania dodatków do uposażeń służbowych płatnych członków zarządu miasta w czasie trwania kadencji służbowej nie wymaga w myśl § 64 pr. ord. miej. z 30 maja 1853 zatwierdzenia Wydziału Obwodowego, obecnie Wojewódzkiej Rady Administracyjnej.

(Wyrok z 19 czerwca 1928, l. rej. 555/27).

Nr. 1485.

1) Uprawnionym do podania zażalenia, względnie skargi, z powodu zestawienia budżetu jest na zasadzie art. 9 ustawy z 3 sierpnia 1922 poz. 400/26 Dz. Ust. tylko członek gminy wyznaniowej żydowskiej, który został pociągnięty do uiszczenia składki na potrzeby gminy lub też twierdzi, że sposób zestawienia budżetu narusza osobiste jego prawa.

2) W myśl przepisów, zawartych w §§ 12 i 13 rozporządzenia z 1 września 1916 Dz. rozp. Nr. 53 poz. 184, zatwierdzenie budżetu gminy wyznaniowej żydowskiej, względnie zarządzenie w nim zmian pozostawione zostało swobodnemu uznaniu władzy nadzorczej, wobec czego na zasadzie art. 3 pkt. 2 ustawy z 3 sierpnia 1922 poz. 400/26 Dz. Ust. niedopuszczalne jest merytoryczne zaskarżenie takiej decyzji, natomiast przedmiotem skargi może być w tym wypadku wadliwy tryb postępowania przy ułożeniu budżetu.

3) Uchylenie decyzji co do zatwierdzenia listy składek, przewidzianej w § 12 rozporządzenia z 1 września 1916 Dz. rozp. Nr. 53 poz. 184, o ile w decyzji tej inaczej nie postanowiono, nie unieważnia całej listy składek, zestawionej na zasadzie § 12 cytowanego wyżej rozporządzenia, lecz skutkuje nieważność tej decyzji w stosunku do tych członków gminy, którzy wnieśli zażalenie, względnie skargę.

(Wyrok z 19 czerwca 1928, l. rej. 1663/27).

Nr. 1487.

Ustanowione w art. 14 ustawy z 15 czerwca 1923 poz. 505 Dz. Ust. ograniczenie w obciążeniu podatkowem własności ziemskiej na rzecz związków samorządowych odnosi się tylko do samorządu terytorjalnego, a nie dotyczy obciążenia opłatami na rzecz potrzeb kościelnych.

(Wyrok z 22 czerwca 1928, l. rej. 2794/26)

Nr. 1490.

Prawa, wynikające z art. 11 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 poz. 46/1924 Dz. Ust., winne być przyznane rodzinie zmarłego funkcjonarjusza państwowego, o ile przy istnieniu innych warunków, w tym artykule przewidzianych, niezdolność tego funkcjonarjusza do służby oraz utrata conajmniej 95% zdolności do zarobkowania zostały za życia jego jeszcze stwierdzone.

(Wyrok z 26 czerwca 1928 l. rej. 4810/26).

Nr. 1491.

Należne związkom komunalnym na zasadzie art. 9 ustawy o tymczasowej regulacji finansów komunalnych z 11 sierpnia 1923 poz. 747 Dz. Ust. wpływy z udziału w państwowym podatku dochodowym, przepisane i wymierzone przed 1 stycznia 1926, t. j. przed wejściem w życie ustawy z 22 grudnia 1925 poz. 918 Dz. Ust., wypłacane być mają tymże związkom w wysokości, określonej we wspomnianym art. 9 ustawy o regulacji finansów komunalnych, t. j. w 30%.

(Wyrok z 28 czerwca 1828 l. rej. 3598/26).

Nr. 1492.

Niedotrzymanie 30-dniowego terminu, wskazanego w art. 5 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 400/26 Dz. Ust., nie uzasadnia uchylenia zaskarżonego orzeczenia z powodu wadliwości postępowania.

(Wyrok z 3 września 1928, l. rej. 4644/26).

Nr. 1497.

Art. 97 ustawy emerytalnej, mówiąc o kwalifikacjach i doświadczeniu, uzdalniających do pełnienia służby państwowej, ma na myśli wyłącznie kwalifikacje ściśle fachowe.

(Wyrok z 11 września 1928, l. rej. 4398/26).

IV.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

241.

Okólnik Nr. 126

z dnia 15 lipca 1930 r.

(Z. I. 616/30) w sprawie roli kontrolerów sanitarnych w akcji sanitarno-porządkowej.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważa, iż właściwe obowiązki kontrolerów sanitarnych są często źle rozumiane przez władze samorządowe.

Rola kontrolera sanitarnego jest powszechnie niedoceniana i mylnie interpretowana, przez co niejednokrotnie kontrolerzy sanitarni zostają obarczeni czynnościami kancelaryjnemi w biurze lekarza sanitarnego lub też czynnościami zgoła pobocznemi.

Nadzór nad stanem sanitarno-porządkowym powiatu, wykonywany przez lekarza, niezawsze może być bezpośredni, gdyż lekarz, zajęty wielu innemi zagadnieniami z dziedziny higjeny i pomocy lekarskiej, nie może poświęcić dużo czasu inspekcjom sanitarno-porządkowym, natomiast kontroler sanitarny jest obowiązany stale czuwać nad ogólną czystością otoczenia i nad odpowiedniem utrzymaniem urządzeń sanitarnych.

W nawiązaniu do załączonego pisma z dnia 20.X 1929 r. Nr. Z. O. 22101/29, wyszczególniającego podstawowe działy, w jakich kontrolerzy sanitarni mają być kształceni, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, iż kontroler sanitarny obowiązany jest dokonywać stałych inspekcyj sanitarno-porządkowych otoczenia t. j. ulic, posesyj, ustępów, studzien, tak publicznych, jak i prywatnych, dezynfekcji i dezynsekcji mieszkań i otoczenia chorego. Ma on nadzór nad jakością wody oraz artykułów żywności, nad miejscami ich wyrobu i sprzedaży, pobiera ich próby, przesyła artykuły żywności do zakładów badania żywności i przedmiotów użytku, a wodę do tychże zakładów lub filij Państwowego Zakładu Higjeny. Po otrzymaniu ujemnych wyników badania wody kontroler sanitarny w wykonaniu zarządzeń lekarza urzędowego (powiatowego, samorządowego) umieszcza odpowiednie tabliczki na studniach publicznych, zamyka nienadające się do użytku, ewentualnie przeprowadza oczyszczanie lub dezynfekcję tychże.

Prócz kontrolerów sanitarnych, przeznaczonych głównie do prowadzenia akcji sanitarno-porządkowej, gminy miejskie powinny mieć specjalnych kontrolerów artykułów żywnościowych i przedmiotów użytku (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III 1928 r. o nadzorze nad żywnością i przedmiotami użytku Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343), którzy przebyli kurs dokształcający w państwowych zakładach badania żywności lub ukończyli kurs dla kontrolerów sanitarnych w Państwowej Szkole Higjeny w myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 238 z dnia 31.X 1929 r.

Dążeniem ze strony władz Państwowej Służby Zdrowia jest, aby we wszystkich instytucjach i świeżo zakładanych ośrodkach zdrowia prowadzono dział higjeny otoczenia (biuro sanitarne). Taki ośrodek zdrowia ma za zadanie ześrodkowanie całej akcji w zakresie zdrowia publicznego na terenie pewnego okręgu miejskiego lub wiejskiego. Włączenie działalności nadzoru sanitarnego do ośrodka zdrowia umożliwia kontrolerom sanitarnym bliższe zetknięcie się z ludnością i jej otoczeniem oraz bliższe współdziałanie z innemi działami higjeny publicznej.

Prowadzenie wydatnej akcji sanitarno-porządkowej wymaga wyszkolenia personelu, w pierwszym rzędzie kontrolerów sanitarnych. Zatrudnieni obecnie kontrolerzy sanitarni wykazują duże braki w wykształceniu fachowem i ogólnem, posiadając zaś dostateczne wykształcenie może kontroler sanitarny pod odpowiednim kierunkiem stać się bezpośrednim wykonawcą zarządzeń lekarza sanitarnego w prowadzeniu akcji sanitarno-porządkowej na dowolnym terenie.

Zechcą Panowie Wojewodowie dopilnować wykonania tego okólnika i nadesłać sprawozdanie w terminie do dnia 1.XII 1930 r., dotyczące całokształtu sprawy, z podaniem dotychczasowych danych liczbowych co do kontrolerów sanitarnych w poszczególnych powiatach oraz gminach miejskich niewydzielonych i wydzielonych.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. Z. O. 22101/29

Odpis.

Warszawa, dnia 20 listopada 1929 r.

III kurs przeszkolenia kontrolerów sanitarnych.

Do

Panów Wojewodów, Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Panów Dyrektorów Państwowych Zakładów Badania Żywności

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, iż z dniem 10 stycznia 1930 r. rozpocznie się w Państwowej Szkole Higjeny w Warszawie III kurs dla kontrolerów sanitarnych.

Zadaniem kursu będzie nauczanie słuchaczy dokonywania inspekcji sanitarnej otoczenia (t. zn. ustępów, studzien, domów, mieszkań i t. p.), wykonywania dozoru sanitarnego nad artykułami żywności, nad miejscami ich wyrobu i sprzedaży, pobieranie prób do badania tych artykułów i t. p., dokonywania dezynfekcji, dezynsekcji i t. p.

Czas trwania kursu—5 miesięcy.

Kurs ma mieć charakter wybitnie praktyczny, większa część czasu będzie użyta na zajęcia praktyczne, ćwiczenia na terenie, dokonywanie inspekcji, zwiedzanie instytucyj i urzędów sanitarnych i t. p.

Program kursu składa się z czterech działów:

I—ogólno-przygotowawczy: niezbędne wiadomości z fizyki i chemji kreślenia i zdjęcia z natury, wiadomości z prawa sanitarnego, biurowość urzędowa, higjena ogólna i osobista, pierwsza pomoc.

II—dział higjeny publicznej: statystyka, choroby zakaźne, choroby zawodowe, higjena społeczna, dezynfekcja dezynsekcja i deratyzacja.

III—dział techniki sanitarnej: badania wody i urządzeń wodnych, zaopatrywanie ludności w wodę, oczyszczanie wody, urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, usuwanie i oczyszczanie ścieków, śmiecie, wiadomości z budownictwa, higjena mieszkań i zakładów użyteczności publicznej, inspekcja mieszkaniowa, ogrzewanie i wentylacja, kąpieliska, badania sanitarne na terenie, sporządzanie sprawozdań.

IV—Dział higjeny artykułów żywności:

a) wiadomości co do składu, własności, prawidłowości poszczególnych artykułów żywności i przedmiotów użytku,

b) kwalifikowanie i sposób pobierania prób do badania,

c) wstępne badania niektórych artykułów,

d) przesyłanie prób do zakładów badawczych,

e) kontrola sanitarna wytwórni i miejsc sprzedaży,

f) obowiązujące ustawodawstwo.

Kandydaci na kurs winni posiadać świadectwo z ukończenia najmniej 4 klas gimnazjalnych, lub 7-miu oddziałów szkoły powszechnej. Pierwszeństwo będą miały osoby, już pracujące w urzędach sanitarnych rządowych lub samorządowych, na stanowiskach dozorców lub kontrolerów sanitarnych, dezynfektorów lub kontrolerów targowych.

Władze administracji ogólnej, samorządy terytorjalne oraz instytucje sanitarne, zainteresowane w odpowiedniem wyszkoleniu kontrolerów sanitarnych, mogą delegować na kurs swych funkcjonarjuszy w drodze udzielenia im płatnego urlopu lub przez udzielenie stypendjum dla kandydatów na te stanowiska.

Opłata za cały kurs wynosi 50 zł., płatnych przy wpisie w dniu rozpoczęcia kursu.

Słuchacze w czasie pobytu na kursie w Warszawie mogą korzystać z bursy Państwowej Szkoły Higjeny za opłatą kosztów utrzymania (pełne utrzymanie i pomieszczenie wynosi 6 zł. dziennie).

Zgłoszenia na kurs z załączeniem własnoręcznie napisanego życiorysu, odpisów świadectw szkolnych, względnie z poprzedniej pracy, świadectwa zdrowia oraz fotografji, należy nadsyłać do sekretarjatu Państwowej Szkoły Higjeny (Warszawa, Chocimska 24) do dnia 15 grudnia 1929 r.

242.

Okólnik Nr. 127

z dnia 16 lipca 1930 r.

(Ol. 384/4) w sprawie wprowadzenia instrukcji dla inspekcji wojewódzkiej.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ustalam następujące zasady organizacyjne inspekcji wojewódzkiej:

1) Inspekcja wojewódzka jest organem, służącym Wojewodzie do wykonywania bezpośredniego nadzoru nad organizacją i działalnością podległych mu urzędów i nadzorowanych związków komunalnych,

2) W skład inspekcji wojewódzkiej wchodzą:

a) wicewojewoda, jako Nazelnik Wydziału Ogólnego (ustęp 4 art. 35 rozporządzenia o organizacji władz administracji ogólnej), do którego należy kierownictwo inspekcją wojewódzką i koordynacja jej działalności;

b) Wojewódzcy inspektorzy starostw i związków komunalnych, jako specjalne organa Wojewody dla wykonywania bezpośredniego nadzoru na terenie województwa w zakresie całokształtu działalności władz administracji ogólnej i związków komunalnych oraz dla wykonywania specjalnych zleceń w sprawach pilnych, wymagających doraźnego uregulowania na terenie;

c) Naczelnicy wydziałów oraz inspektorzy i referenci fachowi, jako organa nadzoru pośredniego, wykonywanego w toku normalnej pracy urzędu wojewódzkiego nad odnośnemi referatami, w podległych urzędach i nadzorowanych związkach komunalnych; doraźnie, w miarę potrzeb i możności działają oni również w terenie.

3) Wojewódzki inspektor starostw wchodzi w skład Wydziału Ogólnego, natomiast wojewódzki inspektor związków komunalnych może również wejść w skład Wydziału Samorządowego, przyczem Wicewojewoda w porozumieniu z Naczelnikiem Wydziału Samorządowego nadawać będzie ogólny kierunek jego pracy.

4) Koordynacja pracy inspekcji wojewódzkiej opierać się będzie na następujących zasadach:

a) zharmonizowany plan pracy całej inspekcji opracowują na każdy rok administracyjny (budżetowy) wspólnie wszystkie zainteresowane czynniki (inspektorowie i naczelnicy wydziałów) pod kierunkiem Wicewojewody, a zatwierdza go Wojewoda w ramach rocznego planu działalności inspekcji Wicewojewoda ustala plan wyjazdów inspekcyjnych:

b) metody oraz technika pracy i sprawozdawczości będą ujednostajnione i ujęte w ramową instrukcję;

c) wyniki pracy całej inspekcji wojewódzkiej, oceny, wnioski i projekty zarządzeń w sprawach zasadniczych będą ustalane syntetycznie na wspólnych konferencjach organów inspekcji, odbywanych pod przewodnictwem Wicewojewody; protokóły tych konferencyj otrzymuje Ministerstwo; zarządzenia w sprawach pilnych będą opracowywane bezpośrednio po otrzymaniu informacyj z inspekcji przez poszczególne wydziały;

d) inspektorzy starostw i związków komunalnych oraz naczelnicy wydziałów prowadzą ewidencje obejmujące wyniki i wnioski inspekcji wojewódzkiej, a służące jako materjał informacyjny dla potrzeb całego aparatu nadzorczego Urzędu Wojewódzkiego;

e) wszyscy urzędnicy referendarscy Urzędu Wojewódzkiego prowadzą „notatki nadzorcze", zawierające poczynione w toku normalnej pracy w urzędzie spostrzeżenia co do merytorycznej wartości i formalnej poprawności załatwień urzędów podległych Wojewodzie; notatki te zużytkowuje inspekcja wojewódzka.

W załączeniu przesyła się instrukcję, normującą w ramach powyższych zasad pracę inspekcji wojewódzkiej i równocześnie przypomina się dyrektywy, udzielone Panu w piśmie okólnem z 29.I b. r. Nr. Ol. 384/1. W instrukcji zostały uwzględnione w szerokiej mierze uwagi na temat projeku regulaminu, nadesłane przez PP. Wojewodów, uwagi zaś odnoszące się do metod pracy wojewódzkiego inspektora związków komunalnych, będą uwzględnione w instrukcji dla tego inspektora, która zostanie wydana przez Departament Samorządowy w ramach zasad ustalonych obecnie.

Niewątpliwie wyniki inspekcji i spostrzeżenia jej muszą być w wysokim stopniu wykorzystywane przez referat organizacyjny Wydziału Ogólnego. Ponieważ w poszczególnych województwach stosowane są obecnie różne metody współpracy referatów organizacyjnych z inspekcją wojewódzką, przeto Ministerstwo pozostawia narazie PP. Wojewodom swobodę w unormowaniu tej pracy we własnym zakresie, stosownie do istniejącej praktyki oraz potrzeb i warunków miejscowych, do czasu, dopóki nie wejdzie w życie przygotowywana obecnie specjalna instrukcja, normująca pracę referatu organizacyjnego.

Załączona instrukcja dla inspekcji wojewódzkiej wchodzi w życie z dniem 1 września 1930 r.

Z tym samym dniem stracą moc obowiązującą:

1) okólnik Nr. 116 z 17.XII 25 r. wraz z załącznikiem, t. j. instrucją dla wojewódzkich inspektorów starostw,

2) pismo okólne z 23.X 1928 r. Nr. Ol. 691/28/p/1,

3) okólnik Nr. 2 z 16.I 1929 Nr. Ol. 830/1/29/p/R.

INSTRUKCJA

normująca pracę inspekcji wojewódzkiej w ramach zasad organizacyjnych, ustalonych zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16.7 1930 r. Nr. O. L. 384/4 (okólnik Nr. 127).

I. Zadania.

Zadania.

§ 1.

Inspekcja wojewódzka, t. j. nadzór nad działalnością urzędów podległych Wojewodzie, jest jedną *z funkcyj stałych kierownictwa*, wykonywaną przez wszystkie te czynniki urzędu wojewódzkiego, których obowiązkiem jest czuwanie nad właściwą organizacją, tokiem urzędowania, odpowiednio przygotowaną obsadę osobową i merytoryczną wartością czynności urzędowych podległych urzędów i nadzorowanych związków komunalnych.

Celem inspekcji jest:

a) stałe podnoszenie wartości merytorycznej czynności urzędowych, wykonywanych przez podległe urzędy i nadzorowane związki komunalne,

b) podnoszenie ich stanu organizacyjnego i ulepszanie metod pracy w celu zwiększenia wydajności,

c) zbieranie i syntetyczne zestawianie materjału informacyjnego, tyczącego się organizacji, pracy i potrzeb podległego aparatu administracyjnego, dla ułatwienia kierownictwu podejmowania celowych decyzyj.

Inspekcja Wojewódzka zatem ma na celu instruowanie, szkolenie, kontrolowanie i zbieranie informacyj, potrzebnych dla pracy organizacyjnej kierownictwa.

Jako funkcja ciągła, inspekcja wojewódzka jest wykonywana zarówno w toku normalnej pracy *całego aparatu wojewódzkiego*, jak i przez delegowanie do podległych urzędów inspektorów, a w razie potrzeby również naczelników wydziałów oraz innych urzędników, dla przeprowadzania lustracyj.

II. Organizacja.

Organa.

§ 2.

Organami inspekcji wojewódzkiej są:

1. Wicewojewoda, jako Naczelnik Wydziału Ogólnego (w myśl ustępu 4 art. 35 rozp. o organizacji władz administracyjnych);

2. Wojewódzcy inspektorzy: starostw i związków komunalnych, jako specjalne organa wojewody dla:

a) wykonywania bezpośredniego nadzoru nad podległemi urzędami i związkami komunalnemi w zakresie wszystkich określonych w § 1 zadań inspekcji jako też całokształtu działalności władz administracji ogólnej i związków komunalnych oraz

b) dla wykonywania specjalnych zleceń Wojewody w sprawach pilnych, wymagających doraźnego uregulowania na terenie Województwa.

3. Naczelnicy wydziałów oraz inspektorzy i referenci fachowi, jako organa nadzoru pośredniego, wykonywanego stale w urzędzie wojewódzkim, a tylko doraźnie, w wypadkach niezbędnej potrzeby, również na terenie — w zakresie nadzoru nad odnośnemi referatami w podległych urzędach i nadzorowanych związkach komunalnych.

Obowiązki Wicewojewody.

§ 3.

Wicewojewoda, jako kierownik inspekcji wojewódzkiej, jest odpowiedzialny:

a) za ogólny nadzór i kierowanie pracą inspekcji wojewódzkiej,

b) za opracowanie przy pomocy inspektorów i naczelników wydziałów planu prac nadzorczych na okres najbliższy, opartego na analizie stanu organizacyjnego podległych urzędów, ustalonych braków i potrzeb, zadań i zamierzeń, wynikających z zarządzeń władz centralnych, wojewody, oraz z inicjatywy własnej; w związku z tem Wicewojewoda ustala plan wyjazdów inspekcyjnych,

c) za zwoływanie konferencyj inspekcyjnych zależnie od potrzeby, nie rzadziej jak raz na kwartał, celem ustalenia wyników pracy nadzorczej inspekcji i opracowania zarządzeń oraz sprawozdań dla Ministerstwa,

d) za spowodowanie opracowania przez właściwe komórki organizacyjne potrzebnych zarządzeń polustracyjnych i za wgląd w odnośne projekty, przedstawiane przez naczelników wydziałów,

e) za koordynowanie działalności organów inspekcji,

f) za bezpośredni nadzór nad działalnością wojewódzkiego inspektora starostw, który wchodzi w skład Wydziału Ogólnego,

g) za nadawanie, w porozumieniu z Naczelnikiem Wydziału Samorządowego, ogólnego kierunku pracy wojewódzkiego inspektora związków komunalnych, o ile ten nie wchodzi również w skład Wydziału Ogólnego,

h) za przygotowanie i opracowanie na podstawie wniosków konferencyj inspekcyjnych — tematów na zjazdy starostów oraz perjodyczne zebrania naczelników władz niezespolonych II i I instancji,

i) za utrzymywanie kontaktu z delegatami właściwych Ministrów, przeprowadzającymi merytoryczne inspekcje w urzędach podległych wojewodzie i wykorzystanie wyników ich pracy,

j) za podejmowanie inicjatywy wobec wojewody i władz centralnych co do uznanych za potrzebne zarządzeń organizacyjnych, interpretacyjnych i t. p. w zakresie działalności nadzorczej.

Obowiązki inspektora Starostw.

§ 4.

Wojewódzki inspektor starostw jest odpowiedzialny:

a) za ścisłe stosowanie się do planu inspekcji,

b) za stałe i dokładne zaznajamianie się z całym materjałem faktycznym, dostarczanym mu przez poszczególne wydziały i referat organizacyjny,

c) za utrzymywanie stałego kontaktu ze wszystkiemi wydziałami oraz z oddziałami Wydziału Ogólnego, komunikowanie im swoich spostrzeżeń i wykorzystywanie w swoim zakresie działania spostrzeżeń, dostarczonych mu przez wydziały i oddziały,

d) za przeprowadzenie lustracyj starostw w odstępach czasu jak najkrótszych, a w każdym razie w województwach, mających do 10 powiatów — najmniej 2 razy w roku, w województwach zaś, mających ponad 10 powiatów — najmniej 1 raz w roku,

e) za opracowywanie wniosków do zarządzeń polustracyjnych, dotyczących usunięcia stwierdzonych braków,

f) za projektowanie lustracyj specjalnych przez właściwe wydziały urzędu wojewódzkiego.

Wojewódzki inspektor starostw bierze udział w posiedzeniach naczelników wydziałów, komisjach kwalifikacyjnych, w zjazdach starostów i konferencjach kierowników władz niezespolonych. Uczestniczy on również w aktach zdawczo-odbiorczych przy każdej zmianie na stanowiskach starostów.

Inspektorowi starostw zasadniczo nie należy poruczać przeprowadzania dochodzeń wstępnych ani dyscyplinarnych.

Obowiązki inspektora związków komunalnych.

§ 5.

Wojewódzki inspektor związków komunalnych jest odpowiedzialny:

a) za ścisłe stosowanie się do planu inspekcji związków komunalnych,

b) za nadzór nad pracą inspektorów samorządu gminnego, instruowanie i udzielanie im wskazówek co do metod pracy,

c) za stałe i dokładne zaznajamianie się z całym materjałem faktycznym, dostarczanym przez poszczególne wydziały,

d) za utrzymywanie stałego kontaktu z wszystkiemi wydziałami oraz z oddziałami tego wydziału, do którego jest przydzielony, komunikowanie im swoich spostrzeżeń i wykorzystywanie, w swoim zakresie działania, spostrzeżeń dostarczonych mu przez wydziały i oddziały,

e) za przeprowadzenie lustracyj w odstępach czasu jak najkrótszych, a w każdym razie najmniej dwa razy, względnie jeden raz (w/g normy § 4, p. d) w roku w każdym powiatowym związku komunalnym i magistracie miasta wydzielonego,

f) za projektowanie zarządzeń polustracyjnych, dotyczących usunięcia stwierdzonych braków,

g) za projektowanie lustracyj specjalnych przez fachowe wydziały urzędu wojewódzkiego,

h) za szkolenie pracowników samorządowych i kontrolowanie opanowania przez nich ustaw i przepisów.

Wojewódzki inspektor związków komunalnych bierze udział w posiedzeniach naczelników wydziałów, zjazdach starostów i konferencjach kierowników władz niezespolonych.

Uczestniczy on również w aktach zdawczo-odbiorczych przy każdej zmianie na stanowiskach przewodniczących wydziałów powiatowych.

Obowiazki naczelników wydziałów.

§ 6.

Naczelnicy wydziałów są odpowiedzialni:

a) za zorganizowanie stałego nadzoru przez zbieranie i notowanie w toku normalnej pracy wszystkich urzędników referendarskich podległego im wydziału, spostrzeżeń co do wartości merytorycznej i poprawności formalnej wpływających od podległych urzędów załatwień, sprawozdań, wykazów, wniosków, orzeczeń, decyzji i t. d. oraz ze zużytkowanie tych spostrzeżeń; te „notatki nadzorcze" (wzór Nr. 1), zawierające również wnioski w kierunku usunięcia błędów lub wprowadzenia ulepszeń i uproszczeń, będą równocześnie sprawdzianem spostrzegawczości i zainteresowania urzędników referendarskich,

b) za kontrolowanie w toku normalnej pracy wydziału, a w razie potrzeby również w drodze specjalnych wyjazdów inspekcyjnych, terminowości i sprawności wykonywania przez

podległe urzędy i nadzorowane związki komunalne wydanych zarządzeń oraz czynności przepisanych ustawami w zakresie działania wydziału,

c) za dokonywanie na podstawie specjalnych zarządzeń wojewody lub wicewojewody— merytorycznych inspekcyj-osobistych lub przez podwładnych urzędników, referatów w podległych urzędach i nadzorowanych związkach komunalnych, odpowiadających zakrasowi prac danego Wydziału oraz za szkolenie i nstruowanie odnośnych referentów w powiatach,

d) za stałe informowanie Wicewojewody o spostrzeżeniach, zebranych w toku prac nadzorczych Wydziału,

e) za utrzymywanie stałej łączności z wojewódzkimi inspektorami starostw i związków komunalnych, dostarczanie im w odpisie wszystkich zarządzeń normatywnych z zakresu pracy wydziału, udzielanie do wglądu notatek nadzorczych oraz w miarę możności akt, dotyczących ważnych i charakterystycznych spraw.

f) za przygotowywanie projektów zarządzeń polustracyjnych w zakresie pracy wydziału, uzgodnienie ich z inspektorem— wnioskodawcą i przedstawienie ich wicewojewodzie.

Koordynacja inspekcji.

§ 7.

Koordynacja pracy wszystkich czynników, wchodzących wasklad inspekcji wojewódzkiej, opierać się będzie na 3-ch podstawach:

1. zharmonizowany plan pracy całej inspekcji (zadania dla inspektorów i naczelników wydziałów, program wyjazdów inspekcyjnych);

2. ogólne kierownictwo, pozostające w ręku wicewojewody;

3. wspólne i syntetyczne ustalanie wyników pracy inspekcyjnej, ocen i wniosków do wojewody względnie władz centralnych projektów zarządzeń polustracyjnych w sprawach zasadniczych, oraz wszelkich innych projektów, zmierzających do polepszenia stanu ogólno-organizacyjnego.

Plan

§ 8.

Plan prac nadzorczych opracowuje się na okres roczny, z końcem jednego roku budżetowego na rok następny, przyczem powinny być wzięte pod uwagę możliwości wyjazdowe, wynikające z przeznaczonej dla województwa sumy ogólnej na koszta podróży a w jej granicach z ustalonego klucza podziału na poszczególne kategorje wyjazdów, w ramach ogólnego planu inspekcji ustala się szczegółowe kwartalne plany inspekcji, z końcem jednego kwartału na kwartał następny. Wyjazdy należy planować z takiem wyliczeniem, aby inspektor w każdym miesiącu jeden tydzień mógł poświęcić zajęciom w urzędzie wojewódzkim i aby pod koniec każdego kwartału wszyscy inspektorowie i naczelnicy wydziałów byli przez dwa tygodnie obecni w Urzędzie Wojewódzkim. Pod względem formalnym plan powinien obejmować:

a) zadania inspekcji, ustalone na dany okres czasu,

b) zakres terytorjalny (jakie urzędy mają być zlustrowane),

c) zakres rzeczowy (inspekcje ogólne, t. j. mające objąć całokształt spraw urzędów podlegających kontroli, względnie inspekcje częściowe, t.j. mające się zająć pewnemi określonemi zagadnieniami); plan kwartalny powinien ponadto zawierać:

d) terminy wyjazdów inspektorów,

e) terminy wyjazdów innych urzędników,

Plan roczny zatwierdza Wojewoda.

III. Zakres i metoda pracy na terenie.

Założenia ogólne.

§ 9.

1) Zasadniczo zadaniem inspekcji wojewódzkiej jest kontrola władz i urzędów bezpośrednio podległych Wojewodzie, a więc starostw i wydziałów powiatowych oraz miast wydzielonych, w stosunku zaś do niższych urzędów i organów lokalnych głównem zadaniem inspekcji wojewódzkiej jest badanie, ustalanie i korygowanie charakteru, wpływu i wyników działalności nadzorczej starostw i wydziałów powiatowych. Wymaga tego postulat koncentracji odpowiedzialności i niepowtarzanie tych samych prac. W wyjątkowych wypadkach delegat wojewody może jednak otrzymać polecenie bardziej szczegółowego zlustrowania urzędów niższych.

2) ustala się zasadę, że inspekcja wojewódzka, jako narzędzie kierownictwa, powinna Wojewodzie dostarczać informacyj nietylko o stanie faktycznym na terenie, lecz również o tem, jak zarządzenia urzędu wojewódzkiego i żądania, skierowywane do starostów, odbijają się na pracy podległych urzędów, czy nie wywołują zbędnego obciążenia pracą i czy nie nasuwa się potrzeba ich modyfikacji oraz jakie żądania pod adresem urzędu wojewódzkiego zgłaszają starostowie;

3) praca inspekcji w terenie nie powinna, w granicach możliwości, przeszkadzać normalnemu tokowi pracy podległych urzędów, musi być przeprowadzona w określonym czasie i nosić jednolity charakter, ponieważ, jest wykonywana z ramienia wojewody. Charakter instrukcyjny inspekcji wojewódzkiej wymaga ujednostajnienia metod dydaktycznych i ich uzgodnienia z programem wyszkoleniowym. To też ogólne kierownictwo inspekcją w tym zakresie koncentruje się w ręku wicewojewody.

Przygotowanie inspekcji.

§ 10.

Każdy inspektor i naczelnik wydziału względnie inny urzędnik wojewódzki, wybierając się na inspekcję, powinien w ramach ogólnego planu danej inspekcji względnie otrzymanego zlecenia specjalnego, opracować sobie program szczegółowy oraz uzgodnić go z wicewojewodą. Inspektor starostw powinien ponadto zebrać wszystkie zasadnicze i charakterystyczne informacje, jakie o danym urzędzie posiada urząd wojewódzki. Szczegółowy program każdej inspekcji winien być ujęty w formę kolejnego zestawienia kwestyj, na które inspektor w pierwszym rzędzie ma zwrócić uwagę i podług których ma złożyć sprawozdanie.

Przed wyjazdem na normalną inspekcję należy o niej zawiadomić kierownika odnośnej władzy.

Inspektor wojewódzki powinien posiadać stałą delegację wojewody, upoważniającą go do dokonywania normalnych inspekcyj. W wypadkach specjalnych zleceń otrzymuje on osobne polecenie na piśmie.

Metoda pracy na terenie.

§ 11.

A. *Inspektor starostw,* po przybyciu do siedziby starostwa:

1) zgłasza się u starosty, informując go o swych zadaniach i otrzymując niezbędne informacje orjentacyjne w zakresie stanu organizacyjnego dorobku pracy oraz braków urzędu i powiatu,

2) przeprowadza inspekcję w starostwie w granicach otrzymanych specjalnych zleceń oraz swoich stałych zainteresowań; w szczególności w stały zakres badań inspektora starostw wchodzą:

a) działalność gospodarcza, a zatem:

aa) pomieszczenia urzędów,

bb) urządzenia biurowe, inwentarz biurowy,

cc) materjały biurowe i kancelaryjne,

dd) środki lokomocji,

ee) stan kasy i rachunkowość,

b) działalność organizacyjna, a zatem;

aa) zastosowanie statutu organizacyjnego urzędu,

bb) podział czynności i zakres odpowiedzialności urzędników,

cc) metody pracy urzędników, wydajność i tempo pracy,

dd) instrukcja biurowa,

ee) bibljoteka urzędowa,

ff) zjazdy organów podległych staroście,

gg) stosunki z władzami niezespolonemi,

c) stosunki personalne, a więc:

aa) kierownictwo, jego rola i charakter,

bb) obsada urzędów ilościowa i jakościowa z punktu widzenia faktycznego oraz planowości, programu i kryterjów obsady,

cc) kwalifikacje, awanse i remuneracje,

dd) sprawy dyscyplinarne,

ee) atmosfera pracy,

ff) szkolenie urzędników,

gg) wyrabianie praktykantów;

d) nadzór starosty nad urzędami i organami podległemi — organizacja i wyniki inspekcji urzędów i organów podległych staroście,

e) współdziałanie administracji z czynnikiem obywatelskim oraz inicjatywa w sprawach społecznych, gospodarczych i politycznych;

f) merytoryczna kontrola załatwień poszczególnych referatów z działu administracji spraw wewnętrznych, z wyjątkiem spraw mob. oraz wychowania fizycznego, kontrolowanych przez naczelnika względnie upoważnionego urzędnika wydziału wojskowego urzędu wojewódzkiego, ewentualnie też na specjalne polecenie Wojewody — częściowa kontrola referatów z innych zespolonych działów służby;

3, przeprowadza w granicach ustalonych w p. 1) § 9-go inspekcję w paru charakterystycznych urzędach gminnych (wójtostwach) przy udziale starosty lub jego delegata, oraz wizytację Komendy Powiatowej P. P. i niektórych posterunków policji w obecności Komendanta Pow. P. P. lub jego zastępcy;

4. po powrocie do starostwa:

a) przeprowadza ewentualne uzupełniające badania,

b) komunikuje swoje spostrzeżenia i uwagi staroście,

c) omawia wyniki swej inspekcji z urzędnikami starostwa na specjalnie zwołanej konferencji instrukcyjnej, wykorzystywanej również dla celów szkolenia;

5. żadnych zarządzeń, zmierzających do naprawienia zauważonych braków i usterek, inspektor w lustrowanych urzędach od siebie nie wydaje, lecz komunikuje swoje uwagi staroście; wydawanie zarządzeń na miejscu w zakresie kompetencji starosty należy do starosty; inne zarządzenia wydaje wojewoda przy pomocy urzędu wojewódzkiego po powrocie inspektora z inspekcji; leży to w interesie jednolitości kierownictwa. Wojewoda może jednak upoważnić inspektora do wydawania na miejscu w imieniu Wojewody ustnych zarządzeń staroście, nie zaś podwładnym staroście urzędnikom w kierunku usunięcia braków i niedomagań, nie przedstawiających wątpliwości co do ich komentowania.

B. Zakres i metoda pracy *wojewódzkiego inspektora związków komunalnych* są w zasadzie analogicznie te same, co inspektora starostw. Szczegółowo normuje je osobna instrukcja.

C. Sposób pracy w terenie *naczelnika wydziału* wzgl. inspektora lub referenta fachowego jest zasadniczo taki sam, jak inspektora starostw, z tą jednak różnicą, że dany naczelnik wydziału, inspektor lub referent przeprowadza wyłącznie inspekcję merytoryczną danego działu pracy w starostwie (wydziale powiatowym, magistracie miasta wydzielonego) i w urzędach gminnych, t. j. inspekcję w zakresie celowości, terminowości i rzeczowości załatwień, ich zgodności z obowiązującemi normami i przepisami oraz wyników, dotykając zagadnień organizacyjnych i personalnych. zastrzeżonych kompetencji inspektorów: starostw i związków komunalnych, tylko o tyle, o ile to jest konieczne dla wszechstronnego zbadania rozmiaru i wartości pracy danego działu służby. Pozatem urzędnik, przeprowadzający inspekcję merytoryczną, nie wizytuje Komendy i posterunków P. P., chyba że reprezentuje on Wydział Bezpieczeństwa Publicznego, — względnie w zakresie spraw mob. wydział wojskowy, oraz nie odbywa konferencyj instrukcyjnych że wszystkimi urzędnikami lustrowanego urzędu.

D. Inspektorzy starostw i związków komunalnych nawiązują w czasie inspekcji kontakt z osobami ze społeczeństwa i z przedstawicielami resortów niezespolonych na lustrowanym terenie w miarę potrzeby służbowej i zależnie od swego uznania ewentualnie od otrzymanych dyrektyw.

Organ inspekcyjny wojewody ma w czasie inspekcji prawo korzystania z pokoi gościnnych, znajdujących się w lustrowanych urzędach lub w Powiatowej Komendzie Policji, za zwrotem ustalonych kosztów.

Korzystanie z prywatnej gościny kierownika lustrowanego urzędu lub jego podwładnych jest niedopuszczalne. Kwestja wizyt w stosunku do kierownika lustrowanego urzędu winna być traktowana przez organ inspekcyjny w granicach ogólnych norm towarzyskich i nie pozostawać w sprzeczności z duchem przepisów o państwowej służbie cywilnej.

Sprawozdania ustne i konferencje sprawozdawcze.

§ 12

Inspektor względnie naczelnik wydziału po powrocie z podróży inspekcyjnej składa ustne sprawozdanie Wojewodzie w obecności Wicewojewody. Wicewojewoda jest obowiązany zarządzić należyte wykorzystanie wyników inspekcji. Jeżeli są potrzebne doraźne zarządzenia polustracyjne, wówczas właściwy wydział przygotowuje je na zarządzenie Wicewojewody, przedkładając mu do wiadomości odnośny projekt zarządzenia, a po wydaniu przesyłając odpis Wydziałowi Ogólnemu. Inni urzędnicy składają sprawozdania Wicewojewodzie w obecności swoich przełożonych.

Normalnie ani inspektorzy ani naczelnicy wydziałów nie sporządzają żadnych sprawozdań pisemnych, natomiast przedkładają w razie potrzeby pisemne wnioski o wydanie zarządzeń polustracyjnych oraz notują swoje spostrzeżenia w specjalnych ewidencjach, które zarówno dla własnej orjentacji jak i dla użytku całego aparatu nadzorczego urzędu wojewódzkiego prowadzą. Wzory tych ewidencyj ustala w ramach wskazówek Ministerstwa Wydział Ogólny w porozumieniu z poszczególnemi wydziałami.

Spostrzeżenia poczynione w toku inspekcji z zakresu działania innych wydziałów względnie oddziałów, powinny być niezwłocznie po powrocie urzędnika z inspekcji komunikowane przezeń właściwym jednostkom organizacyjnym celem wykorzystania.

Sprawozdania pisemne z inspekcji będą składane tylko w wypadkach istotnej potrzeby, np. gdy zajdzie konieczność wszczęcia dochodzeń wstępnych lub dyscyplinarnych, w wykonaniu zleceń specjalnych i t. p.

Z końcem każdego kwartału odbywają się t. zw. konferencje sprawozdawcze, zwoływane przez Wicewojewodę. Są to konferencje inspektorów i naczelników wydziałów pod przewodnictwem Wicewojewody, których zadaniem jest:

a) omówienie wykonania planu inspekcji,

b) ustalenie opinji urzędu wojewódzkiego o wartości pracy, oraz syntetycznej oceny ogólnej stanu organizacyjnego i personalnego zbadanych urzędów podległych i nadzorowanych, na podstawie:

aa) wyników inspekcyj, dokonanych z ramienia Wojewody (sprawozdań ustnych),

bb) spostrzeżeń, nasuwających się w toku normalnej pracy urzędu wojewódzkiego,

c) ustalenie wniosków i wytycznych do projektów zarządzeń, których wydanie jest z punktu widzenia inspekcji wojewódzkiej konieczne w celu usunięcia braków i dla poprawy stanu organizacyjnego na danych odcinkach pracy administracji ogólnej,

d) zaprojektowanie planu prac inspekcyjnych na najbliższy kwartał.

Z konferencji sprawozdawczej spisuje się protokół z wyszczególnieniem odnośnych jej postanowień i organów, którym polecono wykonanie.

Protokół ten podlega zatwierdzeniu przez Wojewodę. Protokóły z postanowieniami konferencyj sprawozdawczych pozostają w aktach Wydziału Ogólnego referatu organizacyjnego.

Ustalone w nich oceny zatwierdza Wojewoda, poczem stanowią one miarodajne oceny urzędu wojewódzkiego i podstawę planu działania całego aparatu nadzorczego województwa na przyszłość.

Ewidencje.

§ 13.

Inspektorzy i naczelnicy wydziałów prowadzą każdy w swoim zakresie stałe ewidencje dla kontrolowanych części składowych podległych urzędów, w ten sposób, aby wydziały miały potrzebne zestawienia informacyjne—odnośnie do stanu organizacyjnego, braków i potrzeb podległych urzędów oraz aby ciągłość pracy inspekcyjnej mogła być zachowana niezależnie od zmian personalnych na stanowisku inspektora względnie naczelnika wydziału. Ewidencje te (wzory Nr. 2, dla Naczelników Wydziałów wyłącznie arkusze w/g. wzoru Nr. 2—IX), odpowiednio rzeczowo rozklasyfikowane, ograniczą się wyłącznie do istotnie niezbędnych informacyj, ujętych w skali zainteresowań urzędu wojewódzkiego i będą utrzymywane w stanie aktualności.

Ponadto referat organizacyjny prowadzi dla wojewódzkich inspektorów, starostw i związków komunalnych zbiory wszystkich zarządzeń normatywnych, wydawanych przez władze centralne oraz urząd wojewódzki; zbiory te muszą być utrzymywane w stanie aktualności.

Inne przejawy współpracy referatu organizacyjnego z inspekcją, w szczególności zaś sposób wykorzystywania spostrzeżeń z inspekcji przez referat organizacyjny, a w związku z tem technika otrzymywania rozdziału i ewidencji tych spostrzeżeń będą ustalone oddzielną instrukcją, normującą pracę referatu organizacyjnego.

§ 14.

Wojewoda przedkłada Ministerstwu następujące materjały sprawozdawcze, przygotowywane przez inspekcję wojewódzką:

a) co kwartał (do dnia 15-go pierwszego miesiąca każdego kwartału) odpisy protokółów kwartalnych konferencyj sprawozdawczych, do których winny być dołączone:

aa) duplikaty wydanych w ciągu kwartału zarządzeń polustracyjnych,

bb) arkusze z charakterystyką starosty, zastępcy i lustrowanego starostwa wogóle, ułożoną według dyspozycji myśli we wzorach dla inspektora starostw Nr. 2-II, III, IV i V,

cc) kwartalne zestawienie ruchu inspekcji wojewódzkiej (wzór Nr. 3),

b) corocznie (do dnia 30 kwietnia) sprawozdania roczne (wzór Nr. 4) wraz z zestawieniem ogólnych danych o wszystkich powiatach, na arkuszach ułożonych w/g wzoru Nr. 2-I.

Wszystkie te materjały sprawozdawcze należy przedkładać w dwóch egzemplarzach i w miarę możności pisane po jednej stronie.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 września 1930 r.

Wydział ....

Wzór Nr. 1.

Referent ....

NOTATKI NADZORCZE

za czas od .... do ....

Podstawa (Nr. aktu wzgl. źrodło informacji)	Treść spostrzeżenia	wniosek	Uwagi Nacz. Wydz. Insp.

WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR STAROSTW

Wzory Nr. 2
dla inspektora starostw.

STAROSTWO

....

Teczka niniejsza zawiera............... arkuszy, a mianowicie:

I

II

III

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

UWAGA: 1) ilość i zróżniczkowanie arkuszy wkładkowych zależą od potrzeby; tu podaje się je tylko przykładowo,

2) poszczególne arkusze mogą posiadać kolory rozpoznawcze,

3) każdy arkusz, rubrykowany dwustronnie, winien mieć formę i rubryki w/g wzoru II (Starosta),

4) nagłówki na arkuszach stanowią tylko wytyczną dyspozycję myśli; treść spostrzeżeń inspekcyjnych może być rozwijana lub zwężana, zależnie od zakresu i ważności obserwacyj; w każdym razie inspektor nie jest obowiązany odpowiedzieć po inspekcji pisemnie na wszystkie punkty tej dyspozycji.

5) Spostrzeżenia z poszczególnych inspekcyj oddziela się od siebie poziomemi kreskami,

6) Rubryki spostrzeżeń wypełniać należy b. krótko, treściwie i syntetycznie.

I. Ogólne dane o powiecie ....

1. Obszar w klm.^{2} ....
2. Ilość miejscowości ....
3. Liczba ludności: a) w całym powiecie .... b) w mieście powiatowem..............................
   c) polaków w powiecie ....%.........., d) w mieście powiatowem ....%..........
   e) ogólna gęstość zaludnienia na 1 klm.^{2}..
4. Gmin wiejskich: a) ilość.............................., b) przeciętny budżet gminy wiejskiej..............................
   c) sołectw .... d) stan organizacyjny gmin..............................
5. Gmin miejskich: a) wogóle.............................., b) wydzielonych z pow. zw. kom..............................
   c) stan finansowy.............................., d) stan organizacyjny..............................
6. Budżet powiatowego związku komunalnego (suma, % wykonania, zadłużenie)..............................
7. Powiatowa Kasa Oszczędności (kapitał zakładowy, wysokość wkładów oszczędn., suma udzielonych pożyczek, roczny obrót ogólny) ....
8. Sekretarz sejmiku ....
9. Inspektor samorządu gminnego ....
10. Policja Państwowa: a) Komendant powiatowy..
    b) posterunków.............................. c) komisarjatów..............................d) funkcjonarjuszy wyższych etatowo.............................. faktycznie.............................. niższych etatowo .... faktycznie..............................
11. Połączenia telelefoniczne: a) z urzędami gminneni (ilu brak?)..............................
    b) z posterunkami P. P. (ilu brak?)..............................
12. Poczta: a) urzędów pocztowych.............................. b) agencyj pocztowych..............................
13. Jednostki wojskowe ....
14. Urzędy niezespolone..
15. Położenie i topografja powiatu..
16. Warunki komunikacyjne..
17. Stan bezpieczeństwa publicznego..
18. Stosunki gospodarcze, zatrudnienie i stan zarobkowy ludności, forma władania ziemią..............................

....

19. Szkolnictwo i nauczycielstwo..
20. Stosunki wyznaniowe i duchowieństwo..
21. Stosunki polityczne ....
    a) społeczeństwo polskie,
    b) społeczeństwo ukraińskie.
    c) społeczeństwo żydowskie,
    d) społeczeństwo niemieckie.
22. Charakterystyczne cechy regjonalne.

Uwagi i projekty na przyszłość.

II. Starosta.

1. Nazwisko i imię...st. sł...............................char. sł.. w państw. sł. cyw. od...jest starostą od................................w danem starostwie od...
2. Kierownictwo urzędem, sposób opanowywania spraw i kontroli urzędników, obciążenie aprobatą, przegląd poczty i t. p.
3. Rola w zakresie szkolenia urzędników.
4. Nadzór nad urzędami i organami podległemi, częstość wyjazdów inspekcyjnych, znajomość terenu.
5. Inicjatywa w sprawach społecznych, gospodarczych i politycznych.
6. Współdziałanie z czynnikiem obywatelskim.
7. Zaufanie u ludności powiatu.
8. Stosunki z władzami niezespolonemi.
9. Stosunek do podległych urzędników i zaufanie u nich.
10. Umiejętność obcowania ze stronami.
11. Stosunek do Urzędu Wojewódzkiego.
12. Wybitne cechy charakteru: a) dodatnie, b) ujemne.
13. Strona moralna.
14. Szczególne zamiłowania wzgl. wysiłki.
15. Charakterystyka ogólna działalności i przydatności.

Data inspekcji	Spostrzeżenia z inspekcji	Charakterystyka ogólna	Wnioski i zarządzenia

III. Zastępca Starosty.

1. Nazwisko i imię.......................................st. sł.......................char. sł.......................................
w państw. sł. cyw. od.......................................jest zastępcą od.......................................w danem starostwie od....................................... — Ocena kwalifikacyjna za lata;.......................................
2. Jaki referat sam prowadzi, obciążenie pracą.
3. Jakie sprawy z innych referatów aprobuje ostatecznie za starostę.
4. Ingerencja w sprawach organizacyjnych starostwa.
5. Ingerencja w sprawach samorządu powiat.
6. Wyjazdy na teren powiatu i znajomość terenu.
7. Stosunek do starosty.
8. Stosunek do innych urzędników w starostwie.
9. Zaufanie u społeczeństwa.
10. Umiejętność obcowania ze stronami.
11. Inicjatywa służbowa.
12. Wybitne cechy charakteru: a) dodatnie, b) ujemne.
13. Strona moralna.
14. Szczególne zamiłowania wzgl. wysiłki.
15. Ogólna charakterystyka i przydatność.
16. Czy nadaje się na stanowisko kierownicze i na jakie.

IV, Ogólna charakterystyka starostwa.

1. Ogólna charakterystyka organizacji starostwa.
2. Ogólna sprawność, wydajność i wyniki pracy.
3. Udogodnienia dla ludności, roki objazdowe, załatwianie spraw, powaga i stopień zaufania do starostwa ze strony ludności.
4. Charakterystyka zarządzeń, rozstrzygnięć i załatwień pod względem legalności i celowości.
5. Wpływ na rozwój stosunków społecznych i politycznych.
6. Wpływ starostwa na rozwój życia gospodarczego.
7. Charakterystyczne wady organizacji i działalności.
8. Charakterystyczne cechy dodatnie organizacji i działalności.

V. Organizacja ogólna i personalja.

(jako załączniki, wykaz imienny urzędników, szczegółowy podział czynności i ostani wykaz zaległości).

1. Ogólna ilość urzędników starostwa z resortu Min. Spr. Wewn. bez służby zdrowia............ w tem I kat..............., II kat..............., III kat. wogóle..............., w czem referujących...............
2. Ilość referatów wogóle..............., w tem z resortu Min. Spr. Wewn. bez służby zdrowia...............
3. Obciążenie urzędu — przeciętny dzienny wpływ spraw wogóle i na 1 urzędnika referendarskiego...............
4. Charakterystyka personelu pod względem ilościowym i jakościowym,
5. Ewentualne skargi i zażalenia na urzędników.
6. Księga przyjęć i godziny przyjęć u referentów
7. Podział czynności, właściwość przydziału, równomierność obciążenia, zastosowanie statutu organizacyjnego.
8. Aprobata, zakres samodzielności i odpowiedzialności urzędników.
9. Regulamin wewnętrzny, charakterystyka i zastosowanie.
10. Podział pracy między Starostwem a Wydziałem Powiatowym.
11. Wydajność pracy
12. Atmosfera pracy
13. Szkolenie urzędników
14. Wyrabianie praktykantów.
15. Bilbjoteka urzędowa.
16. Udział urzędników w pracy społecznej
17. Zebrania perjodyczne.

VI. Sprawy gospodarcze i rachunkowe.

1. Budynek starostwa, własność, wielkość, stan, połączenie z biurem Wydziału Powiatowego.
2. Czy pomieszczenia odpowiednie i wystarczające (pomieszczenia referatów fachowych).
3. Rozmieszczenie biur, celowość, wygody dla interesantów i urzędników.
4. Czystość i porządek.
5. Gabinet starosty, wygląd i urządzenie.
6. Mieszkanie starosty.
7. Pokoj przyjęć, urządzenie wykresy, eksponaty
8. Napisy orjentacyjne.
9. Urządzenie biurowe, inwentarz, zaopatrzenie w materjały kancelaryjne i biurowe, oraz w druki schematyczne.
10. Stan ksiąg gospodarczych.
11. Dowody rzeczowe, depozyty.
12. Środki lokomocji.
13. Stan ksiąg rachunkowych.
14. Stan kasy podręcznej.
15. Kto prowadzi sprawy rachunkowo-gospodarcze, jak, czy nadaje się?

VII. Biurowość i kancelarja.

1. Obsada kancelarji ilościowa i jakościowa, naczelnik kancelarji.
2. Biuro informacyjno-podawcze.
3. Ilość podań w stosunku do wszystkich wpływów;
4. Praca kancelarji — szybkość, sprawność, celowość, kontakt z referatami, obieg akt, czas trwania manipulacji.
5. Terminatki.
6. Składnica akt.
7. Ekspedytura, ilość maszyn i maszynistek, obciążenie, wydajność.
8. Stan biurowości wogóle, charakterystyka instrukcji biurowej.
9. Zewnętrzna forma załatwień.
10. Metody i stopień mechanizacji pracy.
11. Wykorzystanie środków pomocniczych (map, wykresów, statystyk i t. p.).

VIII. Sprawy gminne i nadzoru nad urzędami i organami podległemi.

1. Stan organizacyjny działu samorządowego (ewidencje funkcjonarjuszy gminnych, wykazy kar, zatwierdzanie wyborów).
2. Nadzór bezpośredni nad gminami. Wizytacje i inspekcje starosty, urzędników starostwa, inspektora gmin. Częstotliwość lustracyj i dokładność. Organizacja inspekcji i jej wyniki.
3. Stan lustrowanych przez inspektora starostw urzędów gminnych i wnioski.
4. Zjazdy wójtów i pisarzy. Częstotliwość, organizacja.
5. Odprawy komendantów posterunków P. P.
6. Współpraca organów i urzędów podległych ze starostwem.

IX. Referat...

UWAGA: Analogicznego wzoru ewidencji podręcznej używa naczelnik wydziału dla poszczególnych referatów starostwa z zakresu działania wydziału, nie prowadząc pozatem innej ewidencji.

1. Kto i od jakiego czasu prowadzi.
2. Uwagi co do właściwości obsady pod względem kwalifikacyj i zdolności ujęcia całokształtu zagadnienia.
3. Przeciętny dzienny wpływ spraw i akt, produkcja, obciążenie urzędników i zaległości.
4. Aprobata spraw referatu (kto, w jakim zakresie i jak wykonywa).
5. Współpraca z innemi zainteresowanemi referatami.
6. Stan organizacyjny referatu, urządzenie i środki pomocnicze.
7. Sprawność, szybkość i celowość pracy, traktowanie podań, ilość i powody odwołań, sprzeciwów i zażaleń.
8. Metody i technika pracy, ewidencje porządkowe.
9. Obeznanie urzędników z obowiązującemi przepisami, zbiór zarządzeń ogólnych.
10. Strona merytoryczna załatwień.
11. Działalność organizacyjno-instrukcyjna referatu na terenie powiatu i w stosunku do organów podległych staroście.
12. Wnioski referenta i pomocników z zakresu meritum spraw i organizacji pracy.

.... Zestawienie inspekcyj inspektora starostw w danem starostwie.

Nr. porz.	Data		Razem dni łącznie z podróżą służb.	W tem dni podróży	Rodzaj inspekcji (czynności): A) Inspekcja wyłącznie organizacyjna: a) ogólna, b) częściowa. B) Inspekcja organizacyjno-merytoryczna: a) ogólna, b) częściowa. C) Czynności specjalnie zlecone.	Zlustrowane przy inspekcji urzędy i organa podległe staroście		
	od	do				Ilość	Wyszczególnienie (nazwy)	Ilość dni na ten cel zużytych

243.

Okólnik Nr. 128

z dnia 16 lipca 1930 r.

(AA. 2001/1) w sprawie wykładni: art. 142 i 152 ustawy stemplowej.

Panom Wojewodom (wszystkim) i Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu wykładnię ustawy stemplowej do wiadomości i stosowania przez podległe urzędy.

MINISTERSTWO SKARBU Odpis.
L. D. V. 8278/6/28
Warszawa,
dn. 14 czerwca 1930 r.

Do

Redakcji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu

w miejscu.

Redakcja umieści w dziale: „Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych" następującą tezę:

(art, 142 i 152). Podanie, od którego opłaty stemplowej nie uiszczono, ma być mimo to załatwione, jeżeli urząd, do którego zostało wniesione, jest zdania, iż załatwienie jest *konieczne* w interesie publicznym, t. j. jeżeli urząd upatruje w załatwieniu podania korzyść *powszechną*.

Jeżeli w przypadku powyższym załatwienie podania ma jednocześnie znaczenie dla petenta ze względu na jego interes indywidualny, ujawniony w sprawie *konkretnej*, jeszcze nierozstrzygniętej, to należy jednocześnie z załatwieniem zażądać dodatkowego uiszczenia opłaty stemplowej (art. 152, punkt „a" oraz ustęp drugi u. o. s. i § 170 r. w. s.).

Jeżeli natomiast w przypadku, określonym w ustępie pierwszym niniejszej wykładni podanie nie ujawnia sprawy konkretnej, z którą wiąże się indywidualny interes petenta, a jeszcze nierozstrzygniętej, to podanie jest wogóle wolne od opłaty, a mianowicie na mocy art. 142 p. 1 u. o. s.: nie należy więc żądać opłaty ani przed załatwieniem podania ani po załatwieniu (L. D. V. 8278/6/28).

244.

Okólnik Nr. 129

z dnia 16 lipca 1930 r.

(OB. 4109) w sprawie zasad umarzania niektórych wierzytelności Skarbu Państwa.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu spraw mniejszości w Katowicach.

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1930 r., upoważniającej Ministra Skarbu do unormowania w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli sprawy umarzania wierzytelności Skarbu Państwa, wynikających z przepisów o uposażeniu oraz zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i wojska, sedziów i prokuratorów oraz ich rodzin (zwrot zaliczek na uposażenie, nadpłaconych uposażeń względnie zaopatrzeń, diet i kosztów podróży i t. p.), jak również analogicznych wierzytelności do innych osób, pobierających na zasadzie ustawy lub umowy uposażenie lub zaopatrzenie ze Skarbu Państwa (inwalidzi wojenni, fukcjonarjusze kontraktowi i t. p.) na zasadach ustalonych w wspomnianej uchwale Rady Ministrów, Ministerstwo Skarbu zarządziło w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli, co następuje:

I. Wymienione wierzytelności mogą być umarzane tylko w następujących wypadkach:

a) jeżeli kroki sądowe, wdrożone za pośrednictwem Prokuratorji Generalnej, celem ściągnięcia odnośnej wierzytelności, nie doprowadziły do ściągnięcia wierzytelności lub jeżeli, wedle zdania Prokuratorji Generalnej, wdrażanie tych kroków — wobec braku majątku po stronie dłużnika — byłoby bezcelowe. Przed umorzeniem wierzytelności, przekraczających kwotę 100 (stu) zł., winna jednak władza upoważniona do umarzania utrzymywać sprawę w ewidencji przez okres trzech lat, przeprowadzać kilkakrotnie w odpowiednich odstępach czasu zbadanie stanu majątkowego dłużnika i w miarę poprawy tego stanu zarządzić ściągnięcie wierzytelności;

b) jeżeli przy wierzytelnościach, nieprzekraczających kwoty 200 (dwustu) zł. można na podstawie aktów konkretnej sprawy, uzupełnionych ewentualnie dalszemi dochodzeniami, dojść do wniosku, że wartość odnośnej wierzytelności Skarbu Państwa jest mniejsza od przypuszczalnych kosztów jej dochodzenia lub nie pozostaje w racjonalnym stosunku do nakładu czasu i pracy, potrzebnego na ściągnięcie pretensji;

c) jeżeli sąd właściwy zaniechał przeprowadzenia pertraktacji spadkowej z powodu braku majątku po zmarłym dłużniku;

d) jeżeli w wyniku dochodzeń administracyjnych (policyjnych) ustalono, iż zmarły nie pozostawił żadnego majątku.

II. Do umarzania wierzytelności, przekraczających kwotę 500 (pięćset) zł., właściwą jest władza naczelna w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, do umarzania zaś innych wierzytelności władza asygnującą uposażenie w porozumieniu z Izbą Skarbową, w której okręgu znajduje się siedziba urzędowa władzy asygnującej uposażenie.

III. Umorzenie wierzytelności, za którą obok dłużnika głównego odpowiadają wobec Skarbu Państwa z jakiegokolwiek tytułu inne osoby — może nastąpić tylko, o ile zachodzą co do wszystkich dłużników warunki umorzenia.

IV. Kwoty, umorzone na zasadzie niniejszego zarządzenia, obciążają ostatecznie te paragrafy i pozycje budżetu, z których zostały asygnowane, o ile zaś chodzi o zaliczki na uposażenie, to kwoty umorzonych zaliczek zmniejszają odnośny fundusz zaliczkowy, utworzony okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 7 grudnia 1927 r. L. D. VII 1886/2 (okólnik Min. Spraw. Wewn. Nr. 224 z 21.XII 1927 r.). W razie umarzania rat zaliczek na uposażenie, wypłaconych w swoim czasie z funduszu utworzonego z sum obrotowych, należy je wyrównać w ten sposób, iż władza asygnująca uposażenie służbowe winna wystawić asygnację na przelew odnośnej kwoty z kredytów osobowych swego budżetu na sumy obrotowe Ministerstwa Skarbu.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z 4 lipca 1930 r. Nr. D. III 205/1 do wiadomości i stosowania, uchylając równocześnie okólniki swoje Nr. 140 z 2.XII 1923 r. (OBR. 8249), Nr. 18 z 16.II 1925 r. (AB. 1000), Nr. 40 z 21.IV 1925 r. (AB 2671) oraz ustęp drugi punktu 9 okólnika Nr. 224 z 21.XII 1927 r. (OB. 4236).

W wierszu czwartym punktu 12 ostatnio wymienionego okólnika z 21 grudnia 1927 r. dodaje się po słowach „z końcem okresu budżetowego" słowa „i suma umorzonych zaliczek".

245.

Okólnik Nr. 130

z dnia 19 lipca 1930 r.

(OL. 1670/1) wydawanie świadectw moralności przez organy Policji Państwowej.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Komendanta Głównego Policji Państw.

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna przy P. Prezesie Rady Ministrów stwierdziła, że w aktach personalnych i dyscyplinarnych funkcjonarjuszów państwowych różnych resortów spotyka się zaświadczenia wydawane przez jednostki Policji Państwowej, stwierdzające kwalifikacje danego osobnika z tytułu pełnionej przez niego służby, przyczem zalety i przebieg służby są określone w wyrażeniach zupełnie niewłaściwych dla dokumentu urzędowego.

Pomijając już często notowane wypadki, że dodatnie opinje dotyczą funkcjonarjuszy, wydalonych w swoim czasie za nadużycia służbowe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdza, że organy Policji Państwowej nie są powołane w żadnym wypadku do wydawania opinji o przebiegu służby i kwalifikacjach służbowych pracowników instytucyj państwowych i samorządowych, gdyż jedynie właściwą do tego jest władza przełożona danego funkcjonarjusza, która może, w razie potrzeby, zwrócić się do policji o dostarczenie danych, dotyczących jedynie pozasłużbowych stosunków swojego pracownika, które nie są jej znane.

Z powyższych względów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie zarządzeń, zakazujących wydawania omawianych w niniejszem zaświadczeń. W wypadku przekroczenia tego zakazu należy winnych pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

246

Okólnik Nr 131

z dnia 9 lipca 1930 r.

(A.P. 2444/1) o zniesieniu wiz na paszportach dyplomatycznych austrjackich, estońskich, finlandzkich i łotewskich.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na mocy układów zawartych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych z Rządami: Austrjackim, Estońskim, Finlandzkim i Łotewskim zostały zniesione od dnia 1 czerwca, b. r.:

a) wizy austrjacka, estońska, finlandzka i łotewska na polskich paszportach dyplomatycznych przy wjeździe do Austrji, Estonji, Finlandji, i Łotwy oraz wyjeździe z tych krajów okazicieli takich paszportów.

b) polskie wizy wjazdowe i wyjazdowe na paszportach dyplomatycznych austrjackich, estońskich, finlandzkich i łotewskich.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie zarządzeń organom paszportowej kontroli granicznej, by wpuszczały do Polski oraz wypuszczały z Polski bez wizy polskiej okazicieli paszportów dyplomatycznych: austrjackich, estońskich, finlandzkich i łotewskich.

247.

Okólnik Nr. 132
z dnia 17 lipca 1930 r.

(SS. 1171/1) w sprawie wypłaty części zaległego dodatku mieszkaniowego za rok 1928 pracownikom komunalnym oraz przewodniczącym wydziałów powiatowych.

Do

P. P. Wojewodów wszystkich (z wyj. P. Wojewody śląskiego) oraz do Magistratu m. st. Warszawy.

Wobec zapytań skierowanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie wypłaty pracownikom komunalnym części zaległego za rok 1928 dodatku mieszkaniowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

I. 1/3 dodatku mieszkaniowego za rok 1928 przyznana funkcjonarjuszom państwowym ustawą z dn. 26 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13 poz. 90) przysługuje również pracownikom komunalnym na podstawie § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 118 poz. 1073) przyczem wypłacanie tego dodatku winno się odbywać na tych samych zasadach, co i funkcjonarjuszom państwowym, wyłuszczonych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dn. 14 lutego 1930 L: D. III 310/1/30.

W myśl okólnika powyższego prawo do dodatku przysługuje funkcjonarjuszom państwowym o ile pozostawali oni na służbie państwowej od dn. 2 stycznia do dn. 31 grudnia 1928 r. włącznie, o ile uprawnieni są do otzymania uposażenia za cały miesiąc luty 1930 r. Przyczem dodatek ten zostaje stosunkowo zmniejszony w razie, gdyby dany funkcjonarjusz nie pozostawał przez część roku 1928 na służbie państwowej.

Z powyższego przepisu wynika, że również pracownikowi komunalnemu przysługuje omawiany dodatek mieszkaniowy tylko o tyle, o ile *w tym samym* związku komunalnym służył w ciągu roku 1928 oraz w lutym r. 1930. W wypadku opuszczenia danego związku komunalnego przed lutym 1930 r. pracownik nie ma prawa żądać wypłacenia mu omawianego dodatku od zatrudniającego go w roku 1928 związku komunalnego, wszelki bowiem stosunek służbowy między nim a pracodawcą został zerwany z chwilą porzucenia służby. Jedynie tylko od uznania danego związku komunalnego zależy, czy zechce swemu pracownikowi z roku 1928, a obecnie niepracującemu w danym związku, wypłacić część dodatku mieszkaniowego za rok 1928, roszczeń jednak pracownik do związku tego nie może zgłaszać.

Tem mniej podstaw jest do żądania wypłacenia dodatku tego od związku komunalnego, w którym pracownik pracował w lutym r. 1930 a w którym nie był zatrudniony w roku 1928. Rzecz prosta, że niema obowiązku wypłacenia dodatku związek komunalny swemu obecnemu pracownikowi, który w roku 1928 był funkcjonarjuszem państwowym.

II. Przechodząc do omówienia podstawy obliczeniowej omawiannego dodatku, Ministerstwo wyjaśnia zgodnie z treścią cytowanego wyżej okólnika Ministerswa Skarbu, że za podstawę obliczeniową przyjąć należy wysokość dodatku mieszkaniowego pobieranego w lutym 1930 r. zależnie od grupy uposażenia, stanu rodzinnego i miejsca służbowego pracownika.

Powyższy wymiar ma zastosowanie względem pracowników pobierających uposażenie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r. Pracownicy kontraktowi zaś pobierający uposażenie ryczałtem otrzymać winni, zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Skarbu do art. art. 2 i 3 ustawy z dn. 26 lutego 1930 r. zasiłek w wysokości 20% pobieranego normalnego uposażenia miesięcznego za miesiąc luty 1930 r. wraz z wszelkiemi dodatkami, nie więcej jednak niż 800 zł. Warunkiem otrzymania takiego zasiłku jest pozostawanie bez przerwy na służbie w danym związku komunalnym od dn. 2 stycznia do dn. 31 grudnia 1928 oraz posiadanie prawa do otrzymania uposażenia za miesiąc luty 1930 r.

Ponieważ zaś podstawą obliczeniową jest uposażenie względnie dodatek mieszkaniowy otrzymywane w lutym 1930 r., przeto pracownicy pozostający w tym samym związku komunalnym, którzy otrzymywali uposażenie ryczałtowe w roku 1928, w roku zaś 1930 według grup uposażenia winni otrzymać dodatek według norm przysługujących im w roku 1930.

III. Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że okólnik Ministerstwa Skarbu, że „osoby zajmujące kilka stanowisk z których każde daje prawo do dodatku otrzymać go mogą w wysokości przywiązanej do jednego z zajmowanych stanowisk" nie ma zastosowania w stosunku do Starostów, jako przewodniczących wydziałów powiatowych. Dodatek mieszkaniowy wypłacany jest im z funduszów samorządowych według norm przysługujących VIa grupie uposażeń—samotny i według tych samych norm winien być obliczany i z tych samych funduszów wypłacany omawiany zaległy dodatek.

248.

Okólnik Nr. 133
z dnia 24 lipca 1930 r.

(OL. 804/51) w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach.

Do

Panów Wojewodów (wszystkich z wyj. śląskiego).

W związku z zapytaniem kilku PP. Wojewodów, jakiemi zasadami należy się kierować

przy układaniu tymczasowego statutu urzędu wojewódzkiego na rok 1930, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 13 grudnia 1929 r. Nr. OL. 804/27 przesłało PP. Wojewodom projekt rozporządzenia „w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach, znajdującego się od dłuższego czasu w stanie uzgadniania z zainteresowanemi Ministerstwami. Projekt ten został również ogłoszony w druku w Nr. 6 „Gazety Administracji i Policji Państwowej“ z d. 15 marca r. b. Jak wynikało z powyższych publikacyj, tekst rozporządzenia obejmujący 47 paragrafów został całkowicie uzgodniony z wyjątkiem pewnych poprawek do §§ 5, 7, 9, 13, 27, 32 i 39. Z tych poprawek poprawki do § 9, 13 i 32 dotyczą wyłącznie działu Robót Publicznych.

Treść sprawozdań PP. Wojewodów na zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 30 maja r. b. Nr. OL 804/46 w sprawie oddziałów organizacyjnych w urzędach wojewódzkich, przekonała mnie, że niektórzy PP. Wojewodowie przy układaniu statutu urzędu wojewódzkiego na rok 1930 nie zastosowali się w niejednym kierunku do wspomnianego na wstępie projektu rozporządzenia „w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach“, a w organizacji niektórych urzędów wojewódzkich widoczne są braki w zastosowaniu nawet tych zasad organizacyjnych, które zostały ustalone w drodze ustawodawczej w przepisach art. 35 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. I tak: jakkolwiek powyższy przepis nie pozostawia żadnych wątpliwości pod tym względem, że komórkami organizacyjnemi urzędów wojewódzkich są tylko wydziały, które w miarę potrzeby dzielą się na oddziały, znajduję w niektórych urzędach wojewódzkich podział wydziałów częścią na oddziały, częścią i *obok* tego, na referaty. Wobec tego wyjaśniam co następuje: oddział jest *komórką organizacyjną*, referat natomiast jest grupą spraw (czynności) jednorodnych pod względem prawnym lub faktycznym, lecz nie jest jednostką organizacyjną. Dowodem tego, że dwa lub więcej referatów może być i jest często łączonych w ręku jednego referenta. Ustalenie referatów łączy się z ustaleniem szczegółowego podziału czynności, natomiast nie łączy się ze statutem urzędu wojewódzkiego, który zgodnie z pkt. 1 i 2 art. 35 zawiera tylko podział urzędu wojewódzkiego na wydziały, a wydziałów na oddziały, wraz z określeniem zakresu działania każdego z nich zapomocą *ogólnej* formuły.

Uznanie referatów za jednostki organizacyjne równałoby się wprowadzeniu trójstopniowego podziału urzędów wojewódzkich, podczas gdy ustawa zna tylko podział 2-stopniowy i to „w razie koniecznej potrzeby“. Nie zmienia postaci rzeczy wyjątkowy przepis zawarty w ostatniem zdaniu punktu 5 art. 35 rozp. Prez. Jeżeli w którymkolwiek z wydziałów urzędu wojewódzkiego nie jest wogóle odczuwana potrzeba dalszego podziału na oddziały, w takim razie statut winien ograniczyć się do skonstatowania tego i określenia zakresu czynności tego wydziału w ogólnej formule. Okoliczność, że szczegółowy podział czynności wyliczy w obrębie tego wydziału cały szereg grup spraw („referatów“) nie jest wcale dowodem, że odnośny wydział dzieli się na jednostki organizacyjne zwane „referatem“. Takich jednostek *organizacyjnych* w obrębie urzędu wojewódzkiego ustawa nie zna. Wydział nie posiadający oddziałów *nie jest wogóle podzielony*, lecz stanowi jedną jednostkę, w której szereg referentów pod nadzorem naczelnika wydziału załatwia przydzielone temu wydziałowi sprawy.

Celem uniknięcia podobnych rozbieżności w organizacji urzędów wojewódzkich jakoteż ze względu na to, że treść rozporządzenia „w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach“, jest (jak poprzednio wspomniałem) całkowicie uzgodniona z wyjątkiem paru jedynie paragrafów, zaś uzgodnienie niektórych załączników zawierających szczegółowy podział czynności wydziałów, natrafia jeszcze na trudności i wstrzymuje ogłoszenie całego rozporządzenia—postanowiłem niniejszem wprowadzić tymczasowo w życie całe rozporządzenie z tem, że *odnośnie do §§ względnie poszczególnych ustępów jeszcze nieuzgodnionych należy utrzymać aż do ostatecznej decyzji obecny stan faktyczny*, istniejący w poszczególnych urzędach wojewódzkich. Wobec powyższego zarządzam co następuje:

1) z dniem 1-szym września wprowadzam w życie przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych „w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach“ w tym zakresie, w jakim zostały uzgodnione z zainteresowanymi PP. Ministrami;

2) odnośnie do tych przepisów rozporządzenia, które nie zostały dotąd uzgodnione, polecam utrzymać narazie obecny stan faktyczny;

3) PP. Wojewodowie wydadzą bezzwłocznie zarządzenia celem przystosowania norm przez nich wydanych, a określających organizację urzędów wojewódzkich i trybu załatwiania spraw, do przepisów, o których wyżej mowa. Dotyczy to m. in. szczególnie przepisów § 3, który normuje formę zewnętrzną i sposób podpisywania pism urzędowych;

4) w obowiązującym obecnie w poszczególnych urzędach wojewódzkich statucie organizacyjnym (§ 38) oraz szczegółowym podziale czynności (§ 42) należy wprowadzić te zmiany, które okażą się niezbędne dla całkowitego uzgodnienia statutu i szczegółowego podziału czynności z zasadami art. 35 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. jako też z postanowieniami §§ 1 do 36 rozporządzenia „w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach“;

5) ze względu na szczególniejsze znaczenie wydziału ogólnego w okresie wzmożonych prac organizacyjnych, jako też ze względu na to, że zakres działania tego wydziału jest określony w ustawie (pkt. 4 art. 35 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19.I 1929 r.), jak wreszcie ze względu na to, że przy uzgadnianiu załączników projektowanego zarządzenia nie były ze strony PP. Ministrów podnoszone zasadnicze zarzuty przeciwko projektowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych strukturze tego wydziału, z wyjątkiem jedynie ustępu dotyczącego spraw budżetowo-rachunkowych Dyrekcji Robót Publicznych, co do których zechcą PP. Wojewodowie zgodnie z tem co wyżej pod 2) powiedziałem utrzymać, aż do dalszego zarządzenia, stan obecny—postanowiłem przesłać PP. Wojewodom bliższe wskazówki dotyczące organizacji wydziału ogólnego. Do wskazówek tych, które w załączeniu przesyłam, należy się ściśle zastosować.

Jak wynika z tych wskazówek, w skład wydziału ogólnego we wszystkich urzędach wojewódzkich wchodzą:

a) oddział organizacyjny;
b) oddział budżetowo-gospodarczy;
c) inspektorat.

Kierownikowi oddziału organizacyjnego podlegają:

a) redakcja Dziennika Wojewódzkiego;
b) kancelarja urzędu wojewódzkiego;
c) bibljoteka;
d) sekretarjat Wojewody.

Przedmiotem załączonych wskazówek jest przedewszystkiem szczegółowy podział czynności *oddziału organizacyjnego*. W oddziale tym odróżniam 3 grupy spraw (referaty):

a) sprawy ogólne,
b) „ organizacyjne,
c) „ osobowe.

Co się tyczy oddziału budżetowo-gospodarczego, to w związku z wynikami przeprowadzonych ostatnio przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych inspekcyj tych oddziałów, szczegółowy podział czynności oraz sposób załatwiania spraw w tym oddziale będzie przedmiotem *osobnego szczegółowego zarządzenia*.

Odnośnie do organizacji inspektoratu i sposobu załatwiania spraw inspekcyjnych powołuję się na moje zarządzenie z dn. 16.VII 30 r. Nr. Ol. 384, okólnik 127. Szczególną uwagę zechcą Panowie Wojewodowie poświęcić postawieniu na odpowiedniej wyżynie oddziału organizacyjnego, gdyż oddział ten powołany jest do spełnienia szczególnie ważnych i trudnych czynności:

a) po pierwsze ze względu na konieczność należytego wprowadzenia w życie nowych przepisów o organizacji urzędów wojewódzkich i trybie załatwiania spraw w tych urzędach, o wewnętrznej organizacji starostw i trybie ich urzędowania, jako też przepisów dotyczących stanowiska wojewodów i starostów jako reprezentantów Rządu;
b) po drugie ze względu na podjętą przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych szeroką akcję szkolenia urzędników;
c) po trzecie w związku z reorganizacją inspektoratu, który tylko przy należytem współdziałaniu oddziału organizacyjnego może spełnić swoje zadanie.

W niektórych urzędach wojewódzkich są osobne oddziały ogólne (organizacyjne) a osobne oddziały dla spraw osobowych.

Istnienia osobnych 2-ch takich oddziałów nie uważam za uzasadnione, zwłaszcza, że przy ogólnym braku wykwalifikowanego personelu oddziały te składają się najczęściej z jednego lub dwu urzędników, nie może być zatem mowy o stanie „koniecznej potrzeby“, o którym wspomina ustęp drugi art. 35 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19 stycznia 1928 r.

W niektórych urzędach wojewódzkich istnieją oddziały organizacyjno-inspekcyjne (obok osobnych oddziałów osobowych i budżetowo-gospodarczych). Oddziały organizacyjno-inspekcyjne polegają poprostu na tem, że inspektor starostw załatwia sprawy organizacyjne. Organizacji takiej nie uważam za właściwą, ponieważ praca oddziału organizacyjnego musi być pracą ciągłą, częściowo laboratoryjną, podczas gdy funkcje inspektora starostw z natury rzeczy wymagają jego obecności przedewszystkiem w terenie. Jedną z ważnych funkcyj oddziału organizacyjnego jest np. między innemi gromadzenie materjałów informacyjnych dla inspektora, jako też dopilnowanie realizacji wyników inspekcji. To wszystko nie da się pogodzić z równoczesnem pełnieniem funkcyj inspekcyjnych.

Istnienie oddziału organizacyjnego odrębnie od inspekcji nie powinno oczywiście w niczem stać na przeszkodzie jak najściślejszej współpracy tego oddziału z inspektorem i nawzajem. Nie mam również nic przeciwko temu, a nawet uważam to za rzecz pożądaną, ażeby w mniejszych województwach, w których czynności inspekcyjne, wobec niewielkiej ilości powiatów, nie mogą w całości zaabsorbować inspektora — inspektor starostw współdziałał bardziej bezpośrednio z oddziałem organizacyjnym, opracowując poszczególne zagadnienia.

Załącznik do Nr. OL. 804/51 (okólnik Min. Spr. Wewn. Nr. 133)

SPRAWY OGÓLNE.

WYDZIAŁ OGÓLNY (znak O) obejmuje sprawy związane ze stanowiskiem Wojewody jako reprezentanta Rządu oraz sprawy ogólne, wynikające z funkcji wojewody jako szefa administracji ogólnej a w szczególności sprawy organizacji, inspekcji i nadzoru nad funkcjonowa-

niem urzędu wojewódzkiego oraz władz i urzędów wojewodzie podległych, sprawy osobowe i wyszkolenia i sprawy finansowo-gospodarcze.

W skład wydziału ogólnego wchodzą:

1) Oddział organizacyjny (znak Org.)

2) Oddział budżetowo-gospodarczy (znak OB)

3) Inspektorat (znak OJ)

I. *Oddział organizacyjny* (Org.) obejmuje sprawy, wynikające ze stanowiska wojewody, jako reprezentanta Rządu, sprawy podziału terytorjalnego z wyjątkiem podziału na gminy, sprawy organizacji i nadzoru nad trybem urzędowania urzędu wojewódzkiego oraz władz i urzędów Wojewodzie podległych i sprawy personelu tych urzędów.

Kierownikowi oddziału organizacyjnego podlegają nadto:

1) Redakcja Dziennika Wojewódzkiego (Red.)

2) Kancelarja Urzędu Wojewódzkiego (Kanc.)

3) Bibljoteka (Bibl.)

4) Sekretarjat Wojewody (Sekr.)

II. Oddział Budżetowo-Gospodarczy (OB.) obejmuje sprawy budżetowe, rachunkowe, kasowe i gospodarcze, związane z wykonaniem budżetu państwowego w części przekazanej Wojewodzie, zarówno z etatu Min. Spr. Wewn. jak również i wszystkich działów zespolonych, jakoteż sprawy pomieszczenia urzędu wojewódzkiego oraz władz i urzędów Wojewodzie podległych.

III. Wojewódzki inspektor starostw załatwia sprawy wymienione w ustępie przedostatnim § 7 rozporządzenia o organizacji Urzędów Wojewódzkich.

Szczegółowy podział czynności

Oddział organizacyjny

obejmuje następujące kategorje spraw:

1) Referat ogólny

2) „ organizacyjny

3) „ osobowy

Referat ogólny

obejmuje sprawy związane ze stanowiskiem Wojewody, jako reprezentanta Rządu, sprawy bieżące dotyczące trybu urzędowania urzędu wojew., nie należące do referatu organizacyjnego, oraz sprawy zlecone przez Wojewodę. W szczególności referat ogólny obejmuje:

a) sprawy reprezentacyjne i etykietalne, sprawy organizacji uroczystości oficjalnych i udziału w nich wojewody oraz związana z tem korespondencja;

b) sprawy oficjalnych przyjęć na terenie województwa, w szczególności także sprawy wycieczek krajowych i zagranicznych;

c) sprawy zebrań perjodycznych wojewódzkich i powiatowych;

d) inne uprawnienia reprezentanta Rządu przewidzianego w art. art. 11 do 26 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 19 stycznia 1928 r.;

e) nadzór nad stosowaniem tych uprawnień przez starostów w granicach im przysługujących;

f) stosunek do posłów i senatorów, jako też sprawy interwencyj;

g) sprawy akcyj społecznych kierowanych lub popieranych przez wojewodę względnie starostów oraz stosunek do organizacyj społecznych;

h) sprawy konsularne i dyplomatyczne, o ile nie dotyczą spraw załatwianych w innych wydziałach;

i) stosunek do władz i urzędów niezespolonych oraz sprawy wynikające z ich interwencyj, o ile nie należą do innych wydziałów;

k) spory kompetencyjne z sądami oraz władzami administracyjnemi, rządowemi oraz samorządowemi;

l) sprawy związane z odznaczeniami (ordery, medale, żetony) na terenie województwa, z wyjątkiem wniosków o odznaczenie urzędników podległych wojewodzie, które należą do referatu osobowego;

ł) sprawy zjazdów wojewodów i starostów;

m) sprawy innych konferencyj i zjazdów z udziałem wojewody;

n) ewidencja konferencyj zwoływanych przez inne władze oraz ewidencja protokółów tych konferencyj względnie sprawozdań delegowanych urzędników;

o) godziny urzędowe i dyżury;

p) wykazy czynności urzędu wojewódzkiego i starostw;

r) delegacje urzędników i ewidencja tych delegacyj;

s) sprawa bezpłatnych biletów kolejowych;

t) różne zażalenia, prośby i t. p. nienależące do innych wydziałów;

u) zbieranie różnych materjałów informacyjnych dla wojewody;

w) sprawy specjalnie zlecone.

Referat organizacyjny.

Referat organizacyjny obejmuje wykonywanie obowiązujących przepisów dotyczących podziału administracyjnego, organizacji urzędów wojewódzkich i starostw oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach, gromadzenie materjałów oświetlających powyższe zagadnienie, jako też inicjatywa w tych sprawach.

I. Sprawy podziału administracyjnego.

Sprawy podziału administracyjnego załatwia oddział Org. w porozumieniu z wydzia-

łem samorządowym. Do Wydziału Samorządowego w sprawach podziału administracyjnego należy:

a) załatwianie konkretnych spraw podziału na *gminy miejskie i wiejskie*, tworzenie i kasowanie tychże i zmiany granic, jako też sprawy *obszarów dworskich;*

b) opinjowanie spraw podziału administracyjnego załatwianych przez oddział Org. ze stanowiska potrzeb samorządu, zwłaszcza pod względem finansowym.

Do *referatu Org.* w zakresie spraw podziału administracyjnego należy:

1) utrzymywanie w ewidencji materjałów dotyczących stanu faktycznego podziału województwa na powiaty i gminy (mapy, statystyka, wykresy, daty ludnościowe i gospodarcze);

2) ewidencja wniosków ze strony władz, urzędów i ludności, dotyczących zmian w podziale administracyjnym;

3) inicjatywa w sprawie opracowania ogólnego projektu racjonalnego podziału administracyjnego województwa na powiaty i gminy;

4) załatwianie konkretnych spraw w przedmiocie podziału administracyjnego, w szczególności odnośnie do:

a) zmian granic województw (ustawa z dnia 22.IV 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 44, p. 269);

b) zmian granic powiatów, tworzenia nowych, kasowania istniejących;

c) przenoszenia względnie ustalania siedziby starostw.

5) problem uzgodnienia podziałów na cele administracji ogólnej z podziałem na okręgi władz i urzędów niezespolonych a to:

a) opinjowanie konkretnych wniosków;

b) sprawa skupienia w miastach powiatowych siedziby wszystkich urzędów niezespolonych,

6) sprawa nomenklatury, zbierania materjałów historycznych i faktycznych oraz załatwianie spraw konkretnych; inicjatywa co do usuwania obcych nazw i miejscowości narzuconych przez rządy zaborcze;

7) problem administracyjnego podziału powiatów oraz zbliżenie ludności do urzędów, w szczególności;

a) organizacja ekspozytur starostw;

b) sprawa wójtostw w b. dzielnicy pruskiej (tworzenie, kasowanie, zmiana okręgów);

c) zagadnienie stałych roków urzędowych własnych lub w porozumieniu z zainteresowanemi urzędami niezespolonemi;

d) zagadnienie załatwiania spraw w drodze objazdowej;

8) sprawa kontaktu i współdziałania wojewody i starostów z wojewodami i starostami, jako też z innemi władzami i urzędami z sąsiednich województw i powiatów, zwłaszcza w zakresie problemów nadgranicznych;

9) sprawa środków komunikacyjnych i środków łączności, w szczególności sprawy połączeń kolejowych, rozkładów jazdy, sprawy pocztowe, telegraficzne i telefoniczne ze stanowiska potrzeb administracji.

II. Sprawy organizacyjne.

W zakresie spraw organizacyjnych do referatu Org. należy:

a) gromadzenie materjałów faktycznych obrazujących na obszarze województwa stan organizacji administracji państwowej wogóle, a administracji ogólnej w szczególności;

b) przestrzeganie podstawowych zasad organizacji administracji państwowej, t. j. zespolenia, dekoncentracji i udziału czynnika obywatelskiego;

c) przestrzeganie obowiązujących przepisów regulujących organizację wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej oraz tryb ich urzędowania, oraz regulowanie różnych spraw z tego zakresu;

d) współdziałanie z inspektorem starostw;

e) inicjatywa w zakresie spraw organizacyjnych wogóle.

Powyższe ogólne zadania przedstawiają się w szczególności jak następuje:

1) gromadzenie materjałów obejmuje:

a) utrzymywanie w ewidencji wykresów, obowiązujących przepisów oraz innych danych, dotyczących organizacji władz i urzędów państwowych, niezespolonych z administracją ogólną;

b) utrzymywanie w ewidencji danych dotyczących stanu organizacyjnego urzędu wojewódzkiego i starostw (podział na wydziały, oddziały, referaty, stan obsady personalnej, daty ilustrujące zakres czynności i zaległości i t. d.).

c) gromadzenie dla użytku własnego oraz inspektora starostw i syntetyczne zestawienie materjałów dostarczanych przez wszystkie wydziały i oddziały urzędu wojewódzkiego, a mających związek z zagadnieniem organizacji i usprawnienia urzędowania urzędu wojewódzkiego i starostw;

d) utrzymywanie dla użytku własnego oraz inspektora starostw zbioru wszystkich zarządzeń normatywnych, tak ministerjalnych jak wojewódzkich.

2) Przestrzeganie zasad organizacji administracji państwowej:

A. *Odnośnie do zasady zespolenia* do referatu Org. należą sprawy:

a) *zespolenia bezpośredniego,* t. j. czuwanie nad zespoleniem organów różnych resortów w obrębie urzędu wojewódzkiego i starostw, w szczególności czuwanie:

aa) ażeby sprawy wszystkich resortów zespolonych były załatwiane i traktowane z jednakową starannością i uwagą.

bb) ażeby były ściśle przestrzegane przepisy określające stanowisko i zakres czynności t. zw. urzędników fachowych;

cc) ażeby przy załatwianiu spraw były uwzględniane równomiernie pierwiastki administracyjno-prawne i fachowe;

b) sprawy *współdziałania* władz administracji ogólnej z władzami i urzędami niezespolonemi w granicach obowiązujących przepisów.

Natomiast sprawy *zespolenia pośredniego*, t. j. wynikające ze stanowiska wojewody i starosty, jako reprezentantów Rządu, należą do zakresu referatu ogólnego względnie osobowego.

B. *Odnośnie do zasady dekoncentracji:* do referatu Org. należy gromadzenie wniosków i spostrzeżeń wydziałów i oddziałów oraz inspektora starostw, jako też wniosków i spostrzeżeń starostów, co do ewent. zmiany zakresu kompetencji; opracowywanie wniosków w tym względzie dla wojewody wzgl. zainteresowanych Ministerstw.

C. *Odnośnie do sprawy udziału czynnika obywatelskiego* referat Org. gromadzi jedynie daty dotyczące uruchomienia, składu oraz funkcjonowania zarówno kolegjów wojewódzkich i powiatowych, jak i innych kolegjów współdziałających w zakresie administracji ogólnej — jako też materjały zobrazowujące rolę tych kolegjów w całokształcie prac administracji ogólnej.

Natomiast załatwianie wszystkich spraw dotyczących kolegjów wojewódzkich i powiatowych (rozdział III i V rozp. Prez. z 19.I 1928 r.) należy do wydziału samorządowego, a spraw dotyczących innych kolegjów do właściwych wydziałów względnie do referatu ogólnego.

3. Organizacja urzędów wojewódzkich i starostw.

Referat organizacyjny w tym zakresie obejmuje sprawy:

A. Wprowadzenia w życie zasad organizacji tych urzędów oraz trybu ich urzędowania;

B. Regulowania spraw bieżących z tego zakresu.

Zasady organizacji urzędów wojewódzkich i starostw jako też trybu załatwiania spraw w tych urzędach są zawarte:

a) w rozp. Prez. z 19.I 1928 r. w szczególności art. 35 i 69;

b) w rozporządzeniu o organizacji urzędów wojewódzkich i trybie załatwiania spraw w tych urzędach;

c) w rozporządzeniu o wewnętrznej organizacji starostw i trybie ich urzędowania;

d) w innych rozporządzeniach wykonawczych do rozp. Prez. z 19 stycznia 1928 r.

e) w okólnikach i innych zarządzeniach właściwych Ministerstw;

f) w okólnikach i zarządzeniach wojewody.

W szczególności do referatu Org. należy:

a) opracowywanie statutu organizacyjnego urzędu wojewódzkiego oraz szczegółowego podziału czynności i podziału rzeczowego akt;

b) przydział spraw nieprzewidzianych w szczegółowym podziale czynności i wyjaśnianie spraw spornych między wydziałami;

c) zarządzenia wojewody dotyczące ustalenia zakresu jego aprobaty oraz aprobaty wicewojewody;

d) instrukcje przewidziane w § 44 rozp. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich, jakoteż innych zarządzeń wojewody, przewidzianych w tem rozporządzeniu;

e) czuwanie nad tem, ażeby pisma wychodzące z urzędu wojewódzkiego były sporządzane i podpisywane zgodnie z przepisami § 3 rozp. o organizacji urzędów wojewódzkich;

f) przygotowywanie wszystkich zarządzeń wojewody, przewidzianych w rozporządzeniu o wewnętrznej organizacji starostw i trybie ich urzędowania, w szczególności wymienionych w §§ 2, 6, 10, 12, 14, 15, 17, 22, 23, 29, 30, 31 pkt. a, 35, w tych granicach, w jakich one wynikają z zakresu działania Referatu Org.

g) organizacja biurowości urzędów wojewódzkich i starostw,

h) organizacja pracy oraz metod pracy w tych urzędach, w szczególności zaś sprawy:

aa) ścisłego określania zakresu czynności i odpowiedzialności urzędników poszczególnych kategoryj i stopni służbowych;

bb) zapobiegania zbytniej koncentracji aprobaty lub zbytniej nierównomierności pod tym względem;

cc) hamowania obiegu papierowego, zwłaszcza w stosunkach między poszczególnemi komórkami organizacyjnemi urzędu wojewódzkiego;

dd) zapobiegania nadmiernej ilości załatwień przedstanowczych,

ee) czuwania nad wyznaczeniem racjonalnych terminów,

ff) kasowania zbędnych ewidencyj;

gg) zawiadamiania innych władz i urzędów o stanie załatwienia sprawy przez nich poruczonej;

hh) inne zarządzenia zmierzające do uproszczenia i przyśpieszenia toku spraw.

4. Współdziałanie z inspektorem starostw: do czasu wydania szczegółowej instrukcji dla referatów organizacyjnych obowiązuje w tym względzie narazie przedostatni ustęp okólnika Nr. 127 (OJ. 384/4) zawierającego instrukcję dla inspekcji wojewódzkiej.

Bibljoteka.

1) Prowadzenie i uzupełnianie księgozbioru,

2) Zakup i katalogowanie książek i czasopism;

3) Prenumerata czasopism;

4) Kompletowanie zbiorów Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego, Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewn., Dzienników Urzędowych innych Ministerstw oraz zbioru orzeczeń Najwyższego Trybunału Administr.,

5) Redagowanie biuletynów bibljotecznych,

6) Protokóły posiedzeń Komisyj bibljotecznych,

7) Kompletowanie bibljotek w starostwach,

8) Sprawa popierania prywatnych czasopism i wydawnictw,

9) Bieżąca korespondencja w sprawach bibljotecznych.

Sekretarjat.

1) Korespondencja osobista wojewody (zaproszenia, podziękowania i t. p.).

2) Sprawy przyjęć.

3) Sprawa wyjazdów służbowych wojewody i inspekcyj.

4) Ewidencja konferencyj z udziałem wojewody.

5) Sprawy dekoracyj z odznaczeniami.

6) Ewidencja przejazdów starosty.

7) Sprawy specjalne zlecone przez wojewodę.

Redakcja Dziennika Wojewódzkiego.

1) Czuwanie nad wykonaniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 roku w sprawie dzienników wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 72 p. 648).

2) Gromadzenie materjałów do Dziennika Urzędowego,

3) Krytyka materjałów pod względem merytorycznym w porozumieniu z właściwemi czynnikami.

4) Przestrzeganie zasad techniki legislacyjnej.

5) Układ poszczególnych numerów dziennika urzędowego i korekta.

6) Korespondencja bieżąca w sprawach dotyczących publikacyj dzienników wojewódzkich.

7) Zarządzenia w sprawie udostępnienia ludności przeglądania dziennika wojewódzkiego.

„Szczegółowy podział czynności „Referatu Osobowego“ będzie przedmiotem dalszego zarządzenia“.

249.

Okólnik Nr. 134

z dnia 21 lipca 1930 r.

(SS. 890/1) w sprawie jednorazowej remuneracji dla pracowników komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów wszystkich (z wyj. P. Wojewody śląskiego).

W ostatnich czasach w poszczególnych związkach komunalnych zapadały uchwały w sprawie przyznania pracownikom komunalnym remuneracyj w wysokości pół — wzgl. jednomiesięcznego uposażenia. W związku z powyższem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powiadamia, że stałe wypłacanie pracownikom samorządowym zapomóg, czy to w formie 13-ej pensji, czy też pod jakąkolwiek inną postacią nie znajduje oparcia w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073).

Z tego powodu uchwały związków komunalnych, wprowadzające stałe, co roku powtarzające się zapomogi względnie zasiłki, przybierają charakter stałego podwyższenia uposażenia pracowników komunalnych i jako takie są pozbawione podstawy prawnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych natomiast jest zdania, że przyznawanie przez związki komunalne ogółowi swych pracowników, a więc niekoniecznie indywidualne—jednorazowych zasiłków nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom, o ile nie nosi charakteru stałego podwyższenia wysokości uposażenia.

Odnośne uchwały związków komunalnych, przyznające pracownikom komunalnym tego rodzaju zasiłki, o ile znajdują pokrycie z oszczędności budżetowych, nie powinny być przez władze nadzorcze kwestjonowane.

250.

Okólnik Nr. 135

z dnia 22 lipca 1930 r.

(SS. 1536/1) w sprawie zwolnień pisarzy gminnych przez wójtów.

Do

P. P. Wojewodów w Warszawie, Białymstoku, Lublinie, Kielcach, Łodzi.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że niejednokrotnie wójtowie, działając w zastępstwie rozwiązanych rad gminnych, zwalniają pisarzy gminnych nieraz bez dostatecznego uzasadnienia i bez udowodnionej winy, stwarzając w wyniku tego zbędne konflikty między pracownikami, a sobą i wydziałem powiatowym, a nowowybraną radą gminną, oraz narażając gminę na koszta.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że aczkolwiek art. 14 dekretu o utworzeniu rad gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego z dn. 27 listopada 1918 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 18, poz. 48) przewiduje zarządzanie sprawami gminnemi przez wójta w okresie przejściowym, jednakże to zarządzenie winno być ograniczone do czynności niecierpiących zwłoki i tylko w takich

wypadkach może nastąpić zwolnienie pisarza gminnego przez wójta.

W myśl takiej też interpretacji powinny działać władze nadzorcze nad samorządem gminnym, t. j. wydziały powiatowe nie powiny zbyt pośpiesznie zatwierdzać tego rodzaju decyzji wójtów.

251.

Okólnik Nr. 136

z dnia 23 lipca 1930 r.

(AP. 560/4) w sprawie trybu kierowania spraw karno-administracyjnych do sądów oraz odpowiedniego przygotowania i opracowania spraw tych pod względem formalnym i materjalnym.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

I. W przedmiocie trybu kierowania spraw karno-administracyjnych do sądów.

Na zasadzie art. 619 § 2 k. p. k. władza administracyjna, w razie złożenia przez osobę, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego, wniosku o skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego (o ile nie cofnie swego orzeczenia), przesyła akta sprawy właściwemu sądowi okręgowemu.

W myśl okólnika Ministerstwa z dnia 11 kwietnia 1929 r. Nr. 80 władze administracyjne kierowały akta tych spraw do sądów okręgowych za pośrednictwem urzędu prokuratorskiego, czynnego przy danym sądzie.

Obecnie, w wyniku ankiety przeprowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości w przedmiocie uproszczenia i przyśpieszenia biegu spraw karno-administracyjnych w sądach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, na podstawie porozumienia z Ministerstwem Sprawiedliwości, zarządza co następuje.

Władze administracyjne winny przesyłać akta sprawy karno-administracyjnej *bezpośrednio do właściwego sądu okręgowego*, oznajmiając zarazem, czy zamierzają, same, lub za pośrednictwem odpowiedniej władzy, czynnej w siedzibie sądu okręgowego, popierać oskarżenie (art. 621 k. p. k.).

Przesłane akta winny z reguły zawierać wniosek o zarządzenie postępowania uproszczonego (art. 30 przep. wprow. k p. k.), jak praktyka bowiem wykazała, większość spraw karno-administracyjnych nadaje się do załatwiania w postępowaniu uproszczonem.

Oczywiście, nie leży w interesie samej władzy administracyjnej stawianie wniosków o uproszczone postępowanie w wypadkach, gdy represja karna jest bardzo doniosła (nprz. orzeczono ostrą karę pozbawienia wolności, konfiskatę znaczną) lub ze względu na natężenie przestępne czynu (szerzenie się danego przestępstwa, rozmiar szkody społecznej), lub ze względu na przedmiot przestępstwa (sprawy przeciw urzędnikom i t. p.) lub wreszcie z uwagi na konieczność uzyskania rozstrzyganięcia mogącego mieć znaczenie prejudykatu dla całego szeregu spraw.

II. W przedmiocie odpowiedniego uporządkowania aktów spraw kierowanych do sądów.

Akta spraw kierowanych do sądów winny być ułożone w porządku chronologicznym, zeszyte, sporządzone pismem czytelnem; ponadto należy dołączyć przy rozleglejszych sprawach kartę przeglądową (wykaz aktów), co ułatwi władzom sądowym wyszukanie poszczególnych aktów.

III. W przedmiocie należytego opracowania spraw karno-administracyjnych pod względem formalnym i materjalnym.

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że władze administracyjne częstokroć nie wypełniają wszystkich rubryk protokółu rozprawy karno-administracyjnej i orzeczenia karnego, (art. 22 i 25 rozporz. Prez. R. P. o postępowaniu karno-administracyjnem), wskutek czego powstaje dla władz sądowych konieczność uzupełnienia dochodzeń, co w znacznym stopniu tamuje bieg spraw tych w sądach.

Należy przeto zwrócić baczną uwagę, aby odnośne rubryki i pozycje protokółu i orzeczenia były należycie wypełniane i zawierały między innemi dane.

1) wyraźne oznaczenie czynu t. j. w szczególności kiedy, gdzie i w jaki sposób czyn zarzucony obwinionemu został popełniony (okoliczności faktyczne);

2) jaki przepis prawny został naruszony, przyczem, jeśli naruszono *miejscowe* zarządzenie administracyjne, należy podać treść tego zarządzenia, czas jego obowiązywania i podstawę prawną; nie wystarcza powołanie tylko przepisu przewidującego sankcję karną, należy podać również przepis zawierający pozytywny nakaz lub zakaz, który naruszono pkt. b) art. 25 rozporz. Prez. R. P. o postępowaniu karno-administracyjnem;

3) jakie środki dowodowe przytacza władza administracyjna dla stwierdzenia czynu (własne spostrzeżenie, doniesienie policji, przyznanie się obwinionego i t. p.). przyczem dla sądu konieczne jest wyraźne wskazanie, *kto* nprz. z pośród funkcjanarjuszów policji, czy starostwo może stwierdzić dokonanie czynu przestępnego. Sądy bowiem uskarżają się, że nadsyłane akta zawierają niejednokrotnie orzeczenie tej treści: „skazuje się N. na X zł. za pobranie nadmiernych cen, stwierdzone doniesieniem policji".

Dalej stwierdzono, że władze administracyjne przed wysłaniem akt sprawy sądowi wskutek odpowiedniego wniosku strony (art. 619 § 2 k. p. k.) nie badają w każdym wypadku, czy wniosek ten złożony został w terminie zawitym, nie odnotowują czytelnie w aktach ani daty ogłoszenia (względnie doręczenia) orzeczenia, ani daty wniesienia wniosku strony o przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego, pomnażając tem bez żadnej potrzeby pracę władz sądowych i prokuratorskich, które muszą w drodze specjalnego postępowania dowodowego okoliczności te ustalić.

IV. W sprawie stosowania art. 621 k. p. k.

Według art. 621 k. p. k. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313 z 28 r. b. art. 38 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22.III 1928 r. o post. karno-administracyjnem) „władza administracyjna, która wymierzyła karę, albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora".

W sprawie stosowania postanowień tego przepisu Ministerstwo Sprawiedliwości wydało okólnik do pp. Prokuratorów Apelacyjnych i Okręgowych z dnia 8.VIII 1928 r. Nr. 1415/I. U. 28 ogłoszony w Dzienniku Urzęd. Min. Sprawiedliwości Nr. 16 z dn. 16.VIII 1928 r.

Podając ten okólnik w załączeniu do wiadomości P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ze swej strony zaznacza, co następuje:

1. Przytoczony powyżej art. 621 k. p. k. daje właściwym władzom administracyjnym możność zastępowania się przez odpowiednią władzę w siedzibie sądu okręgowego. W celu uniknięcia zbędnych kosztów, straty czasu i t. p. powiatowe władze administracji ogólnej poza siedzibą sądu okręgowego, o ile wogóle uważają popieranie oskarżenia przez władzę admin. za konieczne, winny z reguły z uprawnienia tego korzystać. W ważniejszych tylko wypadkach, gdy sprawa wymaga specjalnej znajomości stosunków miejscowych, gdy zachodzą takie okoliczności, że dokładne zaznajomienie się ze sprawą wymagałoby ze strony władzy w siedzibie sądu okręgowego dłuższego czasu lub przeprowadzenia specjalnej korespondencji lub, gdy władza orzekająca z innych powodów uważa to dla dobra sprawy za niezbędne, winna ta ostatnia władza bezpośrednio popierać oskarżenie w Sądzie Okręgowym.

II. W związku z powyższem przy przekazywaniu spraw karno-administracyjnych na drogę sądową należy stosować następujące postępowanie.

1) Jeśli władza orzekająca niema zamiaru bezpośrednio popierać oskarżenia w sądzie okręgowym, winna ona, przekazując akta na drogę sądową, zawiadomić o przekazaniu odpowiednią władzę administracji ogólnej w siedzibie sądu okręgowego.

O ile popieranie oskarżenia w sądzie przez tę władzę uważa władza orzekająca za pożądane, należy to zaznaczyć w zawiadomieniu.

Jak wynika z załączonego okólnika Min. Sprawiedliwości, władze sądowe będą w tych wypadkach zawiadamiały o terminie rozprawy władzę w siedzibie sądu okręgowego i dadzą jej możność zapoznania się zawczasu z aktami sprawy;

2) w tych wypadkach, gdy władza orzekająca pragnie sama popierać oskarżenie w sądzie, winna ona, przy przekazywaniu akt na drogę postępowania sądowego, zaznaczyć to w swem piśmie i prosić o powiadomienie jej o terminie sprawy.

Jak wynika z brzmienia art. 621 k. p. k. artykuł ten zastrzega władzom administracyjnym prawo popierania oskarżenia („władza . . . może"), ale nie nakłada na nie obowiązku. Uprawnienie to ma dla władz duże znaczenie i pożądane jest należyte jego wykorzystanie gdyż wpłynęłoby to w znacznym stopniu na ujednostajnienie postępowania i uzgodnienia poglądów władz sądowych i administracyjnych przy wymierzaniu kar. Jednakże ze względu na szczupłość personelu i względy budżetowe nie jest naogół możliwe korzystanie z uprawnienia tego w szerszym stopniu, tembardziej, że normalna praca referatów karno-administracyjnych nie może z tego powodu ulec zahamowaniu i dlatego, jako wytyczną w sprawie popierania oskarżenia przez władzę administracyjną, przyjąć należy, że popieranie to winno mieć miejsce przedewszystkiem w wypadkach ważnych z punktu widzenia wymogów polityki karno-administracyjnej, (jak nprz. natężenie przekroczeń danego typu, wymagające ustalenia celowej praktyki karnej dla ich zwalczania), prestige'u władzy administracyjnej w sprawach zasadniczych i t. p. Jest rzeczą zewszechmiar pożądaną, aby czynności oskarżycielskie pełnili referenci dokładnie obeznani ze sprawami karno-administracyjnemi, którzy umieliby ze skutkiem rozwinąć działalność przed sądami okręgowemi, gdzie spotkać się mogą z wywodami adwokatów, broniących obwinionych.

Chodzi tu oczywiście o referentów, którzy w siedzibach sądów okręgowych popieraliby oskarżenie imieniem swego urzędu oraz w zastępstwie innych władz administracji ogólnej z poza siedziby sądu okręgowego.

III. W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o udzielenie w ciągu 14 dni informacji 1) jak PP. Wojewodowie zamierzają przeprowadzić obsadę rzeczonych referatów w ramach rozporządzalnego personelu by odpowiadały powyższym wytycznym, 2) jaki przeciętnie procent spraw przechodzi do sądów okręgowych (jako podstawy obliczenia należałoby przyjąć pierwsze półrocze r. 1930) i jak się na podstawie dotychczasowej praktyki przedstawia ilość spraw ważnych, w których występowanie władz, w charakterze oskarżyciela, jest w interesie władz pożądane i 3) czy do pełnienia funkcji oskarżyciela w poszczególnych sądach okręgowych wystarcza jeden urzędnik, czy też należy się liczyć z potrzebą dodania mu pomocnika.

IV. Zarazem zechcą PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) porozumieć się z PP. Prezesami Sądów Okręgowych, czy możliwe byłoby wyznaczenie spraw karno-administracyjnych w sądach okręgowych na pewne tylko dni w tygodniu, by odnośni urzędnicy nie tracili czasu i mogli być poza tem wykorzystani w Urzędach, w których pracują.

Załącznik do okólnika Nr. 136.

OKÓLNIK Nr. 1415/IU/28

z dnia 8 sierpnia 1928 r.

o postępowaniu sądowem w sprawach karno-administracyjnych do Panów Prokuratorów apelacyjnych i okręgowych.

Według art. 38 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) „władza administracyjna, która wymierzyła karę albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora".

Istotna treść powołanego przepisu pokrywa się z treścią art. 226 ustawy karnej skarbowej. Jeżeli przedstawiciel władzy administracyjnej, popierającej oskarżenie, występuje obok prokuratora, natenczas tak przedstawiciel władzy administracyjnej, jak i prokurator są czynnikami popierającemi równorzędnie oskarżenie i są też nawzajem od siebie niezależni. Popieranie oskarżenia przez jednego z nich wystarcza. Przedstawiciel władzy administracyjnej ma zawsze prawo popierania oskarżenia, nietylko wtedy, jeśli prokurator oskarżenia się zrzeka. „Zamiast" prokuratora znaczy w myśl art. 38 pow. rozp. to, iż popieranie oskarżenia przez przedstawiciela władzy administracyjnej jest wystarczające i obecność prokuratora na rozprawie w razie obecności przedstawiciela władzy nie jest konieczna.

Należy przyjąć za zasadę, iż w wypadkach w których przedstawiciel władzy administracyjnej będzie na rozprawie popierał oskarżenie, prokurator winien występować tylko wyjątkowo. Wyjątki te winny obejmować następujące wypadki: a) jeśli zachodzą uzasadnione wątpliwości, czy czyn będący przedmiotem osądzenia należy do właściwości władz administracyjnych, czy też także do właściwości sądu (art. 10 rozp.) albo do właściwości sądu wyłącznie; b) jeśli sprawa jest szczególnie ważna bądź ze względu na wymiar kary orzeczonej przez władze administracyjne (znaczniejsza kara pozbawienia wolności, dotkliwa grzywna lub konfiskata przedmiotu większej wartości) bądź ze względu na natężenie przestępne czynu (powszechne szerzenie się danego przestępstwa, rozmiar szkody społecznej) bądź też ze względu na podmiot przestępstwa (sprawy przeciw urzędnikom, sędziom i prokuratorom, oficerom, posłom); c) jeśli wydano specjalne polecenia.

Prokurator winien o terminie wyznaczonej przed sądem okręgowym rozprawy zawiadamiać powiatową władzę administracji ogólnej względnie inną rzeczowo właściwą władzę (np. inspektora pracy) w siedzibie sądu okręgowego. Władzę, która wymierzyła karę winien prokurator zawiadomić o wyznaczonym terminie rozprawy tylko w tych wypadkach, w których władza ta zażąda powiadomienia jej o terminie. Prokurator winien też umożliwić władzy administracyjnej zapoznanie się z aktami. W sprawach, w których akta urosły do większych rozmiarów, należy to czynić w porę i to jeśli zachodzi potrzeba nawet przed wyznaczonym terminem rozprawy.

W wypadkach przewidzianych powyżej pod lit. a), jeżeli czyn wykazuje prócz cech przestępstwa karno-administracyjnego także cechy przestępstwa pospolitego, prokuratorowie winni baczyć, czy wdrożono już także postępowanie sądowne zwyczajne o przestępstwo pospolite. Jeżeli to nie nastąpiło jeszcze, należy skierować sprawę do postępowania zwyczajnego po wydaniu przez sąd, wskazany w art. 37 rozp. wyroku w zakresie karalności przestępstwa karno-administracyjnego. Dalsze postępowanie normuje się według przepisów art. 10 rozp. Gdyby jednak wyczekiwanie na wyrok sądu w postępowaniu karno-administracyjnem groziło przedawnieniem karalności przestępstwa pospolitego, prokurator sporządzi natychmiast odpowiedni zapisek i odpisy z akt i skieruje z odpowiedniem wyjaśnieniem do sądu właściwego dla przestępstwa pospolitego.

Jeżeli natomiast są właściwe wyłącznie sądy w postępowaniu zwyczajnem, ponieważ czynowi oskarżonego brak cech przestępstwa karno-administracyjnego, natomiast istnieją wyłącznie cechy przestępstwa pospolitego, prokurator zwróci na to uwagę sądu okręgowego (art. 37 rozp.) odpowiedniemi wnioskami. Sąd wskazany w art. 37 rozp. nie jest bowiem władny skazać oskarżonego za przestępstwo pospolite przez co pozbawiłby oskarżonego właściwego toku instancji (w p. k.-adm. tylko jedna instancja art. 43, 44 ust. ost.) i właściwego trybu postępowania (w p. k.-adm. uproszczenia przewidziane w art. 40, 41). Sąd ten, załatwiając więc sprawę w zakresie postępowania karno-administracyjnego, zarazem przekazuje ją komu należy do postępowania zwyczajnego o przestępstwo pospolite.

Przedawnienie wyrokowania, unormowane w art. 38 pow. rozp. dotyczy tylko orzecznictwa władz administracyjnych. Przedawnienie wyrokowania sądowego normuje się według odnośnych przepisów części ogólnej prawa karnego (68 p. 2 K. K. z 1903 r.).

252.

Okólnik Nr. 137

z dnia 26 lipca 1930 r.

(OP. 6790/2) zgłaszanie się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych nowomianowanych starostów.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec szczupłości kredytów, przeznaczonych na opłacanie diet i kosztów podróży, zwalniam czasowo nowomianowanych starostów i kierowników starostw oraz starostów, przenoszonych w tymże charakterze na inne miejsce służbowe, od nałożonego na nich okólnikiem Nr. 227 z dnia 19 listopada 1928 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 8, p. 19 str. 33) obowiązku zgłaszania się u mnie przed objęciem kierownictwa starostwa. Natomiast aż do odwołania zarządzam zgłaszanie się u mnie nowomianowanych starostów i kierowników starostw oraz starostów, przeniesionych w tymże charakterze na inne miejsce służbowe w czasie pierwszego ich służbowego pobytu w Warszawie.

253.

Okólnik Nr. 138

z dnia 28 lipca 1930 r.

(AC. 1213/1) w sprawie przestrzegania przepisów o pobycie czasowym cudzoziemców.

Do

PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 8.XI 1929 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575) przez powiatowe władze administracji ogólnej nie jest należycie przestrzegane a w szczególności, że władze te w pewnych wypadkach wogóle nie stosują postanowień powyższego rozporządzenia albo też stosują je mylnie. Stwierdzono mianowicie, że:

1. Na obszarze Rzeczypospolitej znajduje się szereg osób, które nie posiadając obywatelstwa polskiego, przebywają w Polsce bez zezwoleń na pobyt, aczkolwiek z uwagi na art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.VIII 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) winny być uważane za cudzoziemców i jako cudzoziemcy posiadać wizy uzupełniające terminowe lub wizy uzupełniające do odwołania, w zależności od celu pobytu. Co więcej, stwierdzono, że w niektórych wypadkach powiatowe władze administracji ogólnej zadawalniają się gołosłownem oświadczeniem takich osób, iż uważają się one za obywateli polskich, zapominając, że dla oceny, czy dana osoba jest obywatelem polskim czy nie, miarodajnem jest ustalenie tego faktu przez właściwe władze, a nie samo tylko oświadczenie interesowanej osoby, które jako gołosłowne nie może mieć żadnego znaczenia prawnego.

2. Niektórzy cudzoziemcy, starając się o wizę pobytową do Polski nie podają w Konsulacie Polskim celu zamierzonego pobytu, zwłaszcza w wypadku, gdy cel ten jest zarobkowy, a to z obawy zresztą niesłusznej, że w razie podania prawdziwego celu pobytu nie uzyskają wogóle wizy pobytowej. Przyjeżdżają zatem zaopatrzeni w wizy, w których cel pobytu podany jest niezgodnie ze stanem faktycznym. Wypadki takie stają się zjawiskiem coraz częstszem, ponieważ powiatowe władze administracji ogólnej, niejednokrotnie, nie tylko nie kontrolują działalności cudzoziemców w Polsce, lecz nawet dowiedziawszy się, że cudzoziemiec zajmuje się czem innem, aniżeli tem, do czego go uprawnia tekst wizy pobytowej, nie reagują wcale lub reagują w niedostatecznej mierze na tego rodzaju nadużycie. Zjawisko to dało się szczególnie zauważyć w stosunku do t. zw artystów kabaretowych, którzy podają w Konsulacie Rzeczypospolitej P., że jadą dla celów niezarobkowych, jak np. turystycznych, rodzinnych i t. p., jednak po przyjeździe do Polski występują w różnych kabaretach, dancingach i t. p. przedsiębiorstwach oczywiście za wynagrodzeniem, a więc przebywają w Polsce faktycznie w celu zarobkowym.

3. Aczkolwiek obowiązujące rozporządzenie o ruchu cudzoziemców zniosło istniejące przedtem przedłużanie pobytu, i upoważniło powiatowe władze administracji ogólnej wyłącznie do „odraczania terminu wyjazdu" w pewnym tylko, ściśle określonym wypadku, powiatowe władze administracji ogólnej jednak niejednokrotnie nie liczą się z obowiązującemi przepisami oraz z interesem gospodarczym Rzeczypospolitej albo nazbyt liberalnie oraz w sposób niedość uzasadniony odraczają terminy wyjazdu, albo też odwrotnie w wypadkach, któreby raczej zasługiwały na uwzględnienie zajmują stanowisko odmowne lub też czynią zgoła zbyteczne trudności w pobycie.

Celem usunięcia powyższych niewłaściwości polecam:

a) zwrócić należytą uwagę na postanowienia § 48 rozporządzenia o ruchu cudzoziemców i w jak najkrótszym terminie zaopatrzyć wszystkich cudzoziemców w wizy uzupełniające z tem, że osoby, które świadomie zaniedbały obowiązku uzyskania stosownego zezwolenia w terminie, ustalonym w § 48, winny być ukarane na mocy art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.VIII 1926 r. o cudzoziemcach;

b) zwiększyć kontrolę nad działalnością cudzoziemców w Polsce i w razie stwierdzenia, że cel faktyczny ich pobytu nie pokrywa się z celem podanym w wizach, stosować §§ 8 lub 33 oraz art. 17 lub nawet w wypadkach szczególnie jaskrawszych art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o cudzoziemcach;

c) udzielać odroczeń wyjazdu zgodnie z § 6 t. j. tylko wówczas, gdy cudzoziemiec *wykaże* (to znaczy udowodni lub conajmniej uprawdopodobni), że w wyznaczonym mu czasie pobytu *nie mógł* osiągnąć celu, zadeklarowanego przy otrzymywaniu wizy. Rozumie się samo przez się, że wymogu § 6 wskazanego rozporządzenia nie należy nazbyt rygorystycznie stosować do osób, które przyjeżdżają do Polski w celach niezarobkowych, a więc turystycznych, rozrywkowych, towarzyskich i im podobnych, ponieważ pobyt tej kategorji osób jako utrzymujących się z funduszów, przywiezionych lub nadsyłanych z zagranicy, przynosi niezaprzeczenie pewne korzyści gospodarcze.

254.

Okólnik Nr. 139

z dnia 28 lipca 1930 r.

(AC. 1212/4) w sprawie opłat stemplowych od zaświadczeń obywatelstwa polskiego na dowodach osobistych.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z wykonywaniem przez powiatowe władze administracji ogólnej postanowień §§ 5 i 6 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 1928 r. o dowodach osobistych, (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 898) powstały wątpliwości, co do pobierania opłat stemplowych od zaświadczeń obywatelstwa polskiego, umieszczanych w dowodach osobistych. Celem usunięcia tych wątpliwości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu udziela następującego wyjaśnienia:

Zaświadczenie, że pewna osoba jest obywatelem polskim, wydane przez powiatową władzę administracji ogólnej, a umieszczone w dowodzie osobistym (§ 5 rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 29 listopada 1928 r. Dz. U. R. Nr. 100, poz. 898) jest świadectwem zupełnie odrębnem, od samego dowodu osobistego niezawisłem, który wydawany jest przez gminę.

Przepis zatem art. 18 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej P. z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 309), w myśl którego za dowód osobisty gmina pobiera tylko 60 gr. tytułem zwrotu kosztów druku, odnosi się wyłącznie do samych dowodów osobistych, i nie ma zastosowania do zaświadczeń o obywatelstwie polskiem.

Wobec powyższego od podań wnoszonych do powiatowych władz administracji ogólnej o wydanie zaświadczeń o obywatelstwie polskiem w dowodzie osobistym, należy pobierać opłatę stemplową w wysokości 3 zł. od podania oraz po 50 gr. od każdego załącznika, a to w myśl art. 145 ustawy o opłatach stemplowych.

Zaświadczenia zaś umieszczane w dowodach osobistych, a stwierdzające, że osoba określona w dowodzie osobistym jest obywatelem polskim, podlegają osobnej opłacie stemplowej w wysokości 3 zł., a to w myśl art. 154 ustawy o opłatach stemplowych.

255.

Okólnik Nr. 140

z dnia 28 lipca 1930 r.

(OB. 3911/4) w sprawie ograniczenia wysokości dodatkowych wynagrodzeń funkcjonarjuszów państwowych.

Do

P. P. Wojewodów wszystkich (z wyj. śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W wykonaniu art. 14 ustawy skarbowej z dnia 29 marca 1930 r. (Dz. U, R. P. Nr. 24, poz. 221) Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 24 kwietnia r. b. Nr. D. III 1030/1/30 podało następującą wykładnię ostatniego ustępu art. 4 tejże ustawy:

Wymieniony ustęp powołanego artykułu postanawia, że wszelkie dodatkowe wynagrodzenia funkcjonarjuszów państwowych względnie funkcjonarjuszów przedsiębiorstw państwowych, nie mogą przewyższać ich uposażenia, którego wysokość określają ogólne ustawy względnie umowy z nimi zawarte.

Zachodzi więc potrzeba ustalenia 1) co uważać należy za uposażenie określone przez ogólne ustawy, względnie umowę zawartą z pracownikiem kontraktowym, 2) co podpada pod pojęcie dodatkowych wynagrodzeń, których łączna wysokość nie może przekraczać uposażenia względnie wynagrodzenia określonego w punkcie 1 niniejszego okólnika i 3) do kogo mają zastosowanie postanowienia powołanego artykułu ustawy.

ad 1. Za uposażenie określone przez ogólne ustawy uważać należy płacę zasadniczą, dodatek regulacyjny, dodatek ekonomiczny, stołeczny, kresowy z uwzględnieniem 10% podwyżki po myśli art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725), dodatek mieszkaniowy i 15%-wy dodatek miesięczny.

Co się tyczy pracowników kontraktowych, to o ile w myśl zawartej z nimi umowy otrzymują wynagrodzenie przyrównane do pewnej grupy uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, — należy za ich wynagrodzenie uważać wyżej wymienione części uposażenia z wyjątkiem dodatku na mieszkanie, który im nie przysługuje.

O ile natomiast pracownicy kontraktowi otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe, to za ich wynagrodzenie uważać należy kwotę określoną w umowie, jako ich wynagrodzenie miesięczne, oraz 15% dodatek miesięczny, o ile dodatek ten w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów odnośnemu pracownikowi kontraktowemu przysługuje.

Za uposażenie względnie wynagrodzenie, o którem wyżej mowa, uważać należy całą kwotę brutto bez jakichkolwiek potrąceń.

ad 2. Pod pojęcie dodatkowych wynagrodzeń podpadają remuneracje, wynagrodzenia za nadliczbowe godziny pracy, wszelkie dodatkowe wynagrodzenia przyznane na zasadzie art. 9 oraz innych artykułów ustawy z dnia 9 października 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), o ile *wysokość* ich nie jest określona przez ustawę, wszelkie specjalne dodatki z tytułu szczególnej właściwości służby po mysli art, 10 tejże ustawy oraz wszelkie wynagrodzenia perjodyczne i jednorazowe, przyznawane funkcjonarjuszom państwowym, wyznaczonym na mocy istniejących przepisów prawnych przez właściwe władze do nadzoru i udziału we władzach instytucyj i przedsiębiorstw, a to niezależnie od tego, z jakich funduszów wynagrodzenia te są wypłacane.

Nie podpadają pod pojęcie dodatkowych wynagrodzeń zapomogi oraz diety i koszty podróży.

ad 3. Postanowienia wymienionego ustępu art. 4 mają zastosowanie do funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych, których uposażenie normuje ustawa z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) do funkcjonarjuszów państwowych objętych ustawą o uposażeniu sędziów z dnia 5 grudnia 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) i do pracowników kontraktowych w służbie państwowej i w przedsiębiorstwach państwowych, objętych budżetem.

Za uposażenie i wynagrodzenie określone w punkcie 1) i za dodatkowe wynagrodzenia określone w punkcie 2) niniejszego okólnika, uważać należy sumę brutto uposażeń i wynagrodzeń względnie sumę dodatkowych wynagrodzeń, przypadającą odnośnemu pracownikowi w ciągu całego okresu budżetowego 1930/31, z wyjątkiem tantjem, przyznanych za lata ubiegłe oraz za rok operacyjny 1929 względnie 1929/30. Natomiast postanowienia art. 4 wyżej powołanej ustawy skarbowej mają zastosowanie do tantjem za rok budżetowy 1930/31.

W końcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że wyjaśnienie podane w niniejszym okólniku w ustępie *ad 2* nie dotyczy dodatków, wypłacanych Panom po 1500 zł. miesięcznie na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. i uznanych za reprezentacyjne uchwałą Rady Ministrów z dnia 27 czerwca r. b. z ważnością od dnia 1 kwietnia r. b. Dodatki te bowiem, jako reprezentacyjne, nie podlegają ograniczeniu ustanowionemu w art. 4 ustawy skarbowej.

256.

Okólnik Nr. 141

z dnia 31 lipca 1930 r.

(Wojsk. 1010/2) w sprawie uczniów szkół kadeckich, — odroczenie sł. wojsk.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec powstałych wątpliwości, czy i z jakich odroczeń służby wojskowej mogą korzystać uczniowie szkół kadeckich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych wyjaśnia, że korpusy kadetów są szkołami średniemi ogólnokształcącemi typu matematyczno-przyrodniczego.

Uczniowie więc tych korpusów mogą korzystać z odroczeń służby wojskowej—na ogólnych zasadach art. 61 p. 1 ustawy o pow. ob. wojsk.

Jednocześnie zaznacza się, że jeśli chodzi o uczniów szkół wojskowych, kształcących się na oficerów zawodowych (§§ 346-349 rozp. wyk. do ustawy), to uczniowie ci nie potrzebują ubiegać się o odroczenie służby wojskowej, gdyż w czasie pobytu w szkole nie są do niej powoływani. Wszystkie inne szkoły wojskowe są przeznaczone dla szeregowych służby czynnej.

257.

Okólnik Nr. 142

z dnia 14 sierpnia 1930 r.

(Z. I. 455/30) w sprawie wymagań sanitarno-technicznych przy projektowaniu ludowych zakładów kąpielowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W przysyłanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych planach ludowych zakładów ką-

pielowych w celu uzyskania aprobaty i subwencji na budowę tychże zachodzą bardzo częste przypadki niestosowania się do podstawowych wymagań sanitarno-technicznych, którym winny odpowiadać wzorowe ludowe zakłady kąpielowe.

Wobec powyższego Ministerstwo prosi Pana Wojewodę o zarządzenie, aby projekty powyższe, przesyłane Ministerstwu za pośrednictwem podległych Panu władz, odpowiadały w związku z wykonaniem rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego o urządzeniu i utrzymaniu zakładów kąpielowych publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 698, 1922 r.) następującym punktom:

1. Położenie budynku.

Położenie budynku w osiedlu powinno być takie, aby umożliwiło ze wszystkich punktów osiedla łatwy dostęp.

2. Pomieszczenia zakładu kąpielowego.

Wielkość kąpieliska zależy od liczby osób, które z zakładu kąpielowego będą korzystać. Liczbę natrysków, wanien i wielkość parni należy liczyć w stosunku do godzinowej wydajności urządzeń.

Poczekalnia. Powierzchnia winna wynosić tyle metrów kwadratowych, ile osób przeciętnie jednocześnie korzysta z zakładu.

Rozbieralnia. Powierzchnia jej winna być obliczona na liczbę osób, mających jednocześnie korzystać z urządzeń kąpielowych, licząc conajmniej po 1,5 $m.^2$ na osobę. Jeżeli w zakładzie kąpielowym są zastosowane natryski w kabinach, w których jednocześnie można rozbierać się, wówczas należałoby liczyć rozbieralnię tylko dla osób, korzystających z parni. W małych zakładach kąpielowych rozbieralnia może służyć także za ubieralnię; wówczas należy koniecznie zastosować szafki, umożliwiające zamknięcie ubrania. Powierzchnia ubieralni powinna równać się powierzchni rozbieralni.

Parnia. W praktyce stosowano najczęściej w zakładach kąpielowych parnię o powierzchni podłogi 8—25 m. kw., wysokość zaś pomieszczenia, jak wymagają przepisy, nie może być mniejsza, niż 2,50. Ławki o szerokości 35—50 cm. w kilku kondygnacjach ustawia się na nóżkach żelaznych, wpuszczonych w betonową podłogę naprzeciwko pieca. Piec, tak zwana „parnica", powinien mieć wmontowane sitka natryskowe do polewania rozpalonych kamieni, przyczem opalanie odbywać się musi z innej ubikacji (kotłownia). Wskazane jest stosować w parni dodatkowe natryski. Zużycie wody w parni wynosi około 100 ltr. (na osobę i godzinę).

Natryski winny zawsze być stosowane w ludowym zakładzie kąpielowym. Oś natrysku jest nachylona do pionu od 20°—30°, lub też założona jest pionowo. Wysokość natrysku nad podłogą wynosi od 2,00—2,40 metrów. Natrysk winien dawać zimną i gorącą wodę przy zastosowaniu mieszaczy. Najczęściej natryski stosowane są w oddzielnych kabinkach, które w planie stanowią prostokąt o stosunku boków 1:2. Kabina taka jest podzielona płótnem nieprzemakalnem na dwie części, z których jedna służy za przedział do mycia, druga — do rozbierania, a wymiary jej wynosiłyby przeciętnie od 2 — 2,20 x (1,00—1,10 mtr.). W przedziale do mycia stosuje się często nożną wannę o wymiarach 0,8 x 0,8 x 0,15 mtr. Odpływ wody w nożnej winien być tak urządzony, aby można było utrzymać wodę na głębokości 10 cm. Jeżeli kabinek się nie stosuje, wówczas natryski odgradza się ściankami działowemi w odstępach 1 mtr. jedna od drugiej. Ścianki kabinek o grubości 2—5 cm. i wysokości 2,20 — 2,50 mtr. wykonane są z drzewa, betonu, żelbetonu, łupku i t. p. i ustawione na nóżkach wysokości 10 cm., wpuszczonych w podłogę. Zużycie wody w natryskach wynosi około 50 ltr. na osobę. Wydajność natrysku na ogólnej sali — 6-ciu ludzi na godzinę, w kabince — 3 ludzi na godzinę.

Wanny. W ludowych zakładach kąpielowych najlepiej stosować wanny żelazne emaljowane, inne, jak cynkowe lub miedziane, mniej są używane. Kabinki z wanną winny zasadniczo mieć wymiary 2,25 × 1,80 metrów, przyczem ścianki działowe urządza się podobnie, jak w kabinach natryskowych. Ściany około wanny powinny być zasadniczo wyłożone płytkami, mogą być także malowane olejno. Zużycie wody w wannie wynosi 500 litr. godz., przyczem z wanny mogą korzystać dwie osoby w ciągu godziny.

Kotłownia z oddzielnem wejściem z zewnątrz powinna być zasadniczo stosowana w każdym zakładzie kąpielowym i tak usytuowana, aby z niej można było opalać jak najwięcej pomieszczeń, mianowicie parnię, natryski, rozbieralnię i t. p. Przy ustalaniu wielkości kotłowni należy kierować się następującemi zasadami: odstęp między kotłem a ścianami po 0,5 mtr., tył kotła odsunięty od ściany na 1 m.— 1,5m., przed kotłem winno być pozostawione miejsce na długość kotła plus (0,30 — 0,50 mtr.). Wymiary kotła wynoszą przeciętnie około 1 mtr. szerokości, od 0,5—1,80 mtr. długości. Materjał opałowy winien być przechowywany w pobliżu, najlepiej w piwnicy, skąd zapomocą wyciągu wydostaje się go do kotłowni.

Dezynfekcja powinna być w zasadzie przewidziana w każdym budynku zakładu kąpielowego, przyczem komora dezynfekcyjna winna być ustawiona obok kotłowni, skąd dostaje się para do aparatu, najlepiej łączyć rozbieralnię z ubieralnią zapomocą komory dezynfekcyjnej z okienkami do składania i oddawania ubrania. W praktyce stosowane są wymiary komory dezynfekcyjnej (1,25—2,00) × (3—4 metrów).

Ustępy winny być urządzone w każdym zakładzie kąpielowym w miejscu łatwo dostępnem ze wszystkich pomieszczeń. W małych kąpieliskach wiejskich ustępy mogą być na podwórzu zamiast w budynku. Minimalne wymiary ustępu 0,85×1,15 mtr., najlepiej stosować ustępy spłókiwane do kucania.

Budynek murowany z cegły lub materjału zastępczego, o grubości dostatecznej ze wzglę-

du na utrzymanie ciepła. Grubość muru ceglanego winna wynosić conajmniej 2 cegły.

Podłoga w częściach „mokrych" powinna być szczelna i niewsiąkliwa, najlepiej betonowa o grubości 10—12 cm., pokryta wyprawą cementową o stosunku 1:1 — 1:2 i grubości 2 cm. Na niej położona jest dająca się łatwo zdejmować krata drewniana.

Stropy. Celem uniemożliwienia zawilgocenia budynku powiany być murowane lub żelbetowe, a więc konstrukcji „Kleina", „Monier'a" i t. p.

Okna powinny mieć odpowiednie rozmiary; parapety okienne w pomieszczeniach „mokrych" należałoby zakładać na wysokości 1,60—1,80 mtr. od podłogi.

3. *Zaopatrzenie w wodę i usuwanie nieczystości.*

Naogół woda w kąpielisku powinna odpowiadać tym samym warunkom, co i woda do picia (patrz art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zaopatrywaniu ludności w wodę z dnia 16 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 310). O ile niema wodociągu ogólnego, studnia, zaopatrująca w wodę zakład kąpielowy, powinna odpowiadać ogólnym warunkom higjenicznym. Zasadniczo budynek zakładu kąpielowego powinien być przyłączony do kanalizacji gminnej, a jeżeli jej niema, wówczas zastosować należy system kanalizacji miejscowej.

258.

Okólnik Nr. 143

z dnia 4 sierpnia 1930 r.

(Z. F. 2769/30) w sprawie sporządzania odpisów recept w aptekach Kas Chorych.

Do

Panów Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Okólnik Nr. 47 z 1927 r., zalecający, aby w aptekach sporządzanie odpisów recept było powierzane wyłącznie farmaceutom. miał na celu, aby odpisy te były dokładne, aby była zachowana tajemnica chorego i aby recepty podlegały kontroli również przy ich przepisywaniu.

Wobec projektowanego przez Ogólno-państwowy Związek Kas Chorych wprowadzenia podwójnej kontroli odpisów recept, jaką będą wykonywać w aptekach kasowych, i wobec tego, że cały personel Kas Chorych w myśl przepisów art. 77 ustawy z dnia 19 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272) jest obowiązany do zachowania tajemnicy chorego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie widzi dostatecznych podstaw do wymagania, aby mechaniczną czynność przepisywania miały pełnić tylko osoby z fachowem wykształceniem, i dlatego zgodziło się, aby tytułem próby w aptekach Kas Chorych czynność tę mogły wykonywać siły techniczne.

Załączając odpis okólnika, jaki Ogólno-państwowy Związek Kas Chorych rozesłał do poszczególnych Kas, a jaki normuje sposób kontroli odpisów recept, które mogłyby być sporządzane przez personel techniczny, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o polecenie inspektorowi farmaceutycznemu, aby przy rewizjach aptek Kas Chorych zwracał uwagę, czy kontrola odpisów recept odbywa się w sposób, ustalony przez wymieniony Związek.

OGÓLNO-PAŃSTWOWY ZWIĄZEK KAS CHORYCH W POLSCE. Odpis.
L. 10146/30
Warszawa, dn. 23.VII 1930 r.

Okólnik Nr. 40/30.

Do

Zarządów i PP. Komisarzy Kas Chorych posiadających własne apteki.

W celu zapewnienia w aptekach Kas Chorych dostatecznej kontroli przy sporządzaniu odpisów recept (t. zw. sygnatur), Ogólno-Państwowy Związek Kas Chorych w Polsce wzywa Zarządy względnie PP. Komisarzy wszystkich Kas Chorych, posiadających własne apteki, do wydania zarządzeń, aby kierownicy aptek przestrzegali ściśle w aptekach kasowych następującego trybu postępowania:

1. Każda recepta przy przyjmowaniu winna być sprawdzona przez przyjmującego farmaceutę, czy dopuszczalne dawki nie są przekroczone, jak również czy niema żadnych wątpliwości co do jasnego brzmienia przepisanych środków leczniczych.

2. Przed przystąpieniem do wykonania recepty należy sporządzić jej odpis, który wraz z oryginałem recepty należy oddać na lożę (stół recepturowy).

3. Farmaceuta, sporządzający receptę, winien sprawdzić zgodność odpisu recepty z oryginałem i postawić swe inicjały, tak na oryginale recepty, jak i na odpisie, a odpis przymocować do opakowania lekarstwa.

4. Farmaceuta, wydający receptę, winien sprawdzić, czy odpis recepty został doklejony do opakowania właściwego leku zgodnie z brzmieniem oryginału recepty i stwierdzić to swemi inicjałami na oryginale recepty.

5. W aptekach większych, w których przy sporządzaniu odpisów recept zatrudnionych jest na jednej zmianie więcej, aniżeli 3 siły niefachowe, kontrolę nad temi odpisami recept winien sprawować kontroler farmaceuta, który

narówni z przyrządzającym lekarstwo ponosi odpowiedzialność za prawidłowe sporządzenie odpisu.

Powyższy tryb postępowania został zaaprobowany przez Departament Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 10 lipca 1930 r. Nr. Z. F. 2523/30.

259.

Okólnik Nr. 144

z dnia 31 lipca 1930 r.

(SG. 1057/4) w sprawie robót publicznych dla zatrudnienia bezrobotnych.

Do Pana Wojewody w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Krakowie, Lwowie, Lublinie. Toruniu, Poznaniu, Białymstoku, Wilnie, Katowicach.

Prowadzona od kilku lat przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej akcja subwencjonowania robót publicznych, uruchomianych przez związki komunalne, została w bieżącym sezonie budowlanym, w związku z niepomyślną sytuacją na rynku pracy, znacznie rozszerzona.

Łączna suma subwencyj udzielanych związkom komunalnym na podstawie wniosków PP. Wojewodów wynosi począwszy od maja r. b. około 3.000.000 zł. miesięcznie, przyczem w większości wypadków udzielanie subwencyj winno być uwarunkowane wykonaniem pewnego ekwiwalentu pracy w myśl § 10 instrukcji Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30.XI 1929 r,

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej ustaliło następujące wytyczne odnośnie wydatkowania omawianych subwencyj w r. 1930/31:

1) szczegółowy podział subwencji (przyznanej na Województwa) między zainteresowane związki komunalne pozostawiony jest uznaniu PP. Wojewodów;

2) wysokość subwencji przypadająca na jedną dniówkę została ustalona na 3—4 zł. z tem, że ewentualna różnica do wysokości efektywnych płac w danej miejscowości winna być pokryta przez związek komunalny względnie organizacje otrzymujące subwencje na zatrudnienie bezróbotnych;

3) do robót winni być przyjmowani przedewszystkiem zarejestrowani w miejscowym P. U. P. P. robotnicy z liczby korzystających z zasiłków ustawowych względnie z zapomóg z akcji specjalnej;

4) wysokości płac obowiązujących przy subwencjonowanych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej robotach publicznych ustalać będą PP. Wojewodowie po uprzedniem wysłuchaniu opinji komisji lokalnej (wojewódzkiej) powołanej przez P. P, Wojewodów i pod ich względnie Wicewojewodów przewodnictwem w składzie przedstawicieli: Dyrekcji Robót Publicznych, Wydziału Pracy i Opieki Społecznej, związków komunalnych, związków zawodowych i przemysłowców.

Komunikując powyższe do wiadomości PP. Wojewodów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o honorowanie ustalonych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wytycznych przy zużytkowywaniu subwencyj, przyznawanych na roboty publiczne.

Ze swej strony Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi PP. Wojewodów o dopilnowanie 1) aby subwencje, przydzielane były dla tych związków komunalnych, które z uwagi na istniejący stan bezrobocia na ich terenie muszą faktycznie prowadzić roboty publiczne dla zatrudnienia bezrobotnych; 2) aby charakter podejmowanych przez związki komunalne robót publicznych z tytułu powyższej akcji dawał możność zatrudnienia jaknajwiększej liczby bezrobotnych; 3) aby podejmowane roboty były celowe i niezbędne z uwagi na potrzeby miejscowe.

260.

Okólnik Nr. 145

z dnia 4 sierpnia 1930 r.

(AA. 4162/1) w sprawie sposobu przeprowadzenia eksmisyj funkcjon. państwowych z mieszkań służbowych.

P. P. Wojewodom (wszystkim) oraz P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości i odpowiedniego stosowania.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. AA. 4162/1

Odpis.

Warszawa,
dnia 4 sierpnia 1930 r.

Do Pana Wojewody
w Białymstoku.

W odpowiedzi na poruszoną przez Pana Wojewodę kwestję, w jakim trybie i przez jakie władze ma być zarządzana i przeprowadzana eksmisja funkcjonarjuszy państwowych z mieszkań służbowych na zasadzie art. 1 Rozp. Prez.

Rz. z dn. 3.IX 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 540), wyjaśnia się co następuje:

Po myśli art. 1 cyt. rozporz. do wydawania decyzyj w przedmiocie opróżniania mieszkań służbowych przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych powołana jest „przełożona władza" tych osób. Z chwilą uprawomocnienia się decyzji, stanowi ona tytuł egzekucyjny po myśli art. 14 p. 1 c) Rozp. Pr. Rz. z 22.III 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342). Całe więc dalsze postępowanie egzekucyjne ma się odbywać wyłącznie na zasadzie zacyt. rozporządzenia, które uchyliło wszelkie inne sprzeczne z tem rozporządzeniem przepisy, a w tej liczbie także sprzeczne z niem przepisy rozp. Prez. z 3.IX 1926 r. Władzą więc właściwą do zarządzania egzekucyj w tych sprawach jest obecnie wyłącznie powiatowa władza administracji ogólnej, która przeprowadza egzekucję przez własne organa egzekucyjne lub organa gminne (art. 8. p. 2. r. o p. p. w adm.).

Do przeprowadzenia wspomnianych egzekucyj policja państwowa nie jest obecnie uprawniona ani powołana, tak z mocy cytowanych przepisów postępowania egzekucyjnego, jako też z uwagi na art. 143 Rozp. Pr. Rz. z dnia 6.III 1928 r. o policji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257), który zniósł wszystkie przepisy, nakładające na organa P. P. obowiązki, nie wchodzące w zakres jej właściwych zadań.

Co się tyczy kwestji, jak ma postąpić władza egzekucyjna (pow. władz. adm. ogólnej), jeżeli jej zdaniem decyzja władzy nakazującej opróżnienie mieszkania jest bezpodstawna, to należy uznać, że władza egzekucyjna ma prawo badania tytułu egzekucyjnego jedynie pod względem formalnym, nie zaś merytorycznym, nie może przeto wdawać się w ocenę jego legalności, gdyż kwestja ta winna być zadecydowana ewent. w drodze instancyj przez inne władze. W każdym przeto wypadku, gdy tytuł egzekucyjny odpowiada przepisowym wymaganiom (art. 14), władza egzekucyjna winna wydać „zarządzenie egzekucyjne".

Natomiast co się tyczy wykonania egzekucji, to władza egz. w razie wniesienia odwołania przeciwko zarządzeniom egzekucyjnym może zgodnie z art. 19 r. o. p. p. w adm. tymczasowo wstrzymać całkowicie lub częściowo zastosowanie środka egzekucyjnego, o ile nie zachodzi obawa, że wnioskodawca będzie narażony na niepowetowaną szkodę, albo że interes publiczny nie będzie w ten sposób naruszony.

Równocześnie władza egzekucyjna winna zawiadomić władzę, która wydała tytuł egzekucyjny i przedstawić jej swoje objekcje, celem ostatecznego rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie to winno być dla władzy egzekucyjnej miarodajne.

261.

Okólnik Nr. 146

z dnia 1 sierpnia 1930 r.

(OB. 4160) w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych, pobierających zaopatrzenie emerytalne.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem z dnia 25 lipca r. b. Nr. D. III. 1864/1 wyjaśniło co następuje:

Uchylenie art. 25 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 6, poz. 46) artykułem 2 ustawy z dnia 23 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 234) pociąga za sobą ten skutek, że pobieranie emerytury na zasadzie ustawy emerytalnej nie wywiera żadnego wpływu na wynagrodzenie umowne, pobierane przez emeryta jako pracownika kontraktowego na zasadzie zawartej z nim umowy służbowej.

O ile zatem wynagrodzenie umowne zostało określone w sposób podany w okólniku Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 września 1924 L. 10769 (okólnik M. S. Wewn. Nr. 103 z 26.IX.1924 r.), t. j. według jakiejś grupy uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, należy to wynagrodzenie obliczać tak, jak gdyby dany pracownik nie pobierał emerytury. Należy zatem wliczać także dodatek regulacyjny, który zresztą stanowi integralną część tabeli uposażeniowej, należy również przyznawać dodatki ekonomiczne, o ile tylko zachodzą warunki, określone w art. 4 ustawy uposażeniowej, t. j. o ile tylko dany członek rodziny pozostaje na utrzymaniu pracownika kontraktowego. Okoliczność, że dany pracownik już w emeryturze pobiera należny mu np. dodatek ekonomiczny na żonę, nie oznacza bynajmniej, że żona tem samem przestała już być na jego utrzymaniu.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

262.

Okólnik Nr 147.

z dnia 5 sierpnia 1930 r.

(OP. 15228/1) w sprawie rzymskiej konwencji emerytalnej.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich), Komisarza Rządu w Warszawie oraz Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dnia 15 czerwca 1930 r. L. D. I. 3901/5/30,

zakomunikowało wszystkim Ministerstwom co następuje:

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 26 z r. 1929) i w związku z ogłoszeniem w Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 533 i 534 z r. 1929 Konwencji pomiędzy Austrją, Czechosłowacją, Jugosławją, Polską, Rumunją i Włochami, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922 r., obowiązującej od dnia 10 czerwca 1929 r., a dotyczącej emerytur i wsparć, które były przyznane przez dawny rząd austrjacki, Ministerstwo Skarbu oznajmia, co następuje:

1) Obowiązki, wynikające z wymienionej Konwencji Rzymskiej, jeszcze przed jej zawarciem przyjął dobrowolnie na siebie Skarb Państwa Polskiego i wypłaca, począwszy od 1 listopada 1918 r., posiadającym obywatelstwo polskie zgodnie z postanowieniami traktatu pokojowego w Sain-Germain byłym emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym b. państwa austrjackiego, którzy się o to zgłosili, zaopatrzenia emerytalne i wsparcia (dary z łaski) z odpowiedniemi dodatkami drożyźnianemi, wszystkie bowiem ustawy emerytalne, wydane dotychczas w Państwie Polskiem, przyznały wszystkim objętym Konwencją osobom prawa do zaopatrzeń emerytalnych, nabyte w b. państwie austrjackiem.

2) Według ustaw emerytalnych Państwa Polskiego zaszeregowano emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych b. państwa austrjackiego (tak samo zresztą, jak wszystkich innych emerytów byłych państw zaborczych), odpowiednio do posiadanych w b. państwie zaborczem klas rangi, stopni służbowych lub stopni płacy, do równorzędnych stopni służbowych, stopni płacy, względnie grup uposażenia funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych polskich.

Również wysługa emerytalna funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych b. państw zaborczych przy przyznawaniu im zaopatrzeń ze Skarbu Polskiego jest obliczana według przepisów b. państwa zaborczego.

Wymierzona w ten sposób wysokość emerytur b. funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych austrjackich jest zatem zgodnie z art. 3 Konwencji Rzymskiej, nie niższa od ustanowionej przez dawny zarząd administracyjny austrjacki.

Stosowanie do emerytów b. państw zaborczych pewnych wyjątków jest zgodne z art. 3 Konwencji Rzymskiej, a więc także tych wyjątków:

a) że według polskich przepisów emerytalnych zaopatrzenie emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych b. państwa austrjackiego jest wypłacane w kwotach, wynoszących 75% zaopatrzeń równorzędnych emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych Państwa Polskiego;

b) że spożywanie zaopatrzenia emerytalnego poza granicami Państwa Polskiego jest zależne od uzyskania zezwolenia właściwej władzy naczelnej i Ministerstwa Skarbu.

3) Co się tyczy tak zwanych darów z łaski, wsparć, to te, zgodnie z art. 3 Konwencji Rzymskiej, są wypłacane osobom uprawnionym, które się o to zgłosiły, w wysokości przyznanej przez b. rząd austrjacki, z dodatkami drożyźnianemi, ustanowionemi w Państwie Polskiem, oraz z przeliczeniem koron austrjackich na marki polskie, a tych na walutę złotową.

4) Konwencja Rzymska nie daje więc żadnej podstawy do przyznawania jakichkolwiek nowych korzyści lub uprawnień osobom, o których mowa w punktach 1), 2) i 3).

Wobec tego wszystkie ewentualne prośby emerytów (względnie pozostałych rodzin), którzy już mają wymierzone zaopatrzenia na podstawie ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r., o podwyższenie, względnie sprostowanie wymiaru na podstawie powyższej konwencji, należy pozostawiać bez rozpatrzenia z uwagi na prawomocność wymiaru.

5) Z pośród b. funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych b. państwa austrjackiego, oraz osób po nich pozostałych, mogą na podstawie Konwencji Rzymskiej otrzymać nowe uprawnienia tytułem zaopatrzeń pozaustawowych, t. zw. darów z łaski, tylko te osoby, które do dnia 3 listopada 1918 r. miały przyznane na stałe w b. państwie austrjackiem wsparcia lub dary z łaski, a które to osoby, posiadając obywatelstwo polskie zgodnie z postanowieniami traktatu pokoju w Saint-Germain, mogły by narówni z osobami, o których mowa w punktach 1), 2) i 3) niniejszego okólnika, uprawnienia swe zgłosić i wykorzystać w myśl przepisów Państwa Polskiego, lecz z różnych powodów dotąd uprawnień tych nie wykorzystały.

Należne osobom tym w myśl powyższego zaopatrzenia pozaustawowe (dary z łaski) mogą być przyznane od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zgłoszeniu się i udowodnieniu prawa do takiego zaopatrzenia.

Co do wysokości tych pozaustawowych zaopatrzeń (darów z łaski), to zasadniczo mogą być one przyznane do wypłaty tylko pod temi samemi warunkami i z temi samemi zastrzeżeniami, z jakiemi zostały przyznane w b. państwie austrjackiem, oraz w tej samej wysokości, w jakiej tam zostały przyznane, wraz z dodatkami drożyźnianemi, ustanowionemi dla tych darów w Państwie Polskiem, tudzież z zastosowaniem przeliczenia koron austrjackich na marki polskie, a tych na walutę złotową.

6) W myśl art. 6 Konwencji Rzymskiej postanowienia jej, a zatem również wyjaśnienia, zawarte w niniejszym okólniku, mają analogiczne zastosowanie do zaopatrzeń pensyjnych, odpraw na wypadek powtórnego zamążpójścia,

oraz pośmiertnego wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych b. państwa austrjackiego.

7) Uprawnienia, wynikające z Konwencji Rzymskiej, określone powyżej w punkcie 5), mogą być przyznawane w drodze ustawy z 11 grudnia 1924 r. o pozaustawowych zaopatrzeniach jedynie na skutek podań należycie udokumentowanych, po uprzedniem sprawdzeniu, że nie zaszły okoliczności, powodujące wygaśnięcie lub zawieszenie pobierania zaopatrzenia przez interesowaną osobę.

8) W sprawach wątpliwych, wynikających z Konwencji Rzymskiej, należy się zwracać do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

9) Wypłaty zaopatrzeń, przyznanych ewentualnie na podstawie Konwencji Rzymskiej, dokonywać będzie wyłącznie Izba Skarbowa we Lwowie.

263.

Okólnik Nr. 148

z dnia 5 sierpnia 1930 r.

(AP. 3103/1) w sprawie zniesienia wiz na paszportach dyplomatycznych szwajcarskich.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na mocy układu zawartego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych z Rządem Szwajcarskim zostają zniesione z dniem 15 sierpnia r. b.:

a) wizy szwajcarskie na polskich paszportach dyplomatycznych przy wjeździe oraz wyjeździe z Szwajcarji okazicieli takich paszportów.

b) polskie wizy wjazdowe i wyjazdowe na paszportach dyplomatycznych szwajcarskich.

Podając powyższe do wiadomości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie zarządzeń organom paszportowej kontroli granicznej, by wpuszczały do Polski oraz wypuszczały z Polski bez wizy polskiej okazicieli paszportów dyplomatycznych szwajcarskich.

264.

Okólnik Nr 149

z dnia 5 sierpnia 1930 r.

(SG. 1379/1) w sprawie terytorjalnego zakresu działania komunalnych kas oszczędności.

Do

Pana Wojewody (wszystkich)

W związku z poruszonem w pewnym poszczególnym wypadku zagadnieniem co do terytorjalnego zakresu działania komunalnych kas oszczędności w dziedzinie operacyj biernych i czynnych — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, jak następuje:

Z brzmienia § 2-go rozporządzenia wykonawczego z dnia 26 marca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 424), że

„terytorjalny zakres działania komunalnych kas oszczędności, o ile chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych i prawo tworzenia oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów) rozciąga się tylko na okrąg jej związku poręczającego" wynika jasno, że zakres działania komunalnych kas oszczędności ogranicza się do okręgu ich związków poręczających tylko o tyle, o ile chodzi:

1) o *obowiązek* przyjmowania wkładów,

2) o *prawo* tworzenia oddziałów, zbiornic i zakładów zastawniczych (lombardów).

Poza tem przepisy obowiązujące nie wprowadzają żadnego ograniczenia działalności kas pod względem terytorjalnym, to znaczy, że komunalne kasy oszczędności mogą przyjmować wkłady i z poza okręgu terytorjalnego ich związków poręczających, lecz *obowiązku* przyjmowania takich wkładów nie mają.

Mogą również komunalne kasy oszczędności, poza terytorjum ich własnych związków poręczających, udzielać kredytów za przewidzianemi w obowiązujących przepisach zabezpieczeniami, ale dopiero wtedy, skoro uczyniły zadość zasadniczemu zadaniu swojemu pod względem uprzystępnienia taniego kredytu ludności terytorjum własnego związku poręczającego. To ostatnie zastrzeżenie należy rozumieć w ten sposób, że prośba o udzielenie kredytu ze strony petenta, zamieszkałego poza terytorjum związku poręczającego, może być uwzględniona dopiero wówczas, gdy zasługujące na uwzględnienie zapotrzebowania w tym względzie we własnym okręgu działania kas zostały przez nie całkowicie zaspokojone.

O powyższem zechce Pan Wojewoda powiadomić kumunalne kasy oszczędności oraz odnośne związki poręczające na obszarze podległym Panu Wojewodzie.

265.

Okólnik Nr. 150

z dnia 7 czerwca 1930 r.

(AP. 1088/1) w sprawie działu inseratowego w prasie, jako środek propagandowy w rękach handlarzy żywym towarem.

Do

Panów Wojewodów (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poczyniło spostrzeżenia, że w niektórych organach

prasowych, które skutkiem wielkiego rozpowszechnienia cieszą się zaufaniem sfer korzystających z działu inseratowego, znaleźć można bardzo często ogłoszenia dotyczące bądźto rozpowszechniania wydawnictw pornograficznych, bądźteż wzbudzających domniemanie, że pochodzą od stręczycieli do nierządu wzgl. handlarzy żywym towarem. Przejrzystość tych ogłoszeń dowodzi, że ogłaszający nawet nie czują potrzeby zbytniego krępowania się w ich redagowaniu, że zatem powołane do tego czynniki nie zwracają na te ogłoszenia dostatecznej uwagi.

Dla przykładu zaznaczyć wypada, że dostawcy pornografji podają jako adres zwrotny nietylko miejscowość i numer skrytki pocztowej, ale częstokroć posuwają zuchwałość aż do podawania dokładnego swego adresu wraz z nazwiskiem.

Używają przytem bardzo wyzywających nagłówków ogłoszeń dla zachęcenia nabywców.

Osoby stręczące do nierządu lub oferujące swoją osobę, zaznaczają często wyraźnie, że celem zawarcia znajomości na tej drodze— nie jest małżeństwo.

Poza tem znaczną część ogłoszeń stanowią inseraty maskowane a więc: oferty lukratywnych posad dla kobiet wzgl. poszukiwanie kobiet o miłej powierzchowności do „szkół filmowych", „atelier artystycznych", „szkół baletowych i tańca klasycznego", oferty biur kojarzenia małżeństw, lub wreszcie ogłoszenia t. zw.—biur porad w sprawach emigracyjnych, oraz oferty przeróżnych innych, trudnych do wyliczenia zakładów lub przedsiębiorstw.

Wszystkie one mają na celu zwabianie osób szukających okazji poprawienia sobie bytu i czynią to przez wiele mówiące obietnice dotyczące przyszłej karjery wysokich zarobków i t. p.

Częstokroć biura takie ogłaszają dla upozorowania swych celów zapotrzebowanie zarówno kobiet jak mężczyzn do rzekomej akwizycji, przyczem wyznaczane bywają osobne godziny dla kobiet, a osobne dla mężczyzn w celu pertraktacji.

Te przykładowo wskazane sposoby ogłaszania dowodzą, że ogłaszający nie są kontrolowani przez powołane władze i czują się bezpieczni.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na zastraszające rezultaty akcji międzynarodowych band handlarzy żywym towarem i handlarzy wydawnictwami pornograficznemi.

Znakomita organizacja tego odłamu przestępców i wielkie środki finansowe, jakiemi często rozporządzają, nakładają na władze ciężkie i odpowiedzialne zadanie nieustannej walki ze złem, którego oni są szerzycielami.

Łączne traktowanie powyższych dwóch zagadnień, t. j. walki z handlem żywym towarem i walki z rozpowszechnianiem pornografji w niniejszym okólniku jest uzasadnione tem, że międzynarodowi handlarze kobietami dla ułatwienia sobie zadania, a mianowicie wyławiania „towaru" z wszelkich sfer, w powyżej wzmiankowany przeróżny sposób, a głównie przez szerzenie pornografji, przygotowują niejako grunt moralny środowisk, w których następnie żerują.

Poza sferą analfabetów, w której operują przez agentów oddziaływujących słowem, oraz wciskających do rąk ryciny ilustrujące rzekome sceny dobrobytu emigrantów, a zwłaszcza emigrantek, rozszerzają oni tanią, sprzedawaną poniżej kosztów literaturę, rozbudzającą u jednostek nieuświadomionych fantazję i chęć łatwych zarobków zagranicą.

Na element moralnie zdrowszy i silniejszy oddziaływują najpierw pornografją, która jest bardzo nieraz zręcznie podana i bywa połączona ze zobrazowaniem lżejszego, wygodnego i błyszczącego życia.

W podobny, często bardzo misternie zakonspirowany sposób, oddziaływują te zbrodnicze elementy na młodzież żeńską, zachęcając ją do karjery baletowej, filmowej i t. p.—przyczem mniej lub więcej jawna pornografja jest jednym ze środków pomocniczych do tego celu.

Prasa stanowi potężną i sprawnie działającą aparaturę propagandową, to też korzystają z niej w odpowiedni sposób i przestępcy, o których mowa.

Celem niniejszego okólnika jest zwrócenie uwagi PP. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na konieczność bacznego śledzenia wszelkich podejrzanych inseratów. W szczególności jeśli chodzi o różnego rodzaju biura, badać należy podstawy ich prawnej egzystencji i właściwy cel ich działalności. Odnośnie do szkół filmowych i do szkół tańca wzgl. szkół baletowych winna być szczegółowo badana przeszłość ich założycieli oraz nauczycieli wzgl. kierowników.

Nakoniec Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że niezależnie od skierowywania uzasadnionych podejrzeń, powziętych na zasadzie ogłoszeń, na właściwą drogę, należy o tem powiadomić Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

V.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

266.

Pismo Nr. Wojsk. 202/4
z dnia 18 lipca 1930 r.

o konwojowaniu osób, uchylających się od służby wojskowej.

Do
PP. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Komendanta Głównego PP.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości poniższe zarządzenie Ministerstwa Spraw Wojskowych.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Biuro Uzupełnień
Warszawa dn. 30.VI 1930 r.
L. dz. 3313/Pob. Ewid.

Konwojowanie osób, uchylających się od służby wojskowej, z powiatowych komend uzupełnień, w siedzibach których niema komendy garnizonu, reguluję następująco:

Z chwilą załatwienia w powiatowej komendzie uzupełnień odpowiednich formalności, wyznacza powiatowy komendant uzupełnień do konwojowania doprowadzonej osoby jednego z podoficerów P. K. U., który ma ją dostawić.

a) do formacji macierzystej *przy mniejszych* odległościach,

b) do najbliższego garnizonu *przy większych* odległościach z tem, że obowiązek dalszego konwojowania do formacji macierzystej należy do komendy garnizonu.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
II Wiceminister
(—) Fabrycy
Gen. Bryg.

267.

Pismo Nr. Wojsk. 1104/2
z dnia 19 lipca 1930 r.

o państwowej Wyższej Szkole Budowniczej w Weimarze — odroczenie służby wojskowej.

Do

P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznało na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 26 marca 1929 (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 315) Państwową Wyższą Szkołę Budownictwa w Weimarze-Niemcy) (Staatliche Bauhochschule Weimar) za uczelnię wyższą, równorzędną z wyższemi uczelniami krajowemi w rozumieniu art. 61 p. 2. ustawy o powsz. obow. wojsk.

Szkoła ta nie została pomieszczona w zał. do rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 26 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 410).

268.

Pismo Nr. AP. 3076/1
z dnia 19 lipca 1930 r.

w sprawie loteryj fantowych.

Do

P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Podając zarządzenie Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ze swej strony podkreśla konieczność ścisłego współdziałania władz administracji ogólnej i podległych im organów w celu niedopuszczenia do wykroczeń przeciw zasadom zawartym w tem zarządzeniu.

Genaralna Dyrekcja
Loterji Państwowej
L. 7903/30.
Warszawa,
dnia, 8.VII 1930 r.
Nalewki Nr. 2.

Do

wszystkich Izb Skarbowych (Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydział Skarbowy).

Z tych samych powodów, które skłoniły Generalną Dyrekcję Loterji Państwowej do stosowania wymienionych w zarządzeniu z dnia 5 marca 1930 r. L. 20724/29 ograniczeń przy udzielaniu zezwoleń na urządzanie loteryj fantowych wstrzymuje Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej niniejszem zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dn. 12 maja 1930 r. L. D. VI.1383/3/30, aż do czasu szczegółowego unormowania tej sprawy dalsze wydawanie zezwoleń na urządzanie kół szczęścia, torebek szczęścia, kopert szczęścia i t. p. innych gier loteryjnych, w których realizacja losu następuje zaraz bezpośrednio po jego zakupieniu.

Wobec tego na urządzanie „kół szczęścia" i t. p. nie należy zezwalać w żadnym wypadku; na urządzanie zaś loterji fantowej z natychmiastową realizacją wygranej można zezwalać tylko wówczas, gdy kapitał gry tej imprezy nie przekracza kwoty *tysiąca* (1.000) złotych.

Prowadzone bowiem dotąd gry te na wielką skalę w kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu miejscach lub miejscowościach równocześnie, są bardzo trudne do skontrolowania i dają łatwe pole do nadużyć, narażając w ten sposób na szkody tak Skarb Państwa, jak i zainteresowane instytucje, tem-więcej, że przeprowadzenie tych imprez powierzają instytucje z reguły osobom postronnym, trudniącym się akcją tą zawodowo — czyniąc je przedmiotem handlu

i najrozmaitszego rodzaju tranzakcji i kombinacji.

Niezależnie od tego gry te pociągają do hazardu i demoralizują młodzież w wieku szkolnym, tudzież szerokie masy sfer uboższych.

Urządzane na ulicach w sposób jarmarczny i hałaśliwy ściągają liczne tłumy, tamując ruch uliczny, ułatwiając w ten sposób kradzieże i wywoływanie awantur.

Niezależnie od powyższego należy zawsze przed udzieleniem zezwolenia zasięgać opinji miejscowej państwowej władzy administracyjnej I lub II instancji, albowiem ostatnio zdarza się coraz częściej, że władze te niejednokrotnie nie dopuszczają do urządzenia tych imprez mimo wydanych już przez odnośne władze skarbowe zezwoleń.

Wreszcie w wydawanych zezwoleniach należy dodawać zawsze warunek—że wartość najniższej wygranej nie może być nigdy niższą od ceny losu.

Nadmienia się zarazem, że w ostatnich czasach daje się zauważyć prowadzenie na wielką skalę „kół szczęścia" i tym podobnych przedsiębiorstw przez osoby prywatne dla celów osobisto-zarobkowych a tem samem bez zezwolenia kompetentnych władz skarbowych i administracji ogólnej. Pragnąc by powyższe nadużycia, wyrządzające wielką szkodę porządkowi publicznemu, Skarbowi Państwa i ważnym celom społecznym nie rozwijały się w dalszym ciągu, prosi Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej o dołożenie w porozumieniu z władzami administracji ogólnej, wszelkich starań, któreby do całkowitej likwidacji powyższych nadużyć doprowadziły.

Powyższe podaje Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej do wiadomości z prośbą o powiadomienie o tem podległych Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów Państwowych i o wydanie tymże stosownych zarządzeń.

Dyrektor

(—) Dr. T. Jakubowski

269.

Pismo Nr. AP. 3058/2

z dnia 22 lipca 1930 r.

o uzupełnieniu załącznika do okólnika Nr. 125.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W rubryce *„zatrudnienie"* załącznika do okólnika Nr. 125 z dn. 14 b. m. został omyłkowo opuszczony niżej podany tekst, który należy dodatkowo doklеić do załącznika.

Jednocześnie należy w załączniku po słowie literat wykreślić omyłkowo napisane słowa: „szkoły powszechnej lub przedszkola".

Biskup	—	Evêque
ksiądz	—	prêtre
zakonnik	—	religieux
rabin	—	rabbin
sędzia, prokurator i t. d. wogóle sądownik	—	Magistrat
profesor uniwersytetu	—	Professeur à l'Université
profesor szkoły średniej	—	professeur de l'enseignement secondaire
nauczyciel — nauczycielka szkoły powszechnej lub przedszkola	—	instituteur (institutrice)

270.

Pismo Nr. Wojsk. 817/5

z dnia 25 lipca 1930 r.

w sprawie Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie — odroczenia służby wojskowej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na skutek zapytań ze strony niektórych P. P. Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że przewidziane w art. 62 ust. o powsz. obow. wojsk. § 255 p. 1 rozp. wyk. przedłużenie odroczeń służby wojskowej do 25 lat, nie przysługuje słuchaczom Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwanda.

Natomiast może być tym słuchaczom udzielone przedłużenie odroczenia do lat 25-ciu, o ile odpowiadają warunkom, wymienionym w pkt. 3 im § 255 wymienionego rozporządzenia.

271.

Pismo Nr. Wojsk. 1176/3

z dnia 25 lipca 1930 r.

w sprawie Uniwersytetu w Leodjum (Liége)—Belgja przedłużenie odroczeń służby wojsk.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wojskowych wyjaśniło, że do studentów Uniwersytetu w Leodjum (Liè-

ge), którzy uczęszczają na wydziały, uprawniające po ukończeniu studjów do tytułu inżyniera — z wyjątkiem słuchaczów Wydziału Handlowego — ma zastosowanie przepis art. 62 ust. o powsz. obow. wojsk. i § 255 p. 1 rozp. wyk. do tej ustawy.

272.

Pismo Nr. Wojsk. 1046/1

z dnia 28 lipca 1930 r.

w sprawie wyższej Szkoły Lotnictwa i Konstrukcji mechanicznych w Paryżu, uprawnienie do odr. sł. wojsk.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wskutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. IV. S. W. 5456 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Wyższa Szkoła Lotnictwa i konstrukcyj mechanicznych w Paryżu (École Supérieure d'Aéronautique et de Construction Mecanique) uznana została za uczelnię wyższą, uprawniającą do odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 61 p. 2 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

273.

Pismo Nr. Z. O. 1606/30

z dnia 28 lipca 1930 r.

o pomocy lekarskiej, uznanie zakładu leczniczego dla alkoholików w Gościejewie.

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich), Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Pana Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości, że na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4.VIII 1926 r. o państwowej pomocy lekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 555) uznaje zakład leczniczy „Wojewódzkie Schronisko dla alkoholików w Gościejewie" koło Rogoźna w Województwie Poznańskiem za nadający się do leczenia funkcjonarjuszów państwowych i członków ich rodzin.

O powyższem należy powiadomić lekarzy umówionych dla państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych z tem, że winni oni pouczyć chorych, przekazywanych do wspomnianego zakładu leczniczego, o obowiązku uprzedniego porozumienia się przed wyjazdem z zarządem zakładu co do warunków przyjęcia, wolnego miejsca i czasu, kiedy można przybyć do Zakładu.

274.

Pismo Nr. AA. 2155/1

z dnia 7 sierpnia 1930 r.

o oprowadzaniu niedźwiedzi przez cyganów.

Do

Pana Wojewody w Krakowie, Lwowie, Stanisławowie, Tarnopolu.

Według otrzymanych informacyj w b. r. przybyło z Turcji do Polski kilka band cyganów, którym starostowie powiatowi udzielają zezwoleń na krążenie z tresowanemi niedźwiedziami i małpami dla urządzania widowisk.

Cyganie ci męczą i znęcają się nad wspomnianemi zwierzętami — co koliduje z postanowieniami art. 2 p. p. c. i. k. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 36 z 24.III 1928, poz. 322).

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę:

1) O oświadczanie się w myśl §-u 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8.XI 1929 o ruchu cudzoziemców, wydanego co do §§ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 52 i 53 w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 76 z 15.XI 1929, poz. 575) negatywnie na zapytania urzędów konsularnych w sprawie udzielania wiz pobytowych cyganom, przybywającym z zagranicy z tresowanemi zwierzętami.

2) O spowodowanie, by starostowie powiatowi przestrzegali postanowień dekretu kancelarji nadwornej z 5.VIII 1824 zb. u. pol. l. 52 str. 338 Nr. 98.

275.

Pismo Nr. Wojsk. 1243/1

z dnia 11 sierpnia 1930 r.

w sprawie uniwersytetów w Brnie i Bratisławiu, odr. sł. wojsk.

Do

wszystkich PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na skutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 31.VII

b. r. Nr. I. Prez. 5240/30 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu), że uniwersytety w Brnie i Bratisławiu w Czechosłowacji uznane zostały za uczelnie wyższe równorzędne z krajowemi w zrozumieniu ostatniego ustępu art. 61 ustawy o powsz. obow. wojskowym.

VI.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 30 czerwca 1930 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej mianował postanowieniem z dnia 3.VI. 1930 r. Sławoja Felicjana Składkowskiego Ministrem Spraw Wewnętrznych,

a postanowieniem z dnia 5.VI. 1930 r. b. Ministra Spraw Wewnętrznych Henryka Józewskiego — Wojewodą wołyńskim w III st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

asesor VII st. sł. Nożyński Stanisław—referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 13.VI. 30 r.

asesor VII st. sł. Nadolny Stefan — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 13.VI. 30 r.

prow. kancelista XI st. sł. Moychowa Stanisława—kancelistą w dotychczasowym XI st. sł. dnia 10.VI 30 r.

pracowniczka kontraktowa w X grupie uposażenia Pyżykowska Stanisława — rejestratorem X st. sł. dnia 16.VI 30 r.

radca ministerjalny VI st. sł. Podwiński Stanisław—naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 20.VI. 30 r.

rejestrator X st. sł. Ptaszyńska Apolonja—rejestratorem IX st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

rejestrator X st. sł. Kierstówna Janina — rejestratorem IX st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

rejestrator X st. sł. Marzecka Gustawa — adjunktem kancelaryjnym IX st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

asesor VIII st. sł. Arnold Józef — asesorem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

kancelista XI st. sł. Nowacka Janina—rejestratorem X st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

sekretarz X st. sł. Lipiński Jerzy — sekretarzem IX st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. Lohman Sławomir—radcą ministerjalnym VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

asesor VIII st. sł. Kępkowska Stefanja—asesorem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

kancelista XI st. sł. Czarnecka Marja - rejestratorem X st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

prow. sekretarz X st. sł. Dalewski Apolinary—do odwołania sekretarzem IX st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

prow. asesor VIII st. sł. Januszewski Bronisław—do odwołania asesorem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

pracownik kontraktowy w IX grupie uposażenia Sobieszczański Zygmunt — do odwołania asesorem VIII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

prow. referendarz VIII st. sł. Pawlak Stefan — do odwołania referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

kpt. W. P. pozostający w dyspozycji Min. Spraw Wewn. Sochański Marjan—do odwołania radcą ministerjalnym VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. Białostocki Jan — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

rejestrator X st. sł. Puljanowska Anna — rejestratorem IX st. sł. dnia 24.VI. 30 r.

Zwolniony ze służby:

prow. sekretarz X st. sł. Pyszkowski Jan—na własną prośbę dnia 3.VI. 30 r.

Przeniesione w stan nieczynny uchwałą Rady Ministrów z dnia 27.VI. 30 r.

rejestrator IX st. sł. Olszewska Józefa

„ X „ „ Janowska Jadwiga

B) W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia:

Mianowani:

Inż. Górski Stanisław, prowizoryczny Dyrektor w VI st. sł. w Państwowym Zakładzie Badania Żywności w Poznaniu, Dyrektorem tegoż Zakładu dnia 26.VI. 1930 r.

Dr. Messing Zygmunt, pracownik kontraktowy w Państwowym Szpitalu dla chorych psychicznie w Tworkach, do odwołania ordynatorem VI st. sł. w tymże Zakładzie dnia 26.VI. 1930 r.

Dr. Meissner Janusz, ordynator w VII st. sł. w Państwowym Zakładzie dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie, ordynatorem VI st. sł. w tymże Zakładzie dnia 27.VI. 30 r.

Kołodziejska Zofja, prowizoryczny asystent w VIII st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie, do odwołania adjunktem VII st. sł. w tymże Zakładzie dnia 24.VI. 30 r.

Inż. Krasuska Bronisława, prowizoryczny asystent w VIII st. sł. w Państwowym Zakładzie Badania Żywności w Warszawie, asystentem VIII st. sł. w tymże Zakładzie dnia 11.VI. 30 r.

Warzecha Kazimierz, skarbnik w IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Busku-Zdroju skarbnikiem VIII st. sł. w tymże Zakładzie dnia 6.VI. 30 r.

Wodziańska Halina, do odwołania adjunktem kancelaryjnym IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie dnia 5.VI. 30 r.

Sawicka Jadwiga, prowizoryczny rejestrator w X st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie, do odwołania rejestratorem IX st. sł. w tymże Zakładzie dnia 26.VI. 30 r.

Wieczorkówna Julja, kancelista w XI st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Busku-Zdroju, rejestratorem X st. sł. w tymże Zakładzie dnia 6.VI. 30 r.

Przeniesieni.

Dr. Koenig Brunon, adjunkt VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Badania Żywności w Łodzi, z dniem 1.VII. 30 r. w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym do Państwowego Zakładu Badania Żywności w Poznaniu, dnia 12.VI. 30 r.

C) W Głównym Urzędzie Statystycznym:

Referendarz VIII st. sł. Dr. Estreicherówna Ewa—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

urzędnik rachunkowy II kategorji VIII st. sł. Lazarczyk Antoni—księgowym VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

D) We władzach wojewódzkich:

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim Białostockim:

referendarz VII st. sł. Dr. Schnitzel Aleksander — inspektorem wojewódzkim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

prow. inspektor lekarski VII st. sł. Dr. Wolański Walenty — do odwołania inspektorem lekarskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim:

Referendarz VII st. sł. Mandzij Michał — radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Krakowskim:

Asesor VIII st. sł. Tyniecki Michał — asesorem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim:

Referendarz VII st. sł. Kornecki Józef — radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. Skura Władysław—referendarzem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Lwowskim:

referendarz VIII st. sł. Groliński Leonidas—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Łódzkim:

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem wadowickiem Dr. Dańkowski Józef—referendarzem VII st. sł. dnia 11.VI. 30 r.

naczelnik wydziału VI st. sł. Jellinek Józef — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Nowogrodzkim:

pracownik kontraktowy Dr. Rogiński Władysław — do odwołania inspektorem lekarskim VII st. sł. dnia 18.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Poleskim:

prowizoryczny inspektor farmaceutyczny VII st. sł. Marcinkowski Aleksander do odwołania inspektorem farmaceutycznym VI st. sł. dnia 18.VI. 30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim:

rotm. rez. W. P. Suchecki Andrzaj — do odwołania referendarzem VII st. sł. dnia 13.VI. 30 r.

starosta powiatowy morski VI st. sł. w Wejherowie Lipski Bolesław — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 21.VI.30 r.

asesor VIII st. st. Schwarz Kazimierz — asesorem VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

prow. naczelnik wydziału VI st. sł. Grzanka Wiktor Józef — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim:

radca skarbowy VI st. sł. w Wielkopolskiej Izbie Skarbowej Rakowski Mieczysław — radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Stanisławowskim:

prow. naczelnik wydziału VI st. sł. Szałowski Oswald — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Śląskim:

księgowy VIII st. sł. Franek Augustyn — księgowym VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

referendarz VIII st. sł. Kapiszewski Henryk — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

asesor VIII st. sł. Karasiński Tadeusz — asesorem VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

księgowy VIII st. sł. Śliwka Ferry — księgowym VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

naczelnik wydziału VI st. sł. Dr. Robel Zygmunt — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Tarnopolskim:

radca wojewódzki VI st. sł. Żórawski Witold — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

prow. lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem lwowskiem Dr. Danielski Jan — do odwołania naczelnikiem wydziału VI st. sł. dnia 26.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim:

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Szacherski Zygmunt — do odwołania referendarzem VII st. sł. dnia 17.VI.30 r.

starosta powiatowy warszawski VI st. sł. Gajewski Wacław — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 24.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wileńskim:

asesor VIII st. sł. Staniewicz Stanisław — asesorem VII st. sł. dnia 30.VI.30 r.

prow. naczelnik wydziału VI st. sł. Bruniewski Tadeusz — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim:

pracownik kontraktowy w V grupie uposażenia w Zarządzie Centralnym Min. Spraw Wewn. Paciorkowski Edward — naczelnikiem wydziału VI st. sł. dnia 7.VI.30 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia w Zarządzie Centralnym Min. Spraw Wewn. Jaworski Roman — do odwołania radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 6.VI.30 r.

referendarz VIII st. sł. Zajączkowski Kazimierz — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

pracownik kontraktowy w V grupie uposażenia Wołoszynowski Joachim — do odwołania naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 30.VI.30 r.

W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

inspektor lekarski VII st. sł. Dr. Stembrowicz Kazimierz — inspektorem lekarskim VI st. sł. dnia 10.VI.30 r.

inspektor lekarski VII st. sł. Dr. Kamiński Władysław — inspektorem lekarskim VI st. sł. dnia 10.VI.30 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia w Zarządzie Centr. Min. Sprew Wewn. Chyliński Antoni — do odwołania referendarzem VII st. sł. dnia 12.VI.30 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Dr. Weryński Jan— z Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego do Starostwa powiatowego lwowskiego dnia 16.VI.30 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym referendarz w VII st. sł. w Województwie kieleckiem Błocki Władysław — z dniem 26.VI.30 r.

pozostający w stanie nieczynnym naczelnik wydziału VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim poznańskim Gluk Władysław — z dniem 28.VI.30 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim poznańskim Ruczyński Bronisław—uchwałą Rady Ministrów z dn. 27.VI.30 r.

E) We władzach powiatowych

Mianowani:

prow. starosta powiatowy VII st. sł. w Gniewie Weiss Seweryn — starostą powiatowym gniewskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 7.VI. 30 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Buczaczu Płachta Jan — starostą powiatowym w dotychczasowym VI st. sł. dnia 17.VI. 30 r.

starosta powiatowy szubiński VI st. sł. Henszel Władysław — starostą powiatowym morskim w Wejherowie w dotychczasowym VI st. sł. dnia 21.VI. 30 r. (dekret mianujący Starostą szubińskim został uchylony).

kpt. dypl. W. P. Wardejn-Zagórski Tadeusz — do odwołania starostą powiatowym warszawskim w VI st. st. dnia 24.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem katowickiem Dr. Łuniewski Zbigniew — referendarzem VII st. sł. dn. 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem trembowelskiem Adamski Karol—referendarzem VII st. sł. w dnia 27.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Lublińcu Bielik Franciszek — starostą powiatowym lublinieckim VI st. sł. dnia 27.VI.30 r.

referendarz VIII st. sł. w Dyrekcji Policji w Królewskiej Hucie Dr. Brudniok Józef — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa powiatowego w Mielcu Balicki Marjan — starostą powiatowym mieleckim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem pilzneńskiem Bursztyn Tadeusz — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Żółkwi Bernatowicz Stefan — starostą powiatowym żółkiewskim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem nowotomyskiem Czubiński Zdzisław — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem szamotulskiem Dziembowski Konstanty— referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem jarocińskiem Dr. Dembowski Lucjan — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI.30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem inowrocławskiem Głodowski Klemens Ignacy — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI 1930 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem borszczowskiem Gargasz Michał — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

asesor VIII st. sł. w Starostwie powiatowem cieszyńskiem Gajdaczek Alojzy — asesorem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem tłumackiem Jeżowski Jan — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

prow. referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem grójeckiem Jaworski Wacław — do odwołania referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem obornickiem Karasiewicz Józef — referendarzem VII st. sł. dn. 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem rawickiem Krause Marjan — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem wrzesińskiem Łuszczewski Tadeusz— referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem grodzieńskiem Matlak Stanisław Marjan—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem brzeskiem w Brzesku Mrozowski Józef — referendarzem VII st. sł. 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem myślenickiem Dr. Oborski Tadeusz— referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem czarnkowskiem Pełczyński Jerzy referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem ostrowskiem w Ostrowi Maz. Rubczak Orest—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem rybnickiem Skrzypiec Oskar — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

asesor VIII st. sł. w Starostwie powiatotowem lubawskiem w Nowemmieście Sprengel Jan — asesorem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem drohobyckiem Wolański Józef — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem będzińskiem Mandyczewski Włodzimierz—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem brzeskiem w Brzesku Winiarski Alfred—referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie powiatowem cieszyńskiem Dr. Zagóra Paweł — radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem makowskiem w Makowie Maz. Wardzyński Bronisław — referendarzem VII st. sł. dnia 27.VI. 30 r.

refereadarz VII st. sł. i kierownik Starostwa w Przemyślanach Grodowski Mieczysław— starostą powiatowym przemyślańskim VI st. sł. dnia 28.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. w Dyrekcji Policji w Katowicach Filar Ludwik — radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 28.VI. 30 r.

starosta powiatowy nowotomyski VII st. sł. Czochron Józef — starostą powiatowym słupeckim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

mjr. W. P. Cichowski Andrzej — do odwołania starostą powiatowym nowotomyskim VI st. sł. dnia 30.VI 30 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie powiatowem piotrkowskiem Schmidt Kamil—starostą powiatowym szubińskim w dotychczasowym VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

prow. starosta powiatowy VII st. sł. w Grajewie Stefanus Erazm — do odwołania starostą powiatowym szczuczyńskim w Grajewie VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Rypinie Staszewski Władysław — starostą powiatowym rypińskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Kamieniu Koszyrskim Skrzyński Edward — starostą powiatowym koszyrskim VI st. sł. dnia 30.VI. 1930 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Kolnie Kulikowski Franciszek — starostą powiatowym kolneńskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Horodence Hübner Włodzimierz — starostą powiatowym horodeńskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem równieńskiem Pociecha Karol — referendarzem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

prow. starosta powiatowy VII st. sł. w Baranowiczach Przepałkowski Zygmunt — do odwołania starostą powiatowym baranowickim VI st. sł dnia 30.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Rawie Maz. Rozmarynowski Władysław — starostą powiatowym rawskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Szczuczynie Siellawo Józef — starostą powiatowym szczuczyńskim VI st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

prow. referendarz VIII st. sł. w ekspozyturze Starostwa powiatowego zdołbunowskiego w Ostrogu Bieńkowski Jan — do odwołania referendarzem VII st. sł. 30.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem biłgorajskiem Barcz Edward — referendarzem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

refereadarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem sochaczewskim Błaszczak Franciszek — referendarzem VII st. sł. dnia 30.VI. 1930 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem opoczyńskiem Czekaj Stanisław — referendarzem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie powiatowem sieradzkiem Ejchblat Edward — referendarzem VII st. sł. dnia 30 VI. 30 r.

asesor VIII st. sł. w Starostwie powiatowem lublinieckiem Gawroński Tomasz — asesorem VII st. sł. dnia 30.VI. 30 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem żywieckiem Dr. Jelonek Feliks — lekarzem powiatowym VII st. sł. w dotychczasowem miejscu służbowem dnia 6.VI. 30 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem wąbrzeskiem Dr. Leszkowski Franciszek—lekarzem powiatowym VII st. sł. w dotyczasowem miejscu służbowem dnia 4.VI. 30 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy VII st. sł. w Starostwie powiatowem kobryńskiem Dr. Niewiarowski Edward — lekarzem powiatowym VII st. sł. w dotyczasowem miejscu służbowem dnia 3.VI. 30 r.

lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie powiatowem kopyczynieckiem Dr. Zieliński Stanisław — lekarzem powiatowym VII st. sł. w dotychczasowem miejscu służbowem dnia 10.VI. 30 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie powiatowem w Białej Małopolskiej Dr. Motylewicz Antoni — lekarzem powiatowym w VII st. sł. w dotychczasowem miejscu służbowem dnia 10.VI. 30 r.

prowizoryczny lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie grodzkiem wileńskiem Dr. Bielski Edward — lekarzem powiatowym VII st. sł. w dotychczasowem miejscu służbowem dnia 18.VI. 30 r.

kontraktowy lekarz powiatowy w VIII gr. up. w Starostwie powiatowem krzemienieckiem Dr. Skorupski Edward — do odwołania lekarzem powiatowym VII st. sł. w temże Starostwie dnia 30.VI 30 r.

lekarz powiatowy w VIII st. sł. w Starostwie powiatowem wyrzyskiem Dr. Cholewa Emil—lekarzem powiatowym VII st. sł. w temże Starostwie dnia 30.VI. 30 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Dr. Jaskólski Marjan Karol — ze Starostwa powiatowego stopnickiego do Starostwa powiatowego opoczyńskiego dnia 10.VI. 30 r.

adjunkt kancelaryjny VIII st. sł. Baranowski Jan — ze Starostwa powiatowego zdołbunowskiego do Starostwa powiatowego mińskiego w Mińsku Maz. dnia 10.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. Hnatyk Eugenjusz— ze Starostwa powiatowego limanowskiego do

Starostwa powiatowego makowskiego w Makowie Podgórskim dnia 10.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. Wygrzywalski Stanisław — ze Starostwa powiatowego nowosądeckiego do Urzędu Wojewódzkiego krakowskiego dnia 11.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Polanowski Leon— ze Starostwa powiatowego makowskiego w Makowie Podgórskim do Starostwa powiatowego nowosądeckiego dnia 10.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Schnitzel Aleksander — ze Starostwa powiatowego jarosławskiego do Urzędu Wojewódzkiego białostockiego dnia 11.VI. 30 r.

naczelnik wydziału VI st. sł. Kiełczewski Wacław — z Urzędu Wojewódzkiego kieleckiego do Urzędu Wojewódzkiego poznańskiego dnia 30.VI. 30 r.

referendarz VIII st. sł. w Starostwie grodzkiem łódzkiem Sankowski Emil — do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 17.VI. 30 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

starosta powiatowy V st. sł. „ad pers" w Jaśle Dr, Zoll Antoni—dnia 10.VI. 30 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie grodzkiem w Krakowie Steinauer Ernest dnia 6.VI.30 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy łańcucki VI st. sł. Łodziński Tadeusz — z dniem 5.VI. 30 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy szczuczyński w Grajewie VI st. sł. Baehr Marjan — z dniem 14.VI. 30 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta płocki VI st. sł. Pinakiewicz Antoni — z dniem 5.VI. 30 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy obornicki VI st. sł. Witkowski Roman — z dniem 30.VI. 30 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy wrzesiński VI st. sł. Charkiewicz Adam — z dniem 30.VI. 30 r.

Przeniesiony w stan nieczynny:

starosta powiatowy słupecki VI st. sł. Łopuski Zenon — uchwałą Rady Ministrów z dnia 27.VI. 30 r.

F) W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Poznaniu:

Mianowana:

adjunkt kancelaryjny IX st. sł. Napieralanka Walentyna — sekretarzem IX st. sł. dnia 12.VI. 30 r.

G) W Policji Województwa Śląskiego:

Mianowani:

Komisarz Policji w Królewskiej Hucie Piechaczek Ignacy — nadkomisarzem Policji dnia 30.VI. 30 r.

komisarz Policji w Katowicach Duda Franciszek—nadkomisarzem Policji dnia 30.VI. 30 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, ul. Długa 38.